

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

VALSTS VIDES DIENESTA

JELGAVAS REĢIONĀLĀ VIDES PĀRVALDE

Reģistrācijas Nr.90000017078, Kazarmes iela 17A, Jelgava, LV-3007
tālrunis 63023228, fakss 63080666, e-pasts jelgava@jelgava.vvd.gov.lv

Jelgavā

ATĻAUJA A KATEGORIJAS PIESĀRŅOJOŠAI DARBĪBAI
Nr.JE14IA0003

Komersanta nosaukums **Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "GAIŽĒNI"**
Juridiskā adrese Valmieras iela 9-5, Cēsis, Cēsu novads, LV-4101
Vienotais reģistrācijas numurs **LV4410109987**
Reģistrācijas datums Uzņēmumu reģistrā **12.04.1995.** komercreģistrā **06.02.2004**

Iekārta: **SIA "GAIŽĒNI" sivēnmāšu komplekss "SKALDERI"**
adrese: **"Skalderi", Īslīces pagasts, Bauska novads, LV-3001**
Teritorijas kods: 0400246

Paredzētās piesārņojošās darbības veids atbilstoši likuma "Par piesārņojumu"

1.pielikuma (6) daļas 6.s.apakšpunktam – *fermas intensīvai cūku audzēšanai, kurās vietu skaits ir vairāk 750 sivēnmāšu.*

Paredzētās piesārņojošās darbības veids atbilstoši Ministru kabineta 30.11.2010. noteikumu Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošās darbības un izsniedzamas atļaujas A un B piesārņojošo darbību veikšanai" **2.pielikuma**

1.1.apakšpunktam – sadedzināšanas iekārtas, kuru ievadītā siltuma jauda ir vairāk nekā 0,2 megavati, ja sadedzināšanas iekārtai saskaņā ar šo noteikumu 1.pielikuma 1.1. vai 1.2.apakšpunktu nav nepieciešama atļauja.

1.3. apakšpunktam – degvielas uzpildes stacijas ar degvielas apjomu (lielāko kopējo degvielas daudzumu, kas pārsūknēts pēdējo triju gadu laikā) līdz 2000 m³ gadā.

Atļaujas iesnieguma pieņemšanas datums: 2014. gada 13. marts

Atļauja izsniegta esošai piesārņojošai darbībai

Izsniegšanas datums: **2014. gada 09. maijā uz visu iekārtas darbības laiku**

Direktors

H. Verbelis

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisku parakstu un satur laika zīmogu

Lēmumu par atļaujas izsniegšanu vai atļaujas nosacījumiem var apstrīdēt Vides pārraudzības valsts birojā 30 dienu laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas. Atļaujas nosacījumus var pārskatīt visā tās darbības termiņa laikā, pamatojoties uz likuma "Par piesārņojumu" 32. panta 3.¹ daļu.

Piezīme. Dokumenta rekvizītus „paraksts”, „datums”, un „zīmoga” („z.v.”) neaizpilda, ja elektroniskais dokuments ir sagatavots atbilstoši normatīvajiem aktiem par elektronisko dokumentu noformēšanu.

SIA „GAIŽĒNI” cūkkopības komplekss „Skalderi” A kategorijas atļauja Nr.JE14IA0003

Saturs

A sadaļa

<i>Vispārīgā informācija par atļauju</i>	3
1. Normatīvie akti, uz kuriem pamatojoties izsniegta atļauja	3
2. Atļaujas derīguma termiņš un jauna iesnieguma iesniegšanas termiņš	5
3. Informācija par to, kam nosūtītas atļaujas kopijas	5
4. Norāde par ierobežotas pieejamības informāciju	5
5. Citas saņemtās atļaujas un atļaujas, kuras aizstāj šī atļauja	5

B sadaļa

<i>Pieteiktā darbība, iesnieguma novērtējums un atļaujas izsniegšanas pamatojums</i>	6
6. Pieteiktās darbības īss apraksts	6
7. Atrašanās vietas novērtējums	16
8. Lēmuma pieņemšanas procesā iesniegtie priekšlikumi (norādot, kā tie ņemti vērā)	23
9. Iesnieguma novērtējums	24

C sadaļa

<i>Atļaujas nosacījumi</i>	51
10. Nosacījumi uzņēmuma darbībai	51
11. Resursu izmantošana	53
12. Gaisa aizsardzība	57
13. Notekūdeņi	61
14. Troksnis	62
15. Atkritumi	62
16. Prasības augsnes, grunts, kā arī pazemes ūdeņu aizsardzībai	65
17. Nosacījumi iekārtas darbībai netipiskos apstākļos	68
18. Nosacījumi, pārtraucot iekārtas vai tās daļas darbību, lai samazinātu ietekmi uz vidi	69
19. Nosacījumi avāriju novēršanai un darbībām ārkārtas situācijās	69
20. Prasības informācijai, kas sniedzama vides institūcijām, ja pārkāpti atļaujas nosacījumi, vai notikusi avārija, kā arī prasības informācijai, kas sniedzama vides aizsardzības institūcijām saskaņā ar Eiropas Piesārņojošo vielu pārneses reģistru, kā to nosaka EP un Padomes 18.01.2006. Regula Nr. 166/2006	70
21. Nosacījumi vides valsts inspektoru regulārām kontrolēm	70

Pielikumi

22. 1.Pielikums – Norādes par datumiem, tai skaitā iesniegumu un to precizējumu vai papildinājumu iesniegšanas datumi, sabiedrības, pašvaldības, citu iestāžu priekšlikumi un operatoru skaidrojumi, protokoli par tikšanos ar operatoru un iestāžu pārstāvjiem

2.Pielikums – Iesnieguma kopsavilkums.....71-76

3. Pielikums – Atļaujas Tabulas .. 77-84

4.Pielikums – Ūdens lietošanas bilances shēma..... 85

A SADAĻA

VISPĀRĪGĀ INFORMĀCIJA PAR ATĻĀUJU

1. Normatīvie akti, uz kuriem pamatojoties izsniegta atļauja:

Jelgavas reģionālā vides pārvalde (turpmāk – **Pārvalde**) ir izsniegusi šo atļauju, pamatojoties uz likuma “Par piesārņojumu” 19. panta trešo daļu, kā arī sekojošiem normatīvajiem aktiem:

- 1) Vides aizsardzības likums;
- 2) Likums "Par piesārņojumu";
- 3) Atkritumu apsaimniekošanas likums;
- 4) Aizsargjoslu likums;
- 5) Ķīmisko vielu likums;
- 6) Ūdens apsaimniekošanas likums;
- 7) Likums "Par zemes dzīlēm"
- 8) Likums „Par mērījumu vienotību”;
- 9) Iepakojuma likums
- 10) Dabas resursu nodokļa likums;
- 11) Valsts statistikas likums;
- 12) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (turpmāk – **EK**) Nr.1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH);
EK 16.12.2008.Nr.1272/2008 par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojumu;
- 13) EK 20.05.2010. Nr.453/2010 ar ko groza EK Nr.1907/2006 un EK 1272/2008;
- 14) EK 21.10.2009. Nr.1069/2009, ar ko nosaka veselības aizsardzības noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes blakusproduktiem un atvasinātajiem produktiem, kuri nav paredzēti cilvēku patēriņam, kas grozīta ar Eiropas Parlamenta un Padomes 22.09.2010. Direktīvu 2010/63/ES un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1774/2002 (Dzīvnieku izcelsmes blakusproduktu regula)
- 15) EK 16.09.2009. Nr.1005/2009 Par ozona slāni noārdošām vielām un EK 17.05.2006. Nr.842/2006 Par dažām fluorētām siltumnīcefekta gāzēm;
- 16) EK 2003.gada jūlija dokuments „Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai”.
- 17) Ministru kabineta (turpmāk tekstā – **MK**) 30.11.2010. noteikumi Nr.1082 "Kārtība, kādā piesakāmas A, B un C kategorijas piesārņojošas darbības un izsniedzamas atļaujas A un B piesārņojošo darbību veikšanai";
- 18) MK 11.01.2011. noteikumi Nr.33 "Par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem".
- 19) MK 02.01.2008. noteikumi Nr.5 "Lauksaimniecības dzīvnieku vispārīgās labturības prasības";
- 20) MK 29.09.2009. noteikumi Nr.1111 "Noteikumi par dzīvnieku barībā un barības sastāvdaļās aizliegtajām vielām un barības nekaitīguma prasībām";
- 21) MK 07.07.2004. noteikumi Nr.628 "Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs";
- 22) MK 25.01.2011. noteikumu Nr.83 "Kārtība, kādā novērtējama paredzētās darbības ietekme uz vidi";
- 23) MK 02.04.2013. noteikumi Nr.182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi";
- 24) MK 02.04.2013. noteikumi Nr.187 "Kārtība, kādā novērš, ierobežo un kontrolē gaisu piesārņojošo vielu emisiju no sadedzināšanas iekārtām";

- 25) MK 03.11.2009. noteikumi Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti";
- 26) MK 16.06.2012. noteikumi Nr.409 "Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām";
- 27) MK 26.09.2006. noteikumi Nr.801 „Noteikumi par sēra satura ierobežošanu atsevišķiem šķidrās degvielas veidiem”;
- 28) MK 06.09.2011. noteikumi Nr.696 "Zemes dziļi izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība";
- 29) MK 23.12.2003. noteikumi Nr.736 "Noteikumi par ūdens resursu lietošanas atļauju";
- 30) MK 20.01.2004. noteikumi Nr.43 "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika";
- 31) MK 13.01.2009. noteikumi Nr.42 "Noteikumi par pazemes ūdens resursu apzināšanas kārtību un kvalitātes kritērijiem";
- 32) MK 01.01.2003. noteikumi Nr.235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība";
- 33) MK 09.01.2007. noteikumi Nr.40 "Noteikumi par valsts metroloģiskai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu";
- 34) MK 05.12.2006. noteikumi Nr.981 "Noteikumi par mērīšanas līdzekļu atkārtoto verificēšanu, verificēšanas sertifikātiem un verificēšanas atzīmēm";
- 35) MK 19.04.2011. noteikumi Nr.302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus";
- 36) MK 26.04.2011. noteikumi Nr. 319 "Noteikumi par atkritumu pārstrādes, reģenerācijas un apglabāšanas veidiem”
- 37) MK 21.06.2011. noteikumi Nr.484 "Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība";
- 38) MK 13.09.2011. noteikumi Nr.703 "Noteikumi par kārtību, kādā izsniedz un anulē atļauju atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, kā arī par valsts nodevu un tās maksāšanas kārtību";
- 39) MK 22.11.2011. noteikumi Nr.897 "Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanas noteikumi";
- 40) MK 21.06.2011. noteikumi Nr.485 "Atsevišķu veidu bīstamo atkritumu apsaimniekošanas kārtība";
- 41) MK 29.06.2010. noteikumi Nr.575 "Noteikumi par ķīmisko vielu un maisījumu uzskaites kārtību un datu bāzi";
- 42) MK 12.03.2002. noteikumi Nr.107 "Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasificēšanas, marķēšanas un iepakojšanas kārtība";
- 43) MK 13.12.2005. noteikumi Nr.949 "Par bīstamo ķīmisko vielu sarakstu";
- 44) MK 23.10.2001. noteikumi Nr.448 "Noteikumi par nepieciešamo izglītības līmeni personām, kuras veic uzņēmējdarbību ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem";
- 45) MK 22.01.2002. noteikumi Nr.34 "Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī";
- 46) MK 12.03.2002. noteikumi Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti"
- 47) MK 17.02.2004. noteikumi Nr.92 "Prasības virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu un aizsargājamo teritoriju monitoringam un monitoringa programmu izstrādei";
- 48) MK 07.01.2014. noteikumi Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība";
- 49) MK 27.07.2004. noteikumi Nr.626 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos";
- 50) MK 19.10.2010. noteikumi Nr.983 "Noteikumi par visa izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu (īpatsvaru) un termiņiem, reģistrēšanas un ziņojumu sniegšanas kārtību un veidlapu paraugiem, prasībām, kas komercsabiedrībai jāizpilda, lai tā tiktu reģistrēta kā iepakojuma apsaimniekotājs, iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem un izņēmumiem attiecībā uz smago metālu saturu iepakojumā";

- 51) MK 19.06.2007. noteikumi Nr.404 "Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība un kārtība, kādā izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju";
- 52) MK 03.11.2009. noteikumi Nr.1293 "Kārtība, kādā atbrīvo no dabas resursu nodokļa samaksas par iepakojumu un vienreiz lietojamiem galda traukiem un piederumiem";
- 53) MK 22.12.2008. noteikumi Nr.1075 "Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatiem";
- 54) MK 30.08.2011. noteikumi Nr.666 "Noteikumi par valsts nodevu par atļaujas izsniegšanu A vai B kategorijas piesārņojošai darbībai, atļaujas nosacījumu pārskatīšanu, kā arī valsts nodevas maksāšanas kārtību un atvieglojumiem".

Augstākminētie normatīvie akti ar pēdējiem grozījumiem, kas stājušies spēkā līdz 09.05.2014.

2. Atļaujas derīguma termiņš un jauna iesnieguma iesniegšanas termiņš

Atļauja A kategorijas piesārņojošas darbības veikšanai **Nr.JE14IA0003 izsniegta** SIA "GAIŽĒNI" **09.05.2014.**

Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 32.panta pirmo daļu un 32.panta (3)² daļu atļauja izsniegta **uz visu iekārtas darbības laiku** ar pārskatīšanas termiņu **ne vēlāk kā 08.05.2021.**

Atļaujas nosacījumus reģionālā vides pārvalde pārskata pēc savas vai operatora iniciatīvas, saņemot no operatora iesniegumu būtisku izmaiņu ieviešanas gadījumā, saskaņā ar likuma „Par piesārņojumu” 32.panta trešo, trīs prim un ceturto daļu.

3. Informācija par to, kam nosūtītas atļaujas kopijas (arī elektroniski).

Atļauja A kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai saskaņā ar pastāvošo likumdošanu ir nosūtīta (parakstīta ar drošu elektronisko parakstu):

- Bauskas novada Domei elektroniski dome@bauska.lv
- Veselības inspekcijai, Zemgales kontroles nodaļai elektroniski zemgale@vi.gov.lv
- Vides pārraudzības Valsts birojam vpvb@vpvb.gov.lv.

4. Norāde par ierobežotas pieejamības informāciju

Ierobežotas pieejamības informācija nav noteikta.

5. Citas saņemtās atļaujas, kuras aizstāj šī atļauja

Šī atļauja **aizstāj** Jelgavas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk tekstā – **Pārvalde**) 21.04.2009. izsniegto SIA „Gaižēni” A kategorijas piesārņojošas darbības atļauju Nr.JE09IA0001, kas ar 17.03.2014. lēmumu Nr.JE14VL0019 tika pagarināta līdz 19.06.2014.

B SADAĻA

PIETEIKTĀ DARBĪBA, IESNIEGUMA NOVĒRTĒJUMS UN ATĻAUJAS IZSNIEGŠANAS PAMATOJUMS

6. Pieteiktās darbības īss apraksts

Sākotnēji SIA "Gaižēni" (turpmāk arī – uzņēmums) nodarbojās ar kartupeļu un graudaugu audzēšanu, bet kopš 2000.gada par galveno biznesa nozari ir kļuvusi cūkkopība.

Uzņēmuma ražotnes ir izvietotas kā Vidzemē, tā Zemgalē. Salīdzinoši labāki priekšnoteikumi cūkkopības attīstībai ir Zemgalē, jo šī reģionā ir pietiekami lielas graudaugu sējumu platības, kas ne tikai var apmierināt cūkkopības nozari ar nepieciešamo miežu un kviešu daudzumu, bet arī nodrošināt ražošanas procesā radīto šķidro mēsļu izkliedi tīrumos, ievērojot videi un augsnei draudzīgākās mēslošanas tehnoloģijas.

2005.gada augustā SIA "Gaižēni" Bauska novada Īslīces pagastā iegādājās nekustamo īpašumu „Skalderi” kadastra Nr. 4068 002 0562 ar kopējo zemes platību 7,11 ha, no kuriem 5,1 ha aizņēma bijušais govju fermu ēku komplekss. Vienlaicīgi ar nekustamā īpašuma „Skalderi” iegādi tika nopirkti blakusesošie īpašumi „Jaunskalderi” kadastra Nr. 4068 002 0592 ar kopējo zemes platību 1,09 ha, uz kura atrodas divas bijušās fermas ēkas – novietnes un šķūnis un zemes īpašums „Purviņi” kadastra Nr. 4068 002 0021 ar platību 9,6 ha, bet 2008. gada februārī tika iegādāts nekustamais īpašums „Lielskalderi” ar kadastra Nr.4068 002 0162, kas sastāv no mājīpašuma un zemes 7,62 ha platībā.

Veicot daļēju veco ēku rekonstrukciju, kā arī izbūvējot jaunu kūtsmēsļu krātuvi, 2006. gadā tika izveidota mūsdienīga ferma 750 sivēnmātēm un sivēnu audzēšanai svarā līdz 30kg. Iekārtas jauda tika palielināta 2009.gadā, kad teritorijā tika uzbūvētas jaunas ražošanas ēkas ar papildus 750 sivēmāšu vietām, kopumā sasniedzot iekārtās kapacitāti 1500 sivēmāšu vietas. Visas iekārtā esošās ražošanas ēkas un iekārtas ir integrētas vienotā ražošanas tehnoloģiskajā sistēmā, nodrošinot katram sivēnu audzēšanas ciklam specifiskās prasības un vajadzības.

Iekārtā ražošanas process notiek sešās, ar gaiteniem savstarpēji savienotās ēkās, un palīgēkās:

- 1) cūku novietnes;
- 2) barības sagatavošanas iecirknis;
- 3) personāla un citas palīgtelpas;
- 4) graudu glabāšanas torņi;
- 5) kūtsmēsļu krātuves;
- 6) katlu māja;
- 7) svaru ēka;
- 8) transformators;
- 9) ūdens ieguves urbums.

Cūku novietnes atrodas piecās ēkās, kurās iekārtojums (aizgaldu platība, skaits, aizgaldos izvietojamo dzīvnieku skaits u.tml.) dažādām sivēnu ražošanas cikla stadijām ir atšķirīgs un tas ir piemērots konkrētās dzīvnieku grupas vajadzībām, atbilstoši cūku turēšanas labturības prasībām.

Barības sagatavošanas iecirknis atrodas atsevišķā ēkā, kuru ar cūku mītni savieno gaitenis. Barības iecirknī izvietotas iekārtas, kuru funkcija ir nodrošināt cūku turēšanai un audzēšanai nepieciešamās barības sagatavošanu un padevi jeb transportēšanu dzīvnieku mītnē.

Personāla telpas, laboratorija, un citas, ar dzīvnieku turēšanu, nesaistītas telpas, atrodas novietnes iekšienē, bet ir norobežotas no dzīvnieku mītnēm.

Pārvietošanās kompleksa iekšienē notiek tikai un vienīgi pa gaiteniem. Iekļuvei ražošanas telpās paredzēta viena ieeja caur personāla telpu. Katras ēkas D un Z galos izvietotas rezerves jeb evakuācijas izejas un izmantojamas tikai ārkārtas gadījumos.

Ēku ārpusē atrodas 2 metāla, slēgti graudu glabāšanas torņi, katrs ar ietilpību 1500 tonnas. Torņi tiek izmantoti cūku barības gatavošanai nepieciešamo graudu uzglabāšanai.

Iekārtas teritorijā izbūvētas divas, slēgta tipa, betona mēslu krātuves, katra ar ietilpību 4000 m³ un 2014.gada vasarā tiks izbūvēta vēl viena mēslu krātuve ar tilpumu 4200m³.

Šajās krātuvēs tiek veikta cūku audzēšanas procesā saražoto kūtsmēslu uzglabāšana.

Ražošanas procesā nepieciešamo resursu (ūdens, elektroenerģija, siltumenerģija) piegādei tiek izmantotas iekārtas teritorijā esošās palīgūves katlu māja, transformators, ūdens ieguves urbums. Iekārtas teritorija ir labiekārtota, izveidots iekšpagalms un pievadceļš.

Teritorija ir slēgta nepiederošām personām.

Ražošanā izmanto LY (Landrace, Yorkshire krustojums) šķirnes sivēnmātes un HD/D (Hemshire+Duroc un Duroc krustojums) šķirnes kuļi ar dzīvnieku veselības statusu – SPF-X Kopumā iekārtā ražošanas procesu nodrošina vairāki tehnoloģiskie posmi un procesi, kas savstarpēji ir tieši vai netieši saistīti :

- 1) dzīvnieku izvietošana dažādu ražošanas cikla posmu novietnēs un sivēnu ražošana;
- 2) labturībai atbilstoša turēšana (temperatūras, gaismas režīma, mītnes platības u.c.);
- 3) barošana, dzirdināšana (barības vielu, t.sk. ūdens, nodrošinājums, barības sagatavošana
- 4) novietnes nodaļas atbrīvošana un sivēnu pārvietošana uz nobarojamo cūku novietni;
- 5) telpu, aprīkojuma, inventāra u.tml. mazgāšana, dezinfekcija;
- 6) kūtsmēslu apsaimniekošana (novadīšana, glabāšana, izkliede);
- 7) atkritumu apsaimniekošana, t.sk. kritušo dzīvnieku savākšana, uzglabāšana, utilizācija;
- 8) drošības sistēmas.

Visi šie augstākminēti tehnoloģiskie posmi tika realizēti ievērojot normatīvo aktu prasības, labas lauksaimniecības prakses nosacījumus un izmantojot nozarē labākos tehniski pieejamos paņēmienus.

Dzīvnieku turēšanas sistēma

Iekārtā cūku turēšanas un sivēnu ražošanas sistēmu raksturo 4 tehnoloģiskie posmi ar šādu perioda ilgumu:

- 1) *lecinašana* – 5 nedēļas;
- 2) *grūsnība* – 12 nedēļas;
- 3) *atnešanās un zīdīšana* – 5 nedēļas
- 4) *sivēnu atšķiršana un audzēšana līdz 30kg* – 7 nedēļas

Visu šo minēto atsevišķo posmu kopums veido vienu sivēnu ražošanas ciklu, bet viens sivēnmātes aprites cikls ietver pirmos trīs tehnoloģiskos posmus.

Ražošanas raksturlielumi

Tabula Nr. B-1

Sivēnmāšu skaits (vienā ražošanas ciklā)	1500
Atnešanās reizes gadā 1 sivēnmātei	2,32 reizes
Vidējais metiens	16.1 sivēni
Sivēnu mirstība	1.9 %
Gada laikā saražoto sivēnu skaits	55000 sivēni

Dzīvnieku turēšana iekārtā tiek realizēta tehnoloģisko posmu kūtīs, kas iekārtotas un aprīkotas atbilstoši šīni ražošanas posmā nepieciešamajām specifiskajām vajadzībām un prasībām.

Lecināšanas kūtī ierīkoti 394 lecināmo cūku aizgaldi un 32 aizgaldi kuļiem.

Vienā aizgaldā paredzētas 8 vietas pirmo reizi lecināmām jauncūkām, bet sivēnmātēm un kuļiem aizgaldi ir individuāli. Ik nedēļu aizgaldos tiek ievietotas vidēji 65 sivēnmātes un 20 jauncūkas, kopumā veidojot vienu, 85 cūku lielu, grupu.

Lecināšanas kūtī uzturās 5 cūku grupas.

Lecināšanas kūtī vienā cūku grupā notiek to aplecināšanas process, pēc kura četru nedēļu periodā tiek veikta cūku grūsnības iestāšanās uzraudzība. Sekmīgi aplecinātās cūkas, 5 nedēļu laikā pēc ievietošanas kūtī, tiek pārvietotas uz grūsnības kūti.

Lecināšanas novietnē kuiļi tiek izmantoti spermas noņemšanai kā arī apsēklošanas procesa veicināšanai.

Sēklas materiāla apstrādei un glabāšanai iekārtā ir iekārtota speciāla telpa (KS-telpa)

Grūsnības kūts iekārtota 12 grūsno cūku grupu izvietošanai. Vienā grupā vidēji ir 85 cūkas. Kopumā ierīkoti 87, pēc ietilpības atšķirīgi aizgaldi. Tanī skaitā 10 ir rezerves aizgaldi, gadījumiem, kad grūsnās jauncūkas „konfliktē” viena ar otru un nepieciešama to nodalīšana. Grūsnības kūti aizgaldi nav noslēgti un tajos cūkām netiek ierobežota kustība, tās var brīvi pārvietoties nodalītā kūts daļā.

Grūsnās cūkas aizgaldos izvieta, ievērojot dzīvnieku vecumu un šķirni.

Vienā aizgaldā atrodās vidēji 6 pirmo reizi apļecinātās jauncūkas, bet sivēnmātēm paredzēto aizgaldu ietilpība ir 24 un 58 dzīvnieki. Kūtī dzīvnieki pavada grūsnības laiku – vidēji 12 nedēļas.

Atnešanās kūts iekārtota 5 sivēnmāšu grupu izvietošanai. Pavisam kūtī 480 individuālie sivēnmāšu aizgaldi, no kuriem 60 aizgaldi ir brīvi no dzīvniekiem un pakļauti dezinfekcijai. No kopējā skaita vidēji 15% jeb 72 aizgaldi ir rezerves aizgaldi, gadījumiem, kad atnešanās laiks ir īsāks vai garāks. Vidēji atnešanās kūtī sivēnmātes pavada 5 nedēļas, no kurām 4 nedēļas ir zīdīšanas periods.

Aizgaldi ir speciāli piemēroti atnešanās procesam kā arī zīdīšanas periodam un jaundzimušo sivēntiņu komfortam. Tā piemēram, mazo sivēnu drošībai, redeļu grīdu spraugas ir tikai 5 mm, aizgaldu grīdas ir apsildāmas un temperatūras režīms ir maināms vadoties no jaundzimušā sivēna vecuma.

Atšķirto sivēnu kūts (klimata kūts)

Katru nedēļu atnešanās nodaļā vidēji tiek nošķirti 1120 sivēni ar svaru 7-8kg un ievietoti sivēnu nodaļā (klimata kūtī).

Nodaļā sivēni tiek turēti līdz 30 kg svara sasniegšanai, t.i. vidēji 7 nedēļas.

Atšķirto sivēnu nodaļā ierīkoti 248 aizgaldi, plus 16 speciālie „veselības” aizgaldi, kas paredzēti slimību skartajiem sivēntiņiem.

„Veselības” aizgaldi raksturojās ar īpašu aprūpes režīmu- siltāka gaisa temperatūra, labvēlīgāks mikroklimats, biežāka dzīvnieku kontrole un aprūpe.

Vidēji vienā aizgaldā izvieta 40 sivēnus, bet „veselības” aizgaldos ievieto ne vairāk kā 25 dzīvniekus. Katru nedēļu, 40 aizgaldi tiek atbrīvoti, 30kg svaru sasniegušie sivēni pārvietoti uz citu novietni un aizgaldos tiek veikta tīrīšana, dezinfekcija t.i. sagatavošana jaunas dzīvnieku grupas ievietošanai.

Vaislas dzīvnieku nodaļa

Atšķirto sivēnu kūtī iekārtota nodaļa, kas paredzēta vaislas jauncūku izvietošanai, sivēnmāšu ganāmpulka atjaunošanas vajadzībām. Nodaļā ir 30 aizgaldi, vidēji 10 jauncūku vietām, no kuriem, ik nedēļu 6 aizgaldi ir brīvi no dzīvniekiem. Jauncūkas ganāmpulka atražošanas vajadzībām nodaļā uzturas aptuveni 20 nedēļas, kad tās ir sasniegušas 120 kg svaru un ir gatavas pirmo reizi lecināšanai. Kopumā gada laikā pamatganāmpulkā tiek nomainītas 750-780 sivēnmātes. *Dzīvnieku izvietojumu iekārtā* skatīt atļaujas **B-3.tabulā** (12.lpp).

Cūku mītnu aprīkojums

Iekārtā cūku mītnēs tiek izmantota daļēji klāto redeļu grīdas un zemgrīdas vakuuma mēsļu novadīšanas sistēmu. Šāda mītnes sistēma paredz, ka dzīvnieku radītie šķidrie mēsli caur redelēm nonāk zemgrīdas mēsļu kanālos. Iekārtā zemgrīdas uzbūvētajos mēsļu kanālos kopumā var uzglabāt līdz 2720 tonnām cūku šķidros mēslus. Kūtsmēsļu kanālos tiek izvietotas atveres, kuras atver aptuveni 2 reizes mēnesī un izveidojoties nelielam vakuumam virca tiek novadīta galvenajā caurulē. Pa galveno cauruli šķidrie kūtsmēsli tiek novadīti ārpus cūku novietnes, uz 2 uzbūvētajām ar ietilpību 8000m³ un 2014. gada pavasarī no jauna uzbūvēto mēsļu krātuvi ar ietilpību 4200m³. Kopējā kūtsmēsļu glabāšanas kapacitāte līdz 2014.gada vasarai nodrošināta 10720 tonnās, pēc tam – 14920 tonnās.

	Mēslu kanālu darba tilpums (m ³)	Zemgrīdas kanālos max uzglabājamo mēslu daudzums (tonnas)
Lecināšanas kūts	350	350
Grūsnības kūts	960	960
Atnešanās kūts	550	550
Atšķirto sivēnu kūts	860	860
KOPĀ	2720	2720

Aptuveni 2/3 dzīvnieku mītnes grīdas ir klātas ar betona redelēm, bet pārējā daļu veido viendabīga betona virsma. Atšķirībā no pilnas redeļu grīdas sistēmas, ar daļēju redeļu grīdas sistēmu tiek panākta mazāka mēslu iztvaikošanas virsma un attiecīgā smaku emisija. Izvēlēta mītnes sistēma atbilst labākajiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem un salīdzinot ar atsauces paņēmieni, NH₃ relatīvais samazinājums ir ap 60 %¹.

Dzīvnieku mīnē ir uzstādīta gaisa mitrināšanas iekārtas. Ar regulāru redeļu mitrināšanu cūkas tiek rosinātas urinēt tieši uz redelēm. Bez tam izsmidzinot uz cūkām ūdeni panākta zemāka dzīvnieku ķermeņa temperatūra, līdz ar to samazināts dzīvnieku ķermeņa izgarojumu daudzumu kā arī minimizēts no cūku novietnes emitēto putekļu daudzums. Cūku novietnes gaisa mitrināšana vislielāko vides efektu dod karstajos vasaras periodos.

Visas novietnē esošās nodaļas aprīkotas ar pilnībā automatizētu ventilācijas un klimata kontroles sistēmu. Vēdināšanas sistēmas pamatā ir princips, ka nosūces un pieplūdes gaisa daudzumi ir vienādi neatkarīgi no vēdināšanas intensitātes kūtī. Jauncūku, sivēnmāšu un grūsnu cūku mītnēs gaisa pieplūde tiek nodrošināta caur brīvo gaisa telpu griestos (izklidēti) un piespiedu gaisa izplūdi caur jumtā iemontētiem skursteņiem. Atšķirto sivēnu kūti gaisa pieplūde notiek caur ventilācijas ievadiem un porainiem griestiem, bet izplūstošais gaiss tiek savākts kopējā nosūces kanālā un izvadīts vienā vietā. Cūku novietnes temperatūras režīms tiek sabalansēts ar ārējiem klimatiskajiem apstākļiem, dzīvnieku grupas vajadzībām un labturības nosacījumiem.

Visi iepriekšminētie pasākumi ir LPTP, ar kuru palīdzību tiek panākta iespējami optimālākā mītnes vide un samazināta gaisu piesārņojošu vielu rašanās un izmeši mītnē.

Dzīvnieku mītņu apgaismojumam tiek izmantotas dienasgaismas lampas, kas salīdzinot ar kvēlspuldzēm ir zemas enerģijas avots.

Dzīvnieku labturība nodrošināšana:

- Visiem dzīvniekiem ikdienas kā rotaļu materiāls tiek izdalīti salmi.
- Visas kūts nodaļas nodrošinātas ar dabīgo apgaismojumu.
- Kūtīs ierīkots arī 200 Lux mākslīgais apgaismojums, bet aplecināšanas nodaļā uzstādīts 300 Lux apgaismojums.
- Visiem dzīvniekiem tiek dota barības deva, kas atbilst katras dzīvnieku grupas vajadzībām, piemēram, svara uzturēšanai, piena ražošanai, svara pieaugumam.
- Ar ventilācijas, apkures sistēmu un klimatkontroles iekārtām kūtīs tiek uzturēta nemainīga temperatūra, kas atbilst katras dzīvnieku grupas vajadzībām.
- Personāls veic dzīvnieku uzraudzību vairākas reizes dienā.

¹ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs; p. 4.6.4.3.; 236. lpp.

Cūku veselības nodrošināšana

Ganāmpulks atbilst dzīvnieku veselības statusam SPF-X, kas nodrošina, ka cūkas nav inficētas ar virkni no slimību izraisītājiem un tām būs potenciāli labs nobarojamo cūku gaļas kvalitātes rādītājs.

Veselības statusa saglabāšana tiek panākta ar sekojošiem pasākumiem:

- Ražošanas tehnoloģiskais cikls ir sadalīts pa nodaļām un dzīvnieku grupām ar maksimāli izvairīties no iespējamās slimību pārnesanas starp dzīvnieku grupām un nodaļām.
- Stingra ieejas kontrole kūtīs ar obligātu mazgāšanos dušā kā darbiniekiem, tā citai kūtī ienākošai personai.
- Kūtīs netiek ienestas lietas un mantas, kas nav ar garantiju notīrītas un dezinficētas.
- Iekārtas apkārtne tiek iežogota, lai savvaļas dzīvnieki nevarētu pietuvoties kūtīm.
- Ap visām iekārtas ēkām tiek izveidota robežjosla no minimums 50 cm oļiem (jūras akmeņi 8 – 12 cm diametrā), lai atvairītu žurku invāziju.
- Gar visām ēku ārsienām tiek izvietotas žurku apkarošanas kastes.

Personāla kvalifikācijas nodrošināšana

Fermas darbinieki pirms darbu uzsākšanas tiek iepazīstināti ar lietoto ražošanas sistēmu un apmācīti darbā ar tehnoloģiskajām iekārtām un instruēti drošības jautājumos.

Darbiniekiem tiek izsniegta speciāli izstrādāta cūkkopības rokasgrāmata, kas ietver ne tikai ikdienā veicamo darba plānu un instrukcijas, bet sniedz sīku aprakstu par cūku grupu barošanu, pirms un pēc dzemdību aprūpi, sivēnu atšķiršanas procesu, kā arī kārtību kādā veicama medicīniskā aprūpe t.sk. vakcinācija.

Ne retāk kā reizi mēnesī notiek ražošanas efektivitātes datu analīze, pamatojoties uz kuru tiek vērtētas darbinieku kompetences.

Vienlaicīgi tiek aktualizēta informācija gan par normatīvo aktu prasībām, gan ražošanas un darba organizāciju.

Barošanas stratēģija, barības sagatavošana dzīvnieku ēdināšanai

Iekārtā pielietotā barošanas stratēģija paredz 5 atšķirīgu barības recepšu sagatavošanu (jauncūkām, zīdītājsivēnmātēm, grūsnām sivēnmātēm, sivēniem svarā no 6 – 10 kg un sivēniem svarā no 10 – 30 kg).

Katrā no receptūrām izejvielu sastāvs izvēlēts un līdzsvarots ar aprēķinu, ka konkrētajā reprodukcijas posmā un svara kategorijā, dzīvnieki tiek nodrošināti ar nepieciešamo enerģijas daudzumu, aminoskābēm, minerāliem, mikroelementiem un vitamīniem, vienlaicīgi nodrošinot barības vielu sagremojamību.

Barošanas stratēģija ir viens no tiem pasākumiem, ar kuru palīdzību iespējams samazināt slāpekļa atkritumu daudzumu no nesagremota vai katabolizēta slāpekļa, kas pēc tam tiek izvadīti ar urīnu.

LPTP izšķir divu veidu paņēmienus:

- Barības īpašību uzlabošana, kur panāk zemu proteīna līmeni, izmantojot aminoskābes un saistītus savienojumus; zemu fosfora līmeni, izmantojot fitāzi un/vai sagremojamu neorganisku fosfātu. Barības īpašību uzlabošanu panāk izmantojot citas barības piedevas, saprātīgi pielietojot augšanu veicinošas vielas, pastiprināti izmantojot viegli sagremojamus izejmateriālus.
- Balansētas barības ar optimālu barības pārveidošanas koeficientu formulēšana, balstoties uz sagremojamu fosforu un aminoskābēm.²

² Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs; p. 4.2.1; 8. lpp

Sivēnmāšu kompleksā „Skalderi” dzīvnieku barošanas stratēģijā tiek izmantota abu, minēto LPTP paņēmieni kombinācija, kas ir praktiski vienīgais efektīvais piesārņojuma slodzes samazināšanas veids.

Barības receptēs tiek izmantotas sintētiskās aminoskābes un tajā pat laikā samazināts kopējā proteīna daudzumu, bet fitāzes pievienošana barībai samazina kopējo fosfora saturu barībā.

Tā piemēram, zīdītājsivēnmāšu barošanai izmantotajās barības receptēs proteīnu saturs ir 14,74 % un fosfora saturs ir 0,49 %, kas ir zemāks par LPTP vadlīnijās rekomendēto līmeni. Samazināts proteīna un fosfora līmenis barībā, attiecīgi mazina slāpekļa, fosfora daudzumu šķidrājos mēslos kā rezultātā mazinās smakas.

Lai nodrošinātu dzīvniekiem sabalansētu uzturu ilgtermiņā, barības receptūras pa laikam tiek mainītas.

Barības patēriņš aprēķināts 5 154 000 barības vienības (BV) gadā, kas sastāda 4,734 tonnas barības gadā.

Faktiskais barības patēriņš 2013.gadā bija 4587,8 tonnas, kas ir par 3,1% mazāk un tas nozīmē efektīvāku barības izlietojumu kā paredzēts.

Kopējā barības sastāvā graudi sastāda aptuveni 75 – 80 %, bet pārējo daļu veido soja, taukvielas, vitamīni un minerālvielas.

Visa dzīvnieku ēdināšanai nepieciešamā barība tiek sagatavota esošajā barības sagatavošanas nodaļā un iekārtā.

Tās jauda pilnībā nodrošināšana iekārtā esošo dzīvnieku ēdināšanai nepieciešamās barības saražošanu.

Barības sagatavošanas iekārta sastāv no:

- graudu un sojas uzglabāšanas torņiem 8 gab. ar ietilpību 12 tonnas katrā torņī;
- sojas eļļas tvertnes ar ietilpību 6000 litri;
- barības piedevu tvertnēm 2 gab. ar ietilpību 1000 kg katrā;
- premiksu tvertnēm 6 gab., ar ietilpību 1000 kg katrā;
- graudu dzirnavām 2 gab. un izejvielu maisītāja ar jaudu 1,5 tonnas gatavā barības stundā;
- gatavās barības starpsadales tvertnes;
- centralizētā vadības iekārtas.

Graudi un soja no glabāšanas tvertnēm tiek padoti uz dzirnavām samalšanai.

Samaltie graudi un soja no dzirnavām nonāk , pirms miksera esošajā, priekšvertnē.

Vadoties no gatavojamās barības receptes, vienlaicīgi uz mikseri no priekšvertnes tiek nosūti maltie graudi un soja, no uzglabāšanas tvertnēm – minerālvielas, premiksi (sojas eļļa), miltu maisījums.

Mikserī tiek veikta to sajaukšana.

Vienlaicīgi mikserī tiek gatavota barība tikai pēc vienas receptes.

Barības sastāvdaļas mikserī tiek ievadītas tādā kārtībā un daudzumā kādu to paredz datorizētājā barības sagatavošanas programmā uzstādītā barības receptūra.

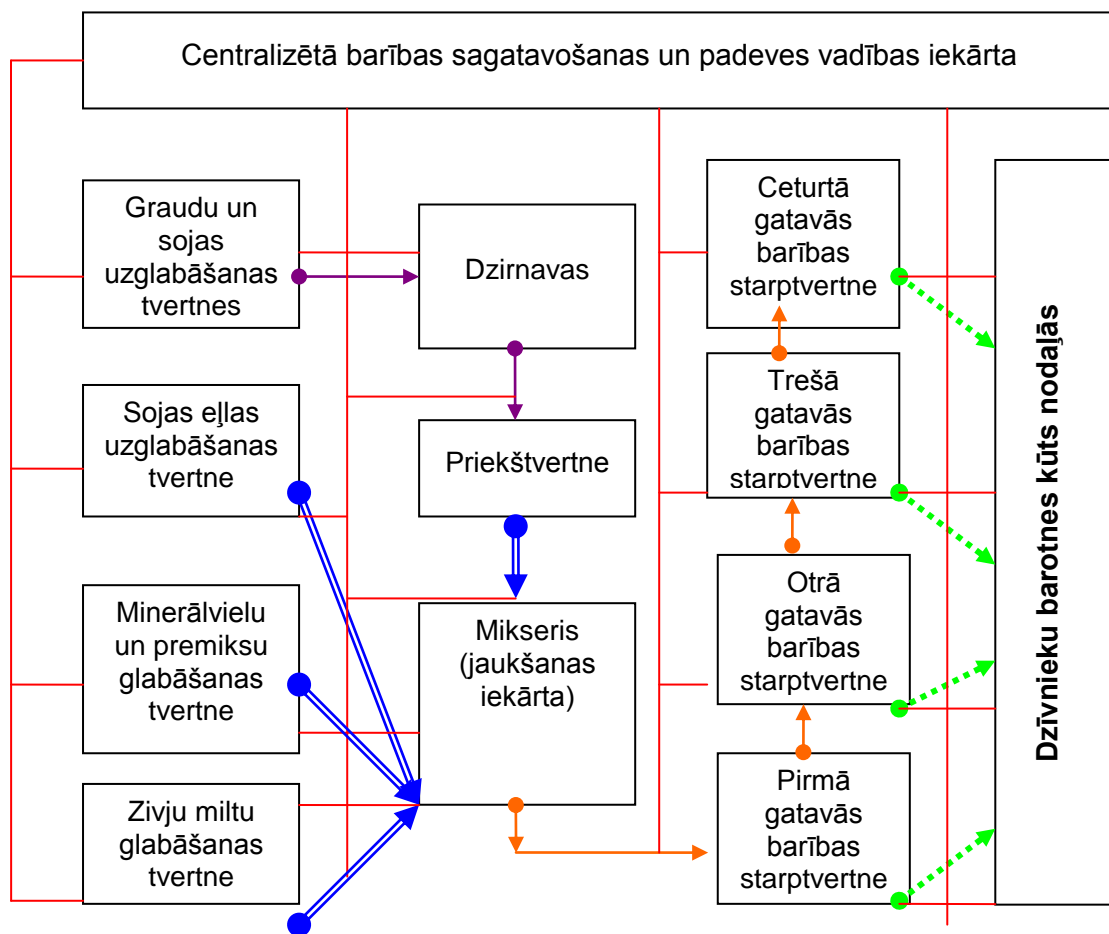
Pavisam dzīvnieku tiek sagatavota barība pēc piecām dažādām barības receptēm, kur katra no tām paredzēta konkrētai dzīvnieku grupai (piem. atšķirtie sivēni, zīdītājsivēnmātes, grūsnās sivēnmātes u.tml.).

Gatavā barība pa barības padeves kanālu nonāk starpsadales tvertnēs.

Starpsadales tvertne nodrošina piecu veidu gatavās barības uzkrāšanu un to vienmērīgu sadali katrai atbilstošai dzīvnieku grupai.

No starpsadales tvertnēm tiek dots signāls uz datorizētās vadības sistēmas pulti par nepieciešamību sagatavot konkrēto barības recepti.

Shematiski barības sagatavošanas process parādīts **shēmā B-1**.

Dzīvnieku izvietojums iekārtā

Tabula Nr. B-3

Ražošanas cikls cūku novietnē	Dzīvnieku grupa	Aizgaldu skaits	Vietu skaits 1.aizgaldā	KOPĀ cūku skaits
Lecināšanas kūts	sivēnmātes	328	1	328
	kuļi	32	1	32
	jauncūkas	34	1	34
	jauncūkas	32	6	192
Grūsnības kūts	sivēnmātes	8	58	464
	sivēnmātes	12	24	288
	jauncūkas	57	6	342
	rezerve	10	6	
Atnešanās kūts	sivēnmātes	420	1	420
	zīdējsivēni			4480
	dezinfekcija	60	1	0
Atšķirto sivēnu kūts	sivēni ≤ 30kg	208	40	8320
	jauncūkas	24	10	240
	rezerve slimajiem	16	25	
	dezinfekcija	6	10	
	dezinfekcija	40	40	
KOPĀ				15140

Ūdens apgāde un izmantošana

Ūdens apgādes nodrošināšanai tiek izmantots iekārtas teritorijā esošais artēziskais urbums (LVĢMC datu bāzes „*Urbumi*” Nr.16206) ar debitu 1,9 l/s.

Iekārtā ūdeni izlieto dzīvnieku dzirdināšanai, cūku novietnes un aizgaldu mazgāšanai, dezinfekcijai, personāla sanitārajām un sadzīves vajadzībām

Dzīvnieku dzirdināšanai izmanto nospiežamo nipeļu sistēmu, mītņu mazgāšanu veic ar augstspiediena iekārtas palīdzību. Ūdens apgādes sistēma pievienota kopējai drošības kontroles sistēmai, tādējādi par jebkurām novirzēm ūdens padeves režīmā vadības pultī tiek saņemts signāls, kas ļauj savlaicīgi atklāt un novērst noplūdes. Ūdens patēriņš fermā regulāri tiek reģistrēts instrumentālajā uzskaites žurnālā.

Saskaņā ar LPTP dzīvnieku ūdens patēriņa samazināšana netiek uzskatīta par labu praksi, tomēr pastāvīga pieeja ūdenim parasti tiek uzskatīta par obligātu nosacījumu, kas ietver dzīvnieku mītņu un iekārtu mazgāšanu ar augstspiediena iekārtām ievērojot, līdzsvaru starp mītņu tīrību un iespējami mazāku patērētā ūdens daudzumu; regulāru dzeramā ūdens iekārtu kalibrēšanu; ūdens noplūdes vietu atklāšanu un likvidēšanu; ūdens patēriņa mērīšanu un reģistrēšanu.

Maksimālais ūdens patēriņa apmērs var sasniegt 25 tūkst. m³ gadā, no kuriem 24.7 tūkst. m³ izlietojums ražošanas vajadzībām t.i dzīvnieku dzirdināšanai, novietnes mazgāšanai un cūku novietņu gaisa mitrināšanai. Sadzīves vajadzībām izlieto ~ 0,3 tūkst. m³ ūdens.

Grīdu tīrīšana, novietņu tīrīšana un dezinfekcija

Dzīvnieku novietnes un aprīkojumu tīrīšana tiek veikta ar augsta spiediena tīrīšanas iekārtām, katrā kūts nodaļā pēc tās atbrīvošanas un dzīvnieku pārvietošanas uz citu ražošanas cikla nodaļu. Mazgāšanai izlietojamais ūdens tiek novadīts šķīdumslu savākšanas sistēmā, t.i. caur redeļu grīdu nonāk zemgrīdas kanālos un tālāk kopā ar šķidrajiem mēsliem novadīts uz šķidro mēsļu krātuvi.

Cūku novietņu un palīgtelpu mazgāšanai un dezinfekcijai izmanto līdzekļus saskaņā ar veterinārajām instrukcijām, reģistrējot žurnālā vietu un izlietojamo daudzumu. Dezinfekciju veic apmācīti iekārtas darbinieki, ievērojot darba drošības pasākumus.

Elektroenerģijas un siltumenerģijas nodrošinājums un izmantošana

Kompleksā tiek nodrošināta centralizēta elektroenerģijas piegāde. Galvenie elektroenerģijas patēriņa avoti fermā ir barības ražošanas un apgādes sistēma; ventilācijas un klimata kontroles sistēmas, kā arī telpu apgaismojuma nodrošinājums.

Iekštelpu apgaismojumam kūtīs tiek izmantotas luminescentās spuldzes. Iekštelpu apgaismojums 200 lux, lecināšanas nodaļā 300 lux, dabīgais apgaismojums aptuveni 5 % gaismas platības.

Visas kūts nodaļas tiek vēdinātas mehāniski. Ar ventilācijas iekārtu palīdzību tiek veikta gaisa apmaiņa, tādējādi tiek nodrošināts katram dzīvniekam nepieciešamais svaiga gaisa daudzums un atdzēsēts gaiss kūts iekštelpās. Ventilācijas sistēma mazo sivēnu un jauncūku kūtīm ir ar kopējo nosūces kanālu, kurš integrēts spāru konstrukcijā. Iekārta darbojas pie zema spiediena un kombinētas difūzās gaisa ieplūdes caur griestiem un ventiļiem, kas ievietoti sienās. Visās pārējās iekārtās ēkās ventilācijas iekārta darbojas uz zemspiedienu un gaisa ieplūdi caur jumtā iemontētiem skursteņiem, kas aprīkoti ar gaisa sadalītāju.

Ventilatori tiek vadīti pakāpeniski, izmantojot frekvences regulēšanu klimata kontroles kompjūterā. Temperatūru katras novietnes nodaļā regulē izmantojot temperatūras sensorus un klimata kontroles kompjūteru. Siltumapgādes nodrošināšanai kūtīs nepieciešamo enerģiju saražo vietējā katlu mājā, kā kurināmo izmantojot dabasgāzi.

Siltumražošanas katla jauda 400 kW. Dabas gāzes uzglabāšana iekārtā netiek veikta, jo tās piegādi nodrošina izbūvētais pieslēgums no centralizētā gāzes vada.

Iekārtā enerģijas patēriņa ekonomiskumu visās nosacītās darba vidēs (apsilde, vēdināšana, apgaisme, barības sagatavošana u.c.) kontrolē un regulē automatiskā vadības un drošības sistēma.

Uzstādītā automatizētā mikroklimate kontroles sistēma ļauj ekonomēt elektroresursus, jo kombinētā apkures un ventilācijas sistēmas kontrole līdzsvaro temperatūras režīmus atkarībā no dzīvnieku grupas vajadzībām un labturības nosacījumiem.

Fermā izmantotā mehāniskā ventilācijas sistēma ar izlīdzinātu ieplūstošā un izplūstošā gaisa spiedienu (0 Pa). Ventilācijas iekārta nodrošina temperatūras kontroli un minimālu ventilācijas ātrumu ziemā. Regulāri tiek veikta ventilācijas sistēmas kanāla un ventilatoru uzraudzība un tīrīšana.

Dzīvnieku mītņu apgaismojumam tiek izmantotas dienasgaismas lampas, kas salīdzinot ar kvēlspuldzēm ir zemas enerģijas avots.

Šķidrmēslu uzglabāšana, apsaimniekošana.

Iekārtā saražoto cūku šķidro mēslu uzglabāšana tiek nodrošināta cūku novietnes zemgrīdas mēslu kanālos ar ietilpību 2720 m³ un divās esošajās slēgta tipa betona tvertnēs, ar ietilpību 4000 tonnas katrā. Papildus 2014.gada vasarā paredzēts izbūvēt un nodot ekspluatācijā vēl vienu krātuvi ar tilpumu 4200 m³, tādējādi mēslu krātuvēs glabāšanai pieejamais apjoms būs 12200 tonnas un 2720 tonnas novietnes mēslu kanālos.

Visu krātuvju pamatnes un sienas ir no betona, tādējādi tās ir šķidrums necaurlaidīgas, aizsargātas pret rūsēšanu, iespējamām mehāniskām, siltuma vai ķīmiskām ietekmēm kā rezultātā tiek izslēgta piesārņojošo vielu nonākšanu augsnē.

Krātuves nosegtas ar speciālu, gaisu necaurlaidīgu tenta tipa jumta segumu, kas praktiski nepieļauj piesārņojošo vielu un smaku emisiju gaisā. Saskaņā ar LPTP datiem telts tipa segumi nodrošina amonjaka un smakas emisijas samazinājumu vidēji par 90%, bet pavasarī/vasarā par 94%.³

Krātuves tiek iztukšotas 2x gadā pavasarī un rudenī. Kūtsmēslus pirms to izvešanas, krātuvē sajauc viendabīgā masā. Slēgto krātuvju iztukšošanu un šķidro mēslu izvešanu operators veic ar saviem tehniskajiem līdzekļiem. Kūtsmēslu krātuvju iztukšošana tiek veikta ar speciālu sūkņu un šļūteņu palīdzību tieši no krātuves. Mēsli tiek izmantoti augsnes mēslošanai un pamatojoties uz savstarpēji noslēgtajām vienošanām, tie tiek izkliedēti citu komersantu un privātpersonu apsaimniekotajās lauksaimniecības zemes platībās. Pie atļaujai pieteiktās Iekārtas jaudas 1500 cūku vietas, kūtsmēslu izkliedei nepieciešama 283 ha lauksaimniecības zeme (aprēķinu skatīt atļaujas 9.7.punkta **B-10.tabulā**), bet vienošanās noslēgtas par mēslu izkliedi 800 ha platībā, kas nodrošina pietiekami lielu rezervi, lai augsnē nenonāktu paaugstināts nitrātu daudzums.

Šķidrmēslu transportēšana un izkliede

Kopš 2013. gada operators ir mainījis līdzšinējo mēslu transportēšanas tehnoloģisko paņēmieni, proti mēslu transportēšanai uz izklijes laukiem tikpat kā netiek izmantota traktortehnika ar speciālo mucu, tā vietā, tiek veikta mēslu sūknēšana no krātuves un transportēšana līdz izklijes tīrumiem pa cauruļvadiem. Cauruļvadu transportēšanas iekārtas darbības rādiuss ir līdz 4km no mēslu krātuves. Mēslu transportēšanas iekārtas darbību nodrošina sūknis un uztinamo cauruļvadu ierīce, caur kuriem no mēslu krātuves izsūknētie mēsli tiek novadīti uz mēslošanai paredzēto tīrumu un tajā novietoto mēslu izklijes tehniku. Operatora izvēlētās mēslu transportēšanas iekārtas Agrometer jauda nodrošina mēslu izkliedi ~125 tonnas/stundā. Pie šādas jaudas mēslu izkliedei gadā nepieciešamas 11 darba dienas.

No vides aizsardzības viedokļa cauruļvadu sūknēšanas paņēmienam ir vairākas būtiskas priekšrocības: ceļi netiek noslogoti ar papildus autotransportu, mēslu izvešanu un izkliedi iespējams veikt daudz efektīvāk un īsākā laika periodā. Tādējādi ievērojami tiek mazinātas iespējamās neērtības, kas apkārtējiem iedzīvotājiem varētu rasties mēslu izvešanas un izklijes periodā.

³ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs - 254.lpp

Dīzeļdegvielas uzglabāšana un izmantošana

Iekārtas teritorijā izvietots speciāls, dīzeļdegvielas uzglabāšanai paredzēts rezervuārs ar tilpumu 2.5 m³. Rezervuārs ir aprīkots ar dubultsienām, bet darba zonā ap degvielas rezervuāru un uzpildes vietu izveidots betona pretinfiltrācijas segums.

Dīzeļdegvielas krājums nepieciešams, lai nodrošinātu rezerves elektroenerģijas ražošanas ģeneratora darbību ārejās elektroapgādes traucējumu gadījumā kā arī operatora transporta vajadzībām. Vidēji gada laikā caur rezervuāru tiek pārsūkņētas 30 tonnas degvielas.

Stāvlaukumi transporta novietošanai

Iekārtas teritorijā nav paredzēts stāvlaukumi smagā autotransporta ilglaicīgai novietošanai un uzglabāšanai. Smagā transporta iebraukšana / izbraukšana iekārtas teritorijā tiek pieļauta jauncūku ievēšanai un sivēnu izvešanai kā arī ražošanai nepieciešamo izejvielu vai materiāli/tehnisko līdzekļu piegādei. Kravas autotransporta uzglabāšana iekārtas teritorijā nenotiek.

Iekārtas teritorijā izveidotajā iekšpagalmā darba laikā tiek novietotas personāla vajadzībām izmantojamās vieglās automašīnas.

Gruntsūdens monitoring

Iespējamā gruntsūdeņu piesārņojuma novērsēšanai un kontrolei operators ir izveidojis monitoringa urbumu tīklu, kas sastāv no 3 monitoringa urbumiem. Bez tam tiek veikti virzemes ūdens kvalitātes novērojumi, iekārtas teritorijai pieguļošajos divos grāvjos.

Gruntsūdens un virszemes ūdens kvalitātes novērtējums veikts 2008. gadā un 2013. gadā.

Ūdens paraugu analīzes rezultāti parādīja, ka iekārtas darbības laikā 5. gadu periodā, ķīmisko vielu koncentrācijas grunstuēdos ir mazinājušās un teritorija ir atzīstama par vāji piesārņotu (skat. E sadaļu „Monitorings” tabula E-3).

Darbinieki. Iekārtā nodarbināti 12 darbinieki.

Darba laiks. Iekārta darbojās nepārtrauktā režīmā un tās funkcionēšanu ārpus normālā darba laika kontrolē elektroniskās drošības sistēmas. Darbinieki fermā, strādās pēc slīdošā/maiņu grafika vidēji pa astoņām stundām dienā un piecām dienām nedēļā.

Iekārtas jauda:

- cūku novietnes darbība 1500 sivēnmāšu vietām;
- gada ražošanas apjoms – 55000 sivēni svarā līdz 30 kg;
- barības ražošana 4734 tonnas/ gadā vai 13 tonnas/dienā cūku nobarošanas procesa vajadzībām;
- šķidro mēslu ražošana 13806 tonnas /gadā;
- šķidro mēslu vienlaicīgā uzglabāšanas jauda 14920 tonnas;
- cūku šķidro mēslu 13806 tonnas/gadā apsaimniekošana un izmantošana augsnes mēslošanai, tos izkliešot citu komersantu apsaimniekotajā, lauksaimniecības zemē 800ha platībā, pamatojoties uz savstarpēji noslēgtajām vienošanām;
- graudu uzglabāšana 2 bunkuros ar kopējo glabāšanas kapacitāti 3000 tonnas;
- pazemes ūdens ieguve no ūdens ieguves urbuma (LVĢMC Nr.16206) ar patēriņu līdz 25000m³/gadā jeb 68.5 m³/dnn;
- gāzes sadedzināšanas katla darbība ar jaudu 400kW un dabas gāzes patēriņu līdz 260 tūkst. m³ gadā;
- iekārtā elektroenerģijas patēriņš līdz 980'000 kW gadā;
- mobilā graudu kalte ar kaltēšanas jaudu ~ 20 tonnas stundā ar max gāzes patēriņu 172kg stundā. Atļaujai pieprasītais sašķidrinātās gāzes daudzums 31000 kg/gadā.

7. Atrašanās vietas novērtējums

Iekārta atrodas aptuveni 2 km attālumā uz dienvidiem no Īslīces (Rītausmas) ciema centra un aptuveni 4 km attālumā no rajona centra Bauskas pilsētas.

Iekārtas darbībā izmantotās ēkas un būves izvietotas Bauskas novada Īslīces pagastā uz operatoram piederošajiem zemes īpašumiem „Skalderi”, „Jaunskalderi”, „Lielskalderi”. Gandrīz visas būves atrodas uz zemes gabala ar kadastra Nr. 4068 002 0562, bet neliela būvju daļa skar zemes vienības ar kadastra Nr. 4068 002 0592 un Nr. 4068 002 0162.

Kopumā operatoram piederošā zemes platība zem un ap esošo sivēnmāšu kompleksu „Skalderi” sastāda 25,4 ha. Minētā teritorija neatrodas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā vai mikroliegumā un tajā nav konstatētas īpaši aizsargājamās sugas vai biotopi.

Atbilstoši 26.04.2012. apstiprinātā „BAUSKAS NOVADA TERITORIJAS PLĀNOJUMS 2012.-2023.GADAM” Bauskas novada domes saistošo noteikumu Nr.11 „TERITORIJAS IZMANTOŠANAS UN APBŪVES NOTEIKUMI”, pielikuma 8.1., grafiskai daļai Iekārtas teritorijā, atļautā zemes izmantošana ir lauksaimnieciska rakstura ražošanas uzņēmumu apbūve un izvietošana.⁴

Iekārta izvietota teritorijā „Ražošanas objekti un noliktavas (RR)”, kur galvenais zemes izmantošanas veids ir rūpnieciskās un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi, transporta un noliktavu uzņēmumi.

Saskaņā Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu IV nodaļas 4.5. apakšnodaļas 298.11 punktu, tie attiecas uz intensīvās audzēšanas un lopkopības kompleksiem⁵, kas atbilst iekārtas darbībai.

Iekārtai tuvējā apkārtnē atrodas lielas lauksaimniecībā izmantojamo zemju platības. Lauku zemju atļautais izmantošanas veids ir augkopība, dārzenkopība, dārzkopība, lopkopība, biškopība, dīķsaimniecība un ar to saistītie pakalpojumi - lauku tūrisms, lauksaimniecības produkcijas pārstrāde.

Īslīces pagasts robežojas ar Bauskas novada Bauskas pilsētu Ceraukstes un Gailīšu pagastiem, Rundāles novada Rundāles pagastu, Lietuvas Šauļu apriņķi. Pagasta centrs atrodas Rītausmās, Bērzos izveidots pakalpojumu centrs.

Iekārtai tuvākās apdzīvotās mājas (viensētas) viena kilometra rādiusā ir:

- 1) Dzīvojamās mājas R virzienā no iekārtas teritorijas: „Krūzes” (~ 440 m attālumā); „Saulstari” (~ 870 m attālumā);
- 2) Dzīvojamās mājas Z virzienā no iekārtas teritorijas: „Ezeriņi” (~ 500 m attālumā); „Lejiņas” (~ 670 m attālumā); „Bitenieki” (~ 620 m attālumā); „Rijnieki”, „Ķiveri”, „Vidiņi” (~ 900 m attālumā);
- 3) Dzīvojamās mājas A virzienā no iekārtas teritorijas: „Birzumnieki” (~ 220 m attālumā); „Rūķi” (~ 630 m attālumā);
- 4) Dzīvojamās mājas D virzienā no iekārtas teritorijas: „Mazskalderi” (~ 350 m attālumā); „Vijolītes” (~ 460 m attālumā); „Stūrmaņi” (~ 600 m attālumā); „Brieži”, „Visnoļi” (~ 950 m attālumā).

Tuvākās daudzdzīvokļu mājas atrodas Īslīces pagasta centrā Rītausmas, kas atrodas Ziemeļu virzienā no iekārtas. Šeit atrodas arī iekārtām tuvākās sabiedriskās ēkas (pašvaldība, kultūras nams, vidusskola u.c.).

Iekārtas teritorijai pieguļošie īpašumi ir lauksaimniecībā izmantojamas zemes – aramzeme, pļavas, krūmāji, meži.

Iekārtas austrumu pusē tā tiešā tuvumā tek upe Kaucis, tādējādi darbībā jāievēro noteiktā 50m plata aizsargjosla, kā arī citas ūdenstecēm noteiktās vides aizsardzības normas.

⁴ <http://www.bauska.lv/i.php?id=4>.

⁵ <http://www.bauska.lv/i.php?id=4>

Piebraukšanai līdz sivēnmāšu novietnei „Skalderi” tiek izmantots 2. šķiras valsts autoceļš V1026 Siliņi – Krievgaļi – Lietuvas robeža, bet iebrukšanai teritorijā esošais servitūta ceļš ar grants segumu.

Iekārta izvietota Bauskas novada robežās, kur ir noteikts īpaši jutīgās teritorijas statuss un uz to attiecas paaugstinātas prasības ūdens un augsnes aizsardzībai no lauksaimnieciskas darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem⁶.

Tā kā ražošanas procesā tiek radīti šķidrie kūtsmēsli, kurus divas reizes gadā (pavasārī un rudenī) izkliež un iestrādā tuvējās apkārtnes tīrumos, tad iekārtas darbībā jānodrošina MK 11.01.2011. noteikumu Nr.33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem" izvirzīto prasību izpilde gan attiecībā uz pieļaujamo dzīvnieku vienību skaitu pret mēsļu izkliedei nepieciešamo tīrumu platību, gan slāpekļa izkliežu daudzuma normām, gan ierobežojumiem mēsļu izkliežu apstākļiem, vietām un termiņiem. Iekārtas teritorijā un tai tuvējā apkārtne atrodas objekti, kuriem saskaņā ar likumu „Aizsargjoslu likums” ir noteiktas aizsargjoslas. Aizsargjoslu uzdevums aizsargāt dažāda veida objektus no nevēlamas ārējās iedarbības, nodrošināt to ekspluatāciju un drošību vai pasargāt vidi un cilvēku no kāda objekta kaitīgās ietekmes.

Vides un dabas resursu aizsardzības aizsargjoslas

✓ Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslas

Iekārtas teritorijai tuvākie virszemes ūdensobjekti ir upes Kaucis, kas atrodas teritorijas ziemeļu daļā, upe Īslīce, Plānīte un meliorācijas grāvji, kas atrodas teritorijas rietumu daļā.

Saskaņā ar Aizsargjoslu likumā noteiktajiem minimālajiem aizsargjoslu platumiem gar ūdenstecēm lauku apvidos, Kaucim ir noteikta 50 metrus plata aizsargjosla katrā krastā, Īslīcei un Pānītei – 100 metrus plata aizsargjosla katrā krastā, bet meliorācijas grāvjiem aizsargjosla noteikta 10 metru attālumā no kortes katrā ūdensnotekas pusē.

Virszemes ūdensobjektu aizsargjoslās ēkas un būves nav izvietotas.

Cūku šķidro mēsļu izkliežu un iestrādes augsnē laikā tiek ievēroti noteiktie aprobežojumi – izkliežu netiek veikta vismaz 10 metrus platā joslā no virszemes ūdensobjektiem.

✓ Aizsargjoslas (aizsardzības zonas) ap kultūras pieminekļiem

Iekārtai tuvākie Valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi:

- VKPAI Nr. 328 Kapenieku senkapi (Gailīšu pag.);
- VKPAI Nr. 329 Podiņu senkapi (Gailīšu pag.);
- VKPAI Nr. 338 Bajāru – Jaunzemju senkapi (Īslīces pag.);
- VKPAI Nr.339 Ružu viduslaiku kapsēta (Īslīces pag.);
- VKPAI Nr. 340 Spradžu apmetne un senkapi (Īslīces pag.);
- VKPAI Nr. 3023 Durvju vērtne (Rundāles pag.);
- VKPAI Nr. 6179 Kaucminde muižas muižnieka dzīvojamā ēka (Rundāles pag.);
- VKPAI Nr. 6180 Parks (Rundāles pag.).

Ap šiem kultūras pieminekļiem noteikta 500 metru plata aizsargjosla.

Aizsargjoslu likums nosaka, ka aizsargjoslās ap kultūras pieminekļiem jebkuru saimniecisko darbību drīkst veikt tikai ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas un kultūras pieminekļa īpašnieka atļauju.

Iekārtas teritorija un kūtsmēsļu izkliežu paredzētās zemes platības neatrodas kultūras pieminekļu aizsargjoslu zonā.

⁶ MK 11.01.2011. noteikumi Nr.33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem" (13 (4411), 25.01.2011.); 4.pants

✓ Aizsargjoslas ap ūdens ņemšanas vietām

Iekārtas darbības nodrošināšanai tiek izmantots 1966. gadā izveidotais artēziskais urbums ar LVĢMC datu bāzes „Urbumi” Nr.16206.

Atbilstoši Aizsargjoslu likumam un saistošajiem MK 20.01.2004. noteikumiem Nr.43 „Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika”⁷, uz iekārtas darbību attiecināmas prasības:

- 1) *stingra režīma aizsargjosla* virszemes ūdens ņemšanas vietās tiek noteikta kā minimālais attālums no ūdens ņemšanas vietas atkarībā no tās izvietojuma ūdenstilpē vai ūdenstecē, bet pazemes ūdens ņemšanas vietā – ievērojot ūdens horizonta dabiskās aizsargātības pakāpi. Aizsargjoslās aizliegta jebkāda saimnieciskā darbība, izņemot to, kura saistīta ar ūdens ieguvi konkrētā ūdensapgādes urbumā vai ūdensgūtnē attiecīgo ūdens ieguves un apgādes objektu uzturēšanai un apsaimniekošanai.
- 2) *bakterioloģiskajā aizsargjoslu* aprēķina, izvērtējot ūdens ņemšanas vietas atrašanos un ūdeņu dabiskās plūsmas, lai ūdensgūtnes darbības laikā izslēgtu bakterioloģiskā piesārņojuma nokļūšanu tajā. Šajā aizsargjoslā aizliegts:
 - izvietot notekūdeņu attīrīšanas iekārtas un notekūdeņu krājbaseinus, atkritumu pagaidu novietnes, mēslu novietnes, naftas produktu novietnes, katlumājas, mehāniskās darbnīcas, lopkopības, putnkopības un citus intensīvās lauksaimniecības objektus vai lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmumus;
 - izmest un izliet kodīgas un koroziju izraisošas vielas, degvielu un eļļošanas materiālus;
 - izvietot lopbarības, minerālmēslu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas;
 - būvēt meliorācijas sistēmas.
- 3) *ķīmiskās aizsargjoslas* aprēķina, izvērtējot ūdens ņemšanas vietas atrašanos un ūdeņu dabiskās plūsmas, lai ūdensgūtnes darbības laikā novērstu ķīmiskā piesārņojuma iekļūšanu tajā.

Par ūdensgūtnu aizsargjoslu noteikšanu un ekspluatācijas noteikumu ievērošanu un aizsargjoslu noteikšanu decentralizētajā ūdensapgādes sistēmā ir atbildīgs ūdensgūtnes lietotājs. Par bakterioloģiskajās un ķīmiskajās aizsargjoslas režīma ievērošanu ir atbildīgs aizsargjoslā esošās zemes īpašnieks, bet, ja tiesības lietot zemi nodotas citai personai – zemes lietotājs, ja citos normatīvajos aktos nav noteikts citādi.

Iekārtas darbības nodrošināšanai izveidotajam urbumam, atbilstoši normatīvo aktu prasībām ir noteikta:

- 1) *stingrā režīma aizsargjosla 10m radiusā;*
- 2) *bakterioloģiskā aizsargjosla nav nepieciešama;*
- 3) *ķīmiskā aizsargjosla 405m radiusā.*

Pārējo cūkkopības iekārtas tuvumā esošo artēzisko urbumu stingra režīma aizsargjoslas rādiuss ir 30 m. Tuvākais no tiem atrodas ~ 30 m attālumā no iekārtas teritorijas.

Ekspluatācijas aizsargjoslas

Ekspluatācijas aizsargjoslas tiek noteiktas gar transporta līnijām, gar elektronisko sakaru tīkliem un citu komunikāciju līnijām, kā arī ap objektiem, kas nodrošina dažādu valsts dienestu darbību. Ekspluatācijas aizsargjoslu galvenais uzdevums ir nodrošināt minēto komunikāciju un objektu efektīvu un drošu ekspluatāciju un attīstības iespējas.

⁷ 20.01.2004. MK noteikumi Nr.43 "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika" ("LV", 12 (2960), 23.01.2004.) [stājas spēkā 24.01.2004.] ar grozījumiem.

✓ Aizsargjoslas gar autoceļiem

Dienvidu virzienā no Īslīces, gar iekārtas teritorijas austrumu daļu, transporta kustībai notiek pa grants seguma 2. šķiras valsts autoceļu V1026 (Siliņi – Krievgaļi – Lietuvas robeža) un tam noteikta 30 m aizsargjosla no ceļa ass uz katru pusi.

Aizsargjoslās gar autoceļiem aizliegts 30 metru joslā no ceļa malas cirst kokus un izvietot kokmateriālu krautuves, par to rakstveidā neinformējot autoceļa īpašnieku divas nedēļas pirms koku ciršanas uzsākšanas, kā arī ieaudzēt mežu bez saskaņošanas ar autoceļa īpašnieku; bez autoceļa īpašnieka atļaujas veikt jebkurus būvniecības un derīgo izrakteņu ieguves darbus, kā arī grunts rakšanas un pārvietošanas darbus, izņemot lauksaimniecības vajadzībām nepieciešamos darbus.

✓ Aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem

Elektroapgādi iekārtas darbībai nodrošināšana 20kV elektrisko tīklu gaisvadu līnija un 20/0.4kV transformatora apakšstacija. Iekārtas darbībā jānodrošina uz aizsargjoslām attiecināmās šādas normatīvo aktu prasības:

- gar elektrisko tīklu gaisvadu līnijām ar nominālo spriegumu līdz 20 kilovoltiem noteikta aizsargjosla 6,5 metru attālumā no līnijas ass;
- gar elektrisko tīklu kabeļu līnijām noteikta aizsargjosla 1 metra attālumā no kabeļu līnijas ass.
- ap elektrisko tīklu sadales iekārtām, transformatoru apakšstacijām – zemes gabals un gaisa telpa, ko norobežo nosacīta vertikāla virsma 1 metra attālumā ārpus šo iekārtu nožogojuma vai to vistālāk izvirzīto daļu projekcijas uz zemes vai citas virsmas.
- aizsargjoslās gar elektriskajiem tīkliem:
 - aizliegts aizkraut pievedceļus un pieejas elektrisko tīklu objektiem;
 - aizliegts izvietot lopbarības, minerālmēslu, degvielas, eļļošanas materiālu, ķīmisko vielu un ķīmisko produktu, kokmateriālu un citu veidu materiālu un vielu glabātavas;
 - aizliegts celt, kapitāli remontēt, rekonstruēt vai nojaukt jebkuras ēkas un būves bez attiecīgo komunikāciju īpašnieka atļaujas;
 - aizliegts veikt jebkāda veida derīgo izrakteņu iegūšanas, iekraušanas un izkraušanas, gultnes padziļināšanas, zemes smelšanas, spridzināšanas un meliorācijas darbus, kā arī izvietot lauka apmetnes un mehānizēti laistīt lauksaimniecības kultūras;
 - aizliegts braukt ar mašīnām un mehānismiem, kā arī strādāt ar lauksaimniecības tehniku, kuras augstums, mērot no ceļa (zemes) virsmas, pārsniedz 4,5 metrus;
 - aizliegts veikt zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, bet aramzemēs – dziļāk par 0,45 metriem, kā arī veikt grunts planēšanu ar tehniku.

Sanitārās aizsargjoslas Cūkkopības iekārtas tuvākajā teritorijā nav objektu, kuriem ir noteiktas paaugstinātas sanitārās prasības.

Drošības aizsargjoslas ir aizsargjoslas ap ogļūdeņražu ieguves vietām, naftas, naftas produktu, bīstamu ķīmisko vielu un produktu cauruļvadiem, tilpnēm, krātuvēm, pārstrādes un pārkraušanas uzņēmumiem

Uz ziemeļiem ~ 450 m attālumā no cūkkopības iekārtas teritorijas atrodas maģistrālais naftas produktu cauruļvads, kam noteikta aizsargjosla 25 metru platumā no cauruļvada ass.

Drošības aizsargjoslās, ja nav noslēgta rakstveida vienošanās ar ogļūdeņražu ieguves vietu, naftas, naftas produktu un bīstamu ķīmisko vielu un produktu cauruļvadu, tilpņu, krātuvju, pārstrādes un pārkraušanas uzņēmumu īpašnieku, aizliegts veikt zemes darbus dziļāk par 0,3 metriem, bet aramzemēs – dziļāk par 0,45 metriem, kā arī nav atļauti meliorācijas un grunts planēšanas darbi.

Hidroloģiskie apstākļi

Iekārtas teritorija raksturojas ar samērā blīvu hidrogrāfisko tīklu – upēm, strautiem, kanāliem, grāvjiem. Cūku iekārtas teritorija atrodas Lielupes upes baseinā, un tai ir raksturīgs samērā līdzens reljefs. Tuvākā ūdenstece ir Kaucis, kas tek pārdesmit metru attālumā no iekārtas teritorijas. Iekārtas teritorija rietumu daļā robežojas ar nelielu meliorācijas grāvi, kas savienots ar apmēram 80 m attālumā uz rietumiem esošu lielāku meliorācijas grāvi.

Meliorācijas grāvju stāvoklis ap cūkkopības iekārtas teritoriju ir labs.

Virszemes ūdensteču plūsma vērsta uz Lielupes upi, t.i., Lielupe savāc apkārtņē esošo grāvju un upīšu ūdeņus. Iekārtas teritorijā sastopamas mālainas gruntis, kas apgrūtina dabisko virszemes noteces ūdeņu drenāžu gruntīs.

Cūku kompleksa teritorijas reljefs ir vairāk vai mazāk līdzens.

Virszemes notece no šīs teritorijas ir vērsta uz tuvumā esošajiem meliorācijas grāvjiem, tai skaitā, Kauci, kas savāktos ūdeņus novada Lielupē. Iekārtas teritorija un kūtsmēsļu izklīdes lauki atrodas īpaši jutīgās teritorijās pret nitrātu piesārņojumu. Zemgales līdzenums, kas ietilpst Lielupes baseinā, uzskatāms par lauksaimnieciskā piesārņojuma nozīmīgā mērā apdraudētu reģionu. Lielupes upju baseina apgabals iekļauts valsts virszemes ūdeņu monitoringa programmā, kuras ietvaros tiek veikts ikgadējs ūdeņu kvalitātes novērtējums. Jaunākajā publiski pieejamajā ziņojumā ir analizēti monitoringa dati par 2010. gadu.⁸

Īslīces upe atrodas apmēram 2,4 km uz rietumiem no rekonstruējamā cūkkopības iekārtas. Tās kopējais garums ir 95 km.

Īslīce savu tecējumu sāk Lietuvas ziemeļu daļā, bet ietek Lielupē (kreisā krasta pieteka) ap 14 km (pa gaisa līniju) attālumā no Bauskas. Tā tek cauri vairākiem pagastiem – Gailīšu, Jaunsvirlaukas, Viesturu, Rundāles un Īslīces pagastu teritorijām.

Upei ir vairākas kreisā un labā krasta pietekas – lielākās no tām ir Bērstele, Padegu strauts, Melnupīte, Švirkale, Dzirnupīte, Plānīte.

Īslīces upes sateces baseinā 85 % platības aizņem lauksaimniecības zemes. 2006. gadā valsts virszemes ūdeņu monitoringa programmas ietvaros, novērojumi tika veikti Īslīces upē monitoringa rezultāti parādīja, ka parādīja, ka Īslīces upes kvalitāti nopietni ietekmē lauksaimnieciskā darbība.

Īslīcē konstatētas nitrāta slāpekļa maksimālās koncentrācijas – līdz pat 23,9 mg/l, kas bija augstākais rādītājs Lielupes baseinā; vidējā koncentrācija – 4,64 mg/l.

Upes ūdens kvalitāte šajā posmā bija novērtēta kā ļoti slikta (pēc sliktākā rādītāja 4.klase).⁹

Īslīce ir potamāla tipa (4.tips) vidēja upe (upes sateces baseins virs 100 – 1000 km²), kritums ir mazs (< 1m/1km).

Aizsargjoslas platums abos krastos gar upi ir 100 m (saskaņā ar Aizsargjoslu likumu).

Kaucis (Kaucīte). Upe (strauts – grāvis) gandrīz robežojas ar iekārtas teritorijai atvēlētā zemes īpašuma ziemeļaustrumu robežu. Tas savu tecējumu sāk vairākus km uz dienvidiem no iekārtas teritorijas, savācot ūdeņus no apkārtņē esošajām meliorācijas sistēmām. Lejpus cūku iekārtas „Skalderi” teritorijas tas ir vairāk līkumots nekā augštecē. Bet pie ietekas Lielupē strauts tek pa vairāk vai mazāk dabisku gultni.

Otrpus (rietumu pusē) iekārtas teritorijas esošais grāvis savienots ar Kauci.

2004.gada februārī 1300 m garumā Kaucis tika piesārņots ar dīzeļdegvielu, kas var radīt piesārņojuma fonu vēl ilgu gadus.

Mūsa. Atrodas apmēram 4 km uz austrumiem no iekārtas. 2003. un 2006. gadā valsts virszemes ūdeņu monitoringa programmas ietvaros, novērojumi tika veikti Mūsas upē.

⁸ Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010. gadā. (<http://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-kvalitate/udens-kvalitate?id=1100&nid=433>)

⁹ Latvijas virszemes ūdeņu pārskats 2006. (<http://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-kvalitate/udens-kvalitate?id=1100&nid=433>)

Pēc 2006.gada monitoringa datiem nitrātu slāpekļa maksimālais daudzums Mūsā sasniedza ~19,5 mg/l (grīvā, bet augšpusē pie robežas – 15,18 mg/l)¹⁰, kas ir nopietns lauksaimniecības piesārņojums. Upe atbilst karpveidīgo zivju prioritāriem ūdeņiem.

Mūsa ir potamāla tipa (6.tips) liela upe (upes sateces baseins virs 1000 km²), kritums ir mazs – 0,44 m/km (0,25 m/km Latvijā)¹¹. Kopējais kritums uz visu upes garumu ir 73 m. Upe ir dziļa, straumes ātrums mazāks par 0,2 m/s. Vidējais caurplūdums grīvā ir 24,9 m³/s, maksimālais – 358 m³/s, bet minimālais – 2,6 m³/s. Upe sākas Lietuvā starp Jonišķiem un Šauļiem, un ir Lielupes kreisā krasta satekupe. Tās kopējais garums ir 164 km (Latvijā 20 km). 6 km garumā Mūsa ir Latvijas un Lietuvas robežupe.

Tuvāk Bauskai krasti kļūst stāvi, vietām ar dolomīta atsegumiem. Upē sastopamās zivis ir asari, ālanti, līdakas, plauži, raudas, vimbas, vēdzeles, zandarti.

Mēmele. Atrodas apmēram 4,5 km uz ziemeļiem no rekonstruējamā cūkkopības iekārtas.. Mēmele un Mūsa, satekot kopā, veido Lielupes upes sākumu pie Bauskas pilsētas.

Mēmeles sateces baseinā ~ 38 % platības aizņem lauksaimniecības zemes.

2003. un 2006. gadā valsts virszemes ūdeņu monitoringa programmas ietvaros, novērojumi tika veikti Mūsas upē. Monitoringa dati parādīja, ka nitrātu slāpekļa maksimālais daudzums ir salīdzinoši zemāks kā ar pārējām reģiona upēm.

2006. gadā Mēmelē nitrātu slāpekļa koncentrācijām bija maksimāli līdz 4,4 mg/l.¹²

Mēmele ir potamāla tipa (6.tips) liela upe (upes sateces baseins virs 1000 km²), kritums ir mazs (0,5m/1km). Upes ūdens kvalitāte ir novērtēta kā laba (pēc sliktākā rādītāja 2.klase). Upes kopējais garums ir 191 km, bet Latvijā 40 km. Tā ir Latvijas un Lietuvas robežupe 76 km garumā. Kopējais upes kritums ir 95 m.¹³ Tā sākas Lietuvā un ir Lielupes labā krasta satekupe. Vidējais caurplūdums grīvā ir 30 m³/s, maksimālais – 341 m³/s, minimālais – 3,1 m³/s. Vidusdaļā upe tek pa plašu, dziļu ieleju. Upes dziļums vidēji ir 1,3 m, bet platums ap 45 m. Mēmelē sastopamās zivis ir ālanti, asari, līdakas, plauži, raudas, vēdzeles, vimbas, zandarti.

Lielupe. Atrodas apmēram 4,4 km uz ziemeļiem no rekonstruējamā cūkkopības iekārtas. Tā sākas pie Bauskas, satekot Mūsai un Mēmelei, bet ietek Baltijas jūras Rīgas līcī. Tās dziļums augštecē ir apmēram 1 m. Upes kopējais garums ir 119 km, kopējais kritums ir 10,8 m jeb 0,1 m/km. Upei ir 250 pietekas. Lielākās kreisā krasta pietekas ir Īslīce, Svitene, Sesava, Vircava, Platone, Svēte, bet labā krasta pietekas ir Garoze, Iecava, Gāte, Spuņņupe (savieno ar Babītes ezeru). Lielupe posmā no Mēmeles uz leju līdz Iecavas ietekai ir potamāla tipa (6.tips) liela upe (upes sateces baseins virs 1000 km²), kritums ir mazs (<1m/1km).

Upe ir dziļa, straumes ātrums mazāks par 0,2 m/s. Vidējais caurplūdums grīvā ir 106 m³/s, maksimālais – 1380 m³/s, minimālais – 10,6 m³/s. Lielupei ir ļoti mazs kritums, it sevišķi lejtecē, kur tā kļūst daudz platāka un dziļāka. Krasti gandrīz visur aizauguši. Zivis – plauži, līdakas, raudas, asari, zandarti, līņi, salates, vimbas, zuši.

Saskaņā ar valsts virszemes ūdeņu monitoringa programmas ietvaros veiktajiem novērojumiem 2010.gadā, Lielupes upju baseinu apgabalā 38% monitoringam pakļautajos ūdensobjektos ir laba provizoriskā ekoloģiska kvalitāte.

Mēmeles monitoringa stacijā (L159) kvalitāte novērtēta ar 2 līmeni t.i. laba kvalitāte, bet Mūsas monitoringa stacijā (L176) kvalitāte novērtēta ar 3 līmeni t.i. vidēja kvalitāte.¹⁴

¹⁰ Latvijas virszemes ūdeņu pārskats 2006. (<http://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-kvalitate/udens-kvalitate?id=1100&nid=433>)

¹¹ <http://www.copeslapa.lv>

¹² Latvijas virszemes ūdeņu pārskats 2006. (<http://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-kvalitate/udens-kvalitate?id=1100&nid=433>)

¹³ <http://www.copeslapa.lv>

¹⁴ Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010. gadā. (<http://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-kvalitate/udens-kvalitate?id=1100&nid=433>)

Upēs problemātiskākais kvalitātes elements ir kopējais fosfors un slāpeklis.

Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs saskaņā ar MK 11.01.2011. noteikumiem Nr.33 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem” organizē nitrātu monitoringu virszemes un pazemes ūdeņos. Saskaņā ar noteikumiem nitrātu monitoringu īpaši jutīgajās teritorijās, t.sk. Lielupes upju basinā, veic katru gadu. Pieļaujamā nitrātu (jonu NO³⁻) koncentrācija atbilstoši MK noteikumiem Nr.33 ir 50 mg/l (jeb 11,3 mg/l) nitrātu. Vērtējot pēc monitoringa rezultātiem virszemes ūdensobjektos 2010.gada vasarā un rudenī, nitrātu robežlielums īpaši jutīgajās teritorijās nav pārsniegts. Rudens sezonā nitrātu vērtības paaugstinās, jo vasaras sezonā nitrāti asimilējas biomasā, bet veģetācijas sezonai beidzoties, to koncentrācija ūdens vidē pieaug.

Nitrātjoni atrodami praktiski jebkurās ūdenskrātuvēs.

Galvenie piesārņojuma avoti ir minerālmēslu izskalošanās no augsnes, organisko un neorganisko vielu pārvērtības un transformācijas procesi.¹⁵

Lai samazinātu virszemes ūdens piesārņošanas iespējamību, operatoram jāpievērš uzmanība metodēm, kas tiek izmantotas, veicot lauksaimniecības zemju mēslošanu.

Ģeoloģiskais raksturojums

RELJEFS

Īslīces pagasts atrodas Viduslatvijas zemienes Zemgales līdzenuma D daļā Lielupes upes kreisā krasta pietekas Īslīces krastā. Pagasta teritorijai raksturīgs salīdzinoši līdzens un maz saposmots reljefs. Zemes virsas absolūtais augstums Īslīces pagasta robežās mainās no 27,7 m līdz 31 m, bet relatīvā augstuma starpības sasniedz 2 – 3 m. Cūkkopības iekārtas „Skalderi” teritorijas zemes virsas absolūtais augstums mainās robežās no 30 m līdz 31,5 m un līdz ar to relatīvā augstuma starpība nepārsniedz 1,5 m. Pagasta, tai skaitā Iekārtas, teritorijas reljefs veidojies galvenokārt pēdējā kontinentālā apledojuma ledāja un tā kušanas ūdeņu darbības rezultātā. Tie galvenokārt ir bijuši Zemgales sprostbaseina ūdeņi, kas daļēji pārskalējuši Latvijas ledāja veidotās sarkanbrūnas morēnas slāņa augšējo daļu.

Taču tieši Iekārtas teritorijā reljefs veidojies galvenokārt pēdējā kontinentālā apledojuma apstākļos par ko liecina sarkanbrūns smilšmāls ar grants un oļu piemaisījumu, kas atsedzas zemes virspusē. Smilšmāls ar augsnes piejaukumu un oļiem 5 – 10 % Iekārtas teritorijā liecina par to, ka šeit zemes virsu ir ietekmējusi cilvēka darbība.

ĢEOLOĢISKĀ UZBŪVE

Iekārtas teritorijas ģeoloģiskā uzbūve ir salīdzinoši vienkārša un raksturīga Zemgales līdzenumam kopumā. Zemkvartāra virsu, ko pārsedz kvartāra nogulumi, veido augšdevona Stipinu svītas dolomīti. Zemāk iegul augšdevona Katlešu – Ogres svītas (D₃ kt+og) aleirītiski māli, domerīti un dolomīti, bet zem tiem savukārt Daugavas svītas (D₃ dg) dolomīti un Pļaviņu un Salaspils svītu (D₃ pl+spl) dolomītu un dolomītmālu slāņkopa. Šī slāņkopa pārsedz Amatas svītas (D₃ am) smilšakmeņus, zem kuriem atrodas augšdevona Gaujas svītas (D₃ gj) smilšakmeņi un aleirolīti, kas ietver Gaujas svītas ūdens horizontu. Šis ūdens horizonts tiek izmantots dzeramā ūdens ieguvei. Teritorijas ģeoloģiskā griezuma augšējo daļu veido kvartāra jeb precīzāk pleistocēna nogulumi, kas galvenokārt veidojušies pēdējā apledojuma ledāja un tā kušanas ūdeņu darbības rezultātā. Īslīces pagasta teritorija atrodas zonā, kur vērojama gan glaciģēnas (morēna), gan arī glaciolimniskas (māli) ģenēzes nogulumi. Holocēnā jeb pēdēdus laikmetā (pēdējo 10000 gadi) Iekārtas teritorijā veidojusies tikai augsne.

Pēc cūkkopības iekārtas teritorijā 2006.gadā veiktajiem ģeotehniskajiem pētījumiem var secināt, ka kvartāra nogulumu sega šeit ir biezāka par 5 m, jo teritorijā veiktajos 5 m dziļajos urbumos netika sasniegta zemkvartāra nogulumiežu virsa.

¹⁵ Ziņojums par virszemes un pazemes ūdeņu aizsardzību 2010.gadā. (<http://www.meteo.lv/lapas/vide/udens/udens-kvalitate/udens-kvalitate?id=1100&nid=433>)

Iekārtas teritorijas ģeoloģiskā griezumā augšējo daļu (no 0,0 līdz 0,3 m) veido augsne, bet 3. urbuma rajonā pārrakti tehnogēnie nogulumu (0,3 – 1,0 m), dziļāk iegūļ morēnas smilšmāls un pārskalota smilšmāla slāņkopa, bet 4. urbuma rajonā, intervālā no 0,7 – 1,0 m līdz 1,9 – 2,6 m dziļumam iegūļ bezakmens māls.

IVN Iekārtas ietvaros tika veikti trīs 6 m dziļi urbumi, kuros, līdzīgi kā 2006.gada urbumos, nogulumieži netika sasniegti.

Visos trijos urbumos tika konstatēti līdzīgi nogulumu slāņi un to mija, kas liecina par to, ka tie ir izturēti teritorijā.

Ģeoloģiskajā griezumā zem augsnes 3,0 – 6,0 m biezā slānī iegūļ morēnas smilšmāls, bet dziļāk konstatēta mālsmits.

Iekārtas teritorijā ģeoloģiskā griezumā augšējais – kvartāra nogulumu slānis ir līdz 15 m biezs, ko galvenokārt veido pēdējā apledošanas glacigēnie nogulumu (gQ₃ ltv) – sarkanbrūna smilšmāla morēna ar oļiem.

Lokāli izplatīti arī glaciolimniskie nogulumu (lgQ₃ ltv) – tumši sarkanbrūni bezakmens māli un smalkas smiltis.

8. Lēmuma pieņemšanas procesā iesniegtie priekšlikumi (norādot, kā tie ņemti vērā)

8.1 valsts vai pašvaldību institūciju priekšlikumi

Tabula Nr.B-4

Dokumenta datums, Nr.	Iestāde	Priekšlikumi atļaujas nosacījumiem	Ņemti vērā atļaujā
17.03.2014. Nr.13-35/6686 Saņemts pārvaldē 17.03.2014.	Veselības inspekcija	Operatoram savā darbībā: 1. Nepārsniegt gaisa kvalitātes robežlielumus piesārņojošām vielām, kuras noteiktas MK 03.11.2009. noteikumos Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”. 2. Operatoram jāievēro kārtība, kādā ierobežo piesārņojošas darbības izraisīto smaku izplatīšanos, kā arī vajadzības gadījumā īstenot pasākumus smaku traucējumu samazināšanai saskaņā ar MK 27.07.2004. noteikumu Nr. 626 „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” 11.punkta prasībām. 3. Darbinieku sadzīves vajadzībām piegādātā ūdens kvalitātei jāatbilst 29.04.2003.g. MK noteikumu Nr. 235 „Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība” noteiktajām prasībām.	"C" sadaļas 12., 13., 15. punktā "C" sadaļas 12., 13., 15., 16. punktā "C" sadaļas 11.1.13. punktā
17.03.2014 Nr.3-14.9/599 Saņemts pārvaldē 18.03.2014.	Bauskas novada Dome	Bauskas novada Dome neiebilst A kategorijas atļaujas izsniegšanai SIA "Gaižēni" darbībai un domei nav būtisku iebildumu vai priekšlikumu jaunas A kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas izsniegšanai.	-

8.2. citu valstu atbildīgo institūciju priekšlikumi, ja ir pārrobežu ietekme

Nav saņemti priekšlikumi.

8.3.sabiedrības priekšlikumi

Nav saņemti sabiedrības priekšlikumi.

8.4. operatora skaidrojumi

Nav saņemti skaidrojumi.

9. Iesnieguma novērtējums

9.1. ieviestie un plānotie labākie pieejamie tehniskie paņēmieni (turpmāk tekstā – LPTP)

A kategorijas piesārņojosajām darbībām

Intensīvas mājdzīvnieku audzēšanas LPTP ir balstīts uz IPNK Direktīvas 96/61/EK 1. pantā noteikto mērķi panākt tāda piesārņojuma integrētu novēršanu un kontroli, ko rada I. pielikumā minētās darbības t.sk. 6.6. punkta c) apakšpunktā, noteiktās iekārtas intensīvai sivēnmāšu turēšanai vairāk nekā 750 vietām.¹⁶ Galvenā vides piesārņojuma problēma intensīvajā lopkopībā ir dzīvnieku izcelsmes atkritumvielas, kur to ietekmes uz vidi veidi ir saistīti ar amonjaka emisijām gaisā un slāpekļa un fosfora emisijā augsnē, virszemes - un pazemes ūdeņos. Pasākumi šo emisiju samazināšanai neaprobežojas tikai ar veidu, kā kūtsmēslus uzglabā, apstrādā vai izklieidē uz lauka, kad tie ir radušies, bet gan ietver pasākumus viscaur visai notikumu ķēdei, ieskaitot pasākumus kūtsmēslu daudzuma samazināšanai. Tas sākas ar labu saimniecību un pasākumiem barošanā un dzīves apstākļu nodrošināšanā, kam seko kūtsmēslu apstrāde un glabāšana, un galu galā izklieidē uz lauka.

Lai nepieļautu, ka ķēdes sākumā veiktu pasākumu ieguvumu anulē slikta kūtsmēslu apsaimniekošana tālākā ķēdes posmā, ir svarīgi izmantot labāko pieejamo tehnisko paņēmieni koncepciju turpmāk tekstā saukts LPTP. LPTP cūkkopībā uzmanība vērsta uz aspektiem, kas ietekmē mēslu kvalitāti, saturu un emitēto piesārņojošo vielu, kā arī smaku apjomus:

- laba lauksaimniecības prakse vides pārvaldībai;
- barošanas stratēģija, barības vielu apsaimniekošana;
- cūku mītņu konstrukcijas un aprīkojuma sistēmas t.sk. mēslu savākšana un novadīšana;
- mēslu glabāšana un apstrāde;
- mēslu iestrāde augsnē.

LPTP paredz paņēmienus arī efektīvai enerģijas un ūdens izmantošanai.

Iesniegumā aprakstītie, iekārtā izmantotie tehniskie paņēmieni salīdzināti un to atbilstība novērtēta pamatojoties uz Eiropas komisijas 2003.gada jūlijā formāli apstiprināto dokumentu „Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai”.¹⁷

LPTP labas lauksaimniecības prakses vides pārvaldībai.

LPTP izpratnē laba fermas apsaimniekošana ietver pasākumu un aktivitāšu kopumu, kas dod potenciālu ieguldījumu labam vides izpildījumam saistībā ar pieaugošu dzīvnieku produktivitāti:

LPTP vietas izvēle un telpas aspekti nosaka, ka plānotās novietnes atrašanās vietai jābūt saskaņotai ar ciemata attīstības plāniem, tai jānovērš nevajadzīgas transporta aktivitātes, jānodrošina pietiekami attālumi no aizsardzības teritorijām, kaimiņiem, kā arī jāiekļauj potenciālā nākotnes attīstības jauda.¹⁸

Uzņēmuma vadība, izvēloties iekārtas izveidei potenciāli piemērotāko vietu ņēma vērā vairākus kritērijus:

- lai paredzētās darbības vieta neaatrastos tiešā apdzīvotās vietas tuvumā;
- lai iekārtai tuvējā teritorijā būtu minimāls skaits viensētu;
- lai paredzētās darbības vietai tuvējā apkārtņē būtu ievērojamas lauksaimniecības zemju platības.

Pirms sivēnmāšu kompleksa „Skalderi” darbības uzsākšanas tika noskaidrots, ka saskaņā ar 24.09.2003. pieņemto Īslīces pagasta teritorijas plānu lauksaimniecības attīstība ir viens no pagasta attīstības virzieniem, kompleksa un tuvējā apkārtņē esošās zemes ir noteiktas kā lauksaimniecībā izmantojamās zemes.

¹⁶ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31996L0061:lv:HTML>

¹⁷ http://www.vidm.gov.lv/ivnb/ippc/bat/Lbat_ES1.htm

¹⁸ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs.; 4.lpp.

Viena no atļautajām būvniecībām lauksaimniecībā izmantojamās zemēs ir „lauksaimniecības produktu ražošanai un glabāšanai nepieciešamās būves”. Tāpat sīvēnmāšu kompleksa izveide tika īstenota saskaņā ar Īslīces pagasta attīstības plānu. Vēlākajos gados, līdz ar valstī veikto teritoriālo reformu, Īslīces pagasts tika iekļauts Bauskas novadā un turpmākai darbībai iekārtā saistošs ir 26.04.2012. domes sēdes lēmumu apstiprinātais Bauskas novada teritorijas plānojums 2012.-2023.gadam un Bauskas novada domes saistošie noteikumi Nr.11 „Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi”¹⁹. Saskaņā ar minēto plānojumu un saistošajiem noteikumiem iekārtas teritorijai noteiktais izmantošanas veids ir rūpnieciskās un lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumi t.sk. intensīvās audzēšanas un lopkopības kompleksi. Tāpat ilgtermiņā iekārtas darbība atbilst spēkā esošajam novada teritorijas plānojumam. Komplekss atrodas aptuveni 2 km attālumā uz dienvidiem no Īslīces (Rītausma) ciema centra. Aptuveni 1 km rādiusā ap kompleksu izvietotas 16 apdzīvotas viensētas. Valdošie ir **rietumu dienvidrietumu vēji**. Tāpat iespējamie smaku traucējumi skar nelielu skaitu cilvēkus.

LPTP izglītība un apmācības pasākumi paredz, ka fermas darbiniekiem ir jāpārzina ražošanas sistēmas un jābūt atbilstoši apmācītiem, kā arī jāveic regulāra informācijas aktualizēšana un katra darbinieka prasmju un kompetences pārskatīšana.²⁰

Fermas darbinieki pirms darbu uzsākšanas tiek iepazīstināti ar lietoto ražošanas sistēmu un apmācīti darbā ar tehnoloģiskajām iekārtām un instruēti drošības jautājumos. Darbiniekiem tiek izsniegta speciāli izstrādāta cūkkopības rokasgrāmata, kas ietver ne tikai ikdienā veicamo darba plānu un instrukcijas, bet sniedz sīku aprakstu par cūku grupu barošanu, kā arī kārtību kādā veicama medicīniskā aprūpe, t.sk. vakcinācija. Ne retāk kā reizi mēnesī notiek ražošanas efektivitātes datu analīze, pamatojoties uz kuru tiek vērtētas darbinieku kompetences. Vienlaicīgi tiek aktualizēta informācija gan par normatīvo aktu prasībām, gan ražošanas un darba organizāciju.

LPTP aktivitāšu plānošana saistīta ar nevajadzīga emisijas riska samazināšanu savlaicīgi plānojot un novērtējot kūts mēslu izkliedi uz laukiem, kā arī veicot izejvielu, materiālu piegādi vai atkritumu aizvākšanu.²¹

Plānojot mēslu izvešanu tiek ņemts vērā augsnes stāvoklis, klimatiskie apstākļi, nokrišņu daudzums. Kūtsmēslu izkliešana tīrums noteik periodos, kad smaku traucējums kaimiņiem ir iespējami mazākie, proti, darba dienās. Kūtsmēslu izkliešana netiek veikta uz laukiem, kuri ir piesātināti ar ūdeni, sasaluši vai apsniguši, ja tie ir ļoti slīpi vai atrodas blakus ūdenstilpēm (atstājot neapstrādātu lauka joslu). Virkne no augstāk minētajām prasībām ir ietvertas normatīvajos aktos, tāpēc tiem ir likuma spēks (MK 11.01.2011. noteikumi Nr.33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem"; 27.07.2004. MK noteikumi Nr.628 „Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs”), kas operatoram bez diskusijām jāievēro.

Labas lauksaimniecības prakses nosacījumi paredz, ka tiek veikts *monitorings* kā ieejošiem materiāliem tā izmantotajiem resursiem (ūdenim, enerģijai), tiek *novērtēta atkritumu veidošanās*, tādējādi ļaujot plānot un *noteikt ārkārtas situācijas procedūru*. Laba lauksaimniecības prakse ietver *nosacījumus ekspluatācijai un remontiem*, kas paredz objekta tīrību, regulāru mehānisko un elektronisko ierīču (t.sk. mēslu krātuvju un izkliešanas iekārtu) pārbaudi un apkopi.²²

¹⁹ <http://www.bauska.lv/i.php?id=4>

²⁰ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs. -5.lpp.

²¹ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs – 5.lpp.

²² Turpat – 6.lpp

Operators savā darbībā Labas lauksaimniecības prakses nosacījumus īsteno veicot:

- ūdens, enerģijas, atkritumu monitoringu kā arī izejvielu un materiāli-tehnisko līdzekļu iekšējo uzskaiti;
- atkritumu veidošanās novērtējumu un izstrādājot rīcības plānu atkritumu apsaimniekošanai;
- drošības pasākumus ārkārtas situāciju iespējamības mazināšanai
- rīcības plāna izstrādi ārkārtas situācijām;
- ražošanas un palīgtelpu kopšanu saskaņā ar tīrīšanas, dezinfekcijas pasākumu plānu, tehnoloģisko iekārtu, mehānisko un elektronisko ierīču (t.sk. mēslu krātuvju un izkliedes iekārtu) pareizu ekspluatāciju, regulāru pārbaudi, apkopi un remontus.

LPTP barošanas stratēģija, barības vielu apsaimniekošana.

Barošanas stratēģijas uzdevums ir nodrošināt cūkas ar nepieciešamo enerģijas daudzumu, aminoskābēm, minerāliem, mikroelementiem un vitamīniem, vadoties no to dzīvsvara un reprodukcijas posma.

Barības vielu apsaimniekošana ir tādu paņēmienu pielietošana, kuras rezultātā tiek panākta barības vielu (N, P) izdalīšanas ar to saistīto emisijas samazināšana. Barības vielu apsaimniekošanas mērķis ir apmierināt dzīvnieku vajadzības, uzlabojot barības vielu sagremojamību un līdzsvarojot dažādu būtisku sastāvdaļu koncentrāciju ar nediferencētām slāpekļa sastāvdaļām, lai uzlabotu ķermeņa proteīnu sintēzes efektivitāti.

Barošanas pasākumi tiecas samazināt slāpekļa atkritumu daudzumu no nesagremota vai katabolizēta slāpekļa, kas pēc tam tiek izvadīti ar urīnu.

LPTP izšķir divu veidu paņēmienus:

Barības īpašību uzlabošana, kur panāk zemu proteīna līmeni, izmantojot aminoskābes un saistītus savienojumus; zemu fosfora līmeni, izmantojot fitāzi un/vai sagremojamu neorganisku fosfātu. Barības īpašību uzlabošanu panāk izmantojot citas barības piedevas, saprātīgi pielietojot augšanu veicinošas vielas, pastiprināti izmantojot viegli sagremojamus izejmateriālus.

Balansētas barības ar optimālu barības pārveidošanas koeficientu formulēšana, balstoties uz sagremojamu fosforu un aminoskābēm.

Abu veidu paņēmienu kombinācija ir praktiski vienīgais efektīvais piesārņojuma slodzes samazināšanas veids.²³

Iekārtā barības apsaimniekošanas stratēģija paredz abu LPTP pasākumu t.i. barības vielu uzlabošanu, izmantojot aminoskābes un fitāzi un optimālo barības sagremojamības kombināciju. Nobarojamo cūku ēdināšanai nepieciešamo barību gatavo uz vietas kompleksā speciāli šim mērķim izveidotā iecirknī. Barības receptēs izmanto sintētiskās aminoskābes (piem. lizīns) tādējādi samazinot kopējā proteīna daudzumu, bet novēršot augšanas samazinājumu. Fitāzes pievienošana barībai nodrošina kopējā fosfora satura barībā samazinājumu. Barības receptūra ik pa laikam tiek mainīta, lai panāktu sabalansētu barības vielu līmeni, bet nepaaugstinātu slāpekļa, fosfora līmeni šķidrājos kūtsmēslos.

Proteīna un fosfora līmeņi cūku barības sastāvā

Tabula Nr.B-4

Cūku grupa (fāze)	LPTP rekomendācija ²⁴		Iekārtā izmantotā barība	
	Proteīns %	Fosfors %	Proteīns %	Fosfors %
Grūsnās cūkas	13-15	0.43-0.51	11.39	0.374
Zīdītājsivēnmātes	16-17	0.57-0.61	14.74	0.491
Jauncūkas 25-110kg	14-17	0.38-0.55	14.71	0.514
Sivēni <10kg	19-21	0.75-0.85	19.53	0.637
Sivēni <25kg	17.5-19.5	0.60-0.70	18.85	0.579

²³ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs. – 8.lpp.

²⁴ Turpat – 304. lpp.

Atļaujas Tabulā **Nr.B-4** datu analīze ļauj secināt, ka cūku barošanai, operatora izmantotajās barības receptēs, proteīna un fosfora īpatsvars ir mazāks vai gandrīz vienāds ar LPTP vadlīnijās rekomendēto zemāko proteīna līmeni.

Fakts, ka iekārtā izmantotās barības sastāvā ir zemi proteīna un fosfora līmeņi, no piesārņojošo vielu emisiju samazināšanas viedokļa, ir vērtējams tikai pozitīvi, jo saskaņā LPTP, barības vielu apsaimniekošanas mērķis ir dažādās ražošanas stadijās precīzāk pieskaņot barību dzīvnieku prasībām, tādējādi samazinot barības vielu izšķērdēšanu, kas tiek izdalītas ar mēsliem.²⁵

Bez tam zema proteīna diētas un samazināts fosfora saturs samazina izdalīto piesārņojošo vielu emisijas, it īpaši atzīmējot, tādas smaku radošās viela kā H₂S (sērūdeņradis) emisiju. Saskaņā ar LPTP atsaucē dokumentā sniegto informāciju proteīna samazināšana barībā par 1%, samazina amonjaka saturu par 10 %, bet fosfora samazinājums barībā par 0,1 %, izmantojot fitāzi, rezultātā dod fosfora izdalījumu samazinājumu 35-40% sivēniem un sivēnmātēm par 20-30 %.²⁶

Tātad operators, izmantojot zemāka olbaltuma un fosfora satura barību kā LPTP, nodrošina iekārtā piesārņojuma slodzes samazinājumu, kas ir viens no svarīgākajiem vides aizsardzības aspektiem.

Receptūras operators izstrādā sadarbībā ar Dānijas cūku barošanas speciālistiem, kas veic pētījumus šnī jomā un piedāvā jaunus risinājumus/receptūras efektīvai nobarošanai, nepaaugstinot izdalīto piesārņojošo vielu daudzumu.

LPTP Cūku mītņu konstrukcijas un aprīkojuma sistēmas t.sk. mēsļu savākšana un novadīšana

LPTP mājdzīvnieku mītnēm gandrīz visi paņēmieni ir orientēti uz emisiju samazināšanu un pieejamā informācija pilnībā vērsta uz amonjaka (NH₃) emisijām gaisā.

LPTP paņēmienus iedala šādās kategorijās:

- integrētie paņēmieni
- a) barošanas pasākumi, lai samazinātu mēsļu daudzumu un slāpekļa saturu mēslos kā arī emisiju no mītnēm novēršanai (*aprakstīti iepriekšējā sadaļā*)
- b) mītnes iekšējā klimata kontrole;
- c) cūku mītnes konstrukcijas optimizācija;
- “caurules gala” tehnoloģijas.²⁷

Mītnes iekšējā klimata kontrole gaisa ātruma samazināšanas uz mēsļu virsmas un zemu iekštelpu temperatūru (mazāka grīdu netīrība) ziņā var samazināt emisijas vēl lielākā mērā.

Mītnes vides optimāla kontrole:

- īpaši vasarā var veicināt, ka dzīvnieki izdala savus ekskrementus mēsļu zonā, lai atpūtas un kustēšanās zonas paliek tīras un sausas;
- neliela stipruma plūsmas, zemas gaisa ieplūdes temperatūras un zemi gaisa ātrumi mājlopu zonā un virs mītnes grīdām samazinās gaisu piesārņojošu vielu rašanos un izmešus mītnē.
- gaisa plūsmas modeli mītnē labvēlīgi var ietekmēt piegādes un pārpalikušā gaisa lūku novietojums un izmērs (piem., sāna sienas vai jumta kores ekstrakcija vai lineāra ekstrakcija, izmantojot pārpalikušā gaisa vadus).
- ienākošā gaisa vadīšana caur perforētiem vadiem un porainiem griestiem rezultātā dod zemu gaisa ātrumu mājlopu zonā.
- gaisa ieplūdes temperatūras un stipruma plūsmas var samazināt, piemēram, novietojot svaiga gaisa ieplūdi ēnainās zonās vai virzot gaisu pa vadiem caur barošanas eju vai zemes (vai ūdens) siltuma apmainītāju.²⁸

²⁵ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsaucē dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs. - 303 lpp.

²⁶ Turpat - 147. lpp.; 151. lpp.

²⁷ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsaucē dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs -194 lpp.

²⁸ Turpat -195 lpp.

Iekārtā dzīvnieku mītnes iekšējā klimata kontrole ir realizēta ar šādiem LPTP atbilstošiem paņēmieniem:

- 1) Aizgaldos ir uzstādīti smidzinātāji ar, kuru palīdzību tiek regulāri mitrinātas redeles, un cūkas tiek rosinātas urinēt uz redelēm. Ar smidzinātāju palīdzību cūkas vasaras karstajos periodos tiek mitrinātas, tā panākot, ka dzīvnieku ķermeņi nepārkarst, nepieaug no tiem izdalīto izgarojumu daudzums kā arī nepalielinās no cūku novietne emitēto putekļu masa.
- 2) Gaisa plūsmas intensitāte jeb gaisa apmaiņas ātrums, mītnes iekšējā gaisa temperatūras režīms tiek regulēts automatizēti ar ventilācijas un klimata kontroles sistēmas palīdzību. Ventilācijas un klimata kontroles sistēmas vadības pultī tiek uzstādīts attiecīgai dzīvnieku grupai nepieciešamais mītnes iekšējās temperatūras režīms un vadoties no cūku novietnē ieplūstošā gaisa temperatūras automātiski sistēma uzstāda ventilatoru darbības intensitāti, ar kādu tiek izvadīts cūku novietne izplūdes gaiss.
- 3) Ar šādu konsolidētu vēdināšanas un klimata kontroles automatizētās vadības sistēmu tiek nodrošināts, ka gaisa plūsmas ātrumi tiek regulēti t.i. pie zemām ieplūdes gaisa temperatūrām ir neliela gaisa apmaiņas intensitāte un zems ātrums no cūku novietne izvadītajam gaisam. Lai nodrošinātu cūku novietnē iekšējo mikroklimatu paaugstinoties ārējai jeb cūku novietnē ieplūstošā gaisa temperatūrai, pastiprinās ventilatoru darbības intensitāte, līdz ar to gaisa plūsmas ātrumi un no cūku novietne izvadītā gaisa daudzums.
- 4) Gaisa ieplūdei atšķirto sivēnu kūtī mītnē tiek izmantots LPTP paņēmiens – ienākošā gaisa vadīšana caur porainiem griestiem, kas dod zemu gaisa ātrumu mājlopu zonā. Cūku novietne jumta konstrukcija ir izveidota tā, ka svaigais gaiss caur dzegu nonāk brīvā bēniņu telpā, no kuras, caur porainiem griestiem tas ieplūst dzīvnieku mītnē.
- 5) Vēdināšanas sistēmas pamatā ir princips, ka nosūces un ieplūdes gaisa daudzumi ir vienādi. Cūku mītnēs gaisa piespiedu izplūde nodrošināta caur jumtā iemontētiem skursteņiem. Katrā nodaļā ir uzstādīti pieci nosūces ventilatori. Maksimālā režīmā ventilatori darbojas tikai ļoti karstā laikā, kad nepieciešama straujāka gaisa apmaiņa, normālas cūku novietne iekšējās temperatūras nodrošināšanai. Ventilatoru darbība ir vienmērīga, tās intensitāti vai intensitātes maiņu regulē un kontrolē novietnes mikroklimata režīma vadības sistēma. Šī vadības un kontroles sistēma, līdz ar ventilatoru darbības intensitātes regulēšanu, nodrošina, ka tiek ierobežota nepamatota gaisa izvadīšana un piesārņojošo vielu emisija no cūku novietne.

Iekārtā izmantotā vēdināšanas sistēma nepieļauj, ka no cūku novietne gaiss tiek izvadīts zalvveidā. Gaiss cūku novietnē ieplūst vienmērīgi dabīgā ceļā, un arī piespiedu ventilētā gaisa izvadīšana ir vienmērīga un tā intensitāte mainās tikai atkarībā no temperatūras maiņas.

Cūku mītnes konstrukcijas optimizācija LPTP saistīta ar grīdas sistēmu, mēslu savākšanas un aizvākšanas sistēmu kombināciju. Šīs sistēmas paredz atšķirīgu aizgaldu aprīkojumu un iekārtojumu, sēklojamām un grūsnām cūkām, sivēnmātēm, kas atnesušās un atšķirtiņiem sivēniem. Cūku mītnes konstrukcijas optimizācijas uzdevums ir amonjaka emisijas samazināšana no cūku mītnēm un visi pasākumi ietver šādus principus (vairākus no tiem vai visus):

- samazināt mēslu virsmas izgarošanu;
- aizvākt mēslus (virvu) no bedres uz ārēju virvas krātuvi ;
- pielietot papildus apstrādi, tādu kā ventilācija, lai panāktu izšķīstāmu šķidrums ;
- atdzesēt mēslu virsmu ;
- mainīt mēslu ķīmiskās/fiziskās īpašības, piemēram, samazināt pH
- izmantot gludas un viegli tīrāmas virsmas.²⁹

LPTP atzīst šādas aizgaldu sistēmas:

1) Lecināmās un grūsnās cūkas

- cūkas turēšana grupās, 4 nedēļas pēc apsēklošana un 1 nedēļu pirms atnešanās
- pilna vai daļēja redeļu klāta grīda ar vakuuma sistēma biežai šķīdriemslu aizvākšanai;
- daļēja redeļu klāta grīda un samazināts mēslu bedres tilpums.³⁰

2) Atnesušās sivēnmātes ar zīdējsivēniem

- Cūkas turēšana individuālos nodaļījumos/aizgaldos, ierobežojot kustību

²⁹ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs. -195 lpp.

³⁰ Turpat – 306 lpp.

- pilna redeļu klāta grīda ar ūdens un mēsļu kanālu kombināciju zem tās;
- pilna redeļu klāta grīda un zem tās ierīkota skalošanas sistēma ar mēsļu renstelēm
- pilna redeļu klāta grīda un mēsliem domāts padziļinājumu zem tās.³¹

3) *Atšķirtie sivēni*

- Cūkas turēšana grupā aizgaldos vai cita veida nodalījumos (flatdecks);
- pilna vai daļēja redeļu klāta grīda ar vakuuma sistēma biežai šķidrmēsļu aizvākšanai;
- pilna redeļu grīdu, zem kuras ir slīpa betona grīda fekāliju un urīna nošķiršanai;
- daļēja redeļu grīdu (divu klimatu sistēma);
- daļēja dzelzs vai plastmasas redeļu grīdu un slīpu vai izliektu blīvu grīdu;
- daļēja dzelzs vai plastmasas redeļu grīdu un seklu mēsļu bedri un noteku piesārņotajam dzeramajam ūdenim
- daļēja trīsšķautņu dzelzs stieņu redeļu grīdu un mēsļu noteku ar slīpām sānu sienām.³²

Aizgaldu sistēma iekārtā

1) *Lecināmās un grūsnās cūkas* Iekārtā cūkas līdz un četras nedēļas pēc aplecināšanas tiek turētas individuālos aizgaldos, bet pēc tam tās pārvieto grūsnajām cūkām paredzēto kūts nodaļu. Šī kūts nodaļa raksturojās ar to, ka dzīvnieki netiek ierobežoti aizgaldos, bet brīvi pārvietojās nodalitā kūts daļā. Parasti vienkopus grūsnās cūkas tur vadoties no to lieluma, vecuma; šķirnes. Sēklojamo/grūsno cūku nodaļā izmanto LPTP t.i. daļēji redeļotas grīdas ar vakuumsistēmu zem tām biežai šķidrmēsļu aizvākšanai. Redeļu spraugu platums nepārsniedz 20 mm. Zem redelēm klātas grīdas ir izvietots notekas kanāls. Aptuveni 2 reizes mēnesī, atverot aizvaru galvenajā vircas caurulē un izveidojas nelielu vakuumu, vircu novada un aizvāc uz mēsļu krātuvi. Minētās sistēmas izmantošana, saskaņā ar LPTP atsauces dokumentu, ļauj samazināt amonjaka emisijas no 25% - 35% jeb 2,77 kg NH₃ gadā uz vienu sivēnmātes vietu.³³ Bez tam šīs sistēmas lietošanai nav nepieciešama papildus enerģija.

2) *Atnesušās sivēnmātes ar zīdēsivēniem* Iekārtā sivēnmātes pēc atnešanās tiek turētas individuālos aizgaldos ar metāla (čuguna) redeļu grīdu. Aizgaldos grīdas ir apsildāmas un temperatūras režīms ir maināms vadoties no jaundzimušā sivēna vecuma. Redeļu grīdu spraugas ir tikai 5mm, jo tas saistīts ar mazo sivēnu drošību. Mēsļu savākšanai un novadīšanai tiek izmantota lecināmo/grūsno cūku mītnei analoga sistēma.

3) *Atšķirtie sivēni* Iekārtā atšķirtie sivēni tiek turēti aizgaldos ar daļēju metāla (čuguna) redeļu grīdu un vakuuma sistēmu biežai mēsļu aizvākšanai (analogi iepriekš aprakstītajai vakuuma mēsļu aizvākšanas sistēmai citās kūts nodaļās). Saskaņā ar LPTP atsauces dokumentu šāda sistēma nodrošina NH₃ samazinājumu par 25-35% salīdzinot ar atsauces paņēmieni³⁴. Atšķirto sivēnu nodaļa tiek mehāniski ventilēta un ir apsildāma. Temperatūras režīms aizgaldos tiek regulēts vadoties no sivēnu vecuma. Visi iepriekšuzskatītie iekārtā pielietotie cūku mītnes paņēmieni un aprīkojuma sistēmas ir LPTP.

LPTP mēsļu glabāšanai un apstrādei nozīmē projektēt cūku mēsļu uzglabāšanas iekārtas ar pietiekamu ietilpību, lai varētu mēslus uzglabāt tik ilgi, kamēr iespējams veikt to tālāku apstrādi vai izkliedi uz lauka. Nepieciešamā ietilpība ir atkarīga no klimatiskajiem apstākļiem un periodiem, kad mēsļu izkliede uz lauka saskaņā ar normatīvo aktu prasībām nav iespējama.

Kaudze / grēda, kas iekārtā, vai uz lauka vienmēr atrodas vienā un tajā pašā vietā, LPTP ir sekojoši:

- betona grīda ar savākšanas sistēmu un tvertni šķidrums notecēm;
- jāizbūvē mēsļu glabāšanas zonas tur, kur tās vismazāk varētu izraisīt traucējumus smaku jutīgiem receptoriem, ņemot vērā attālumu līdz receptoriem un valdošo vēju virzienus;
- īslaicīgai cūku mēsļu uzglabāšanai uz lauka, LPTP ir novietot mēsļu kaudzi prom no jutīgiem receptoriem, piemēram, kaimiņiem un ūdenstilpēm (ieskaitot lauku novadgrāvjus), kur varētu iekļūt izplūdušais šķidrums.

Glabāšanas tvertnes LPTP cūku šķidrmēsļu uzglabāšanai betona vai tērauda tvertnē ietver:

- stabilu tvertni, kas izturīga pret iespējamām mehāniskām, siltuma vai ķīmiskām ietekmēm;

³¹ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs. – 310 lpp

³² Turpat – 311 lpp

³³ Turpat - 206 lpp.

³⁴ Turpat - 221 lpp.

- tvertnes pamatne un sienas ir necaurļaidīgas un aizsargātas pret rūsēšanu; krātuve tiek regulāri iztukšota, lai varētu veikt tvertnes pārbaudi un apkopi, vēlams katru gadu; katrai krātuves izejai, kas aprīkota ar ventili, jāizmanto dubulti ventiļi;
- šķidrmēsli tiek samaisīti tikai tieši pirms tvertnes iztukšošanas, piemēram, lai tos izkliedētu uz lauka; LPTP ir pārsegt šķidrmēsli tvertnes, izmantojot vienu no sekojošiem variantiem: stingrs vāks, jumta vai telts segums vai peldošs pārklājs, piemēram, sasmalcināti salmi, dabiska plēve, audums, folija, kūdra, porainas māla lodītes (LECA) vai porains polistirols (EPS).

Glabāšanas lagūnas ir prasībām vienlīdz atbilstoša kā šķidrmēsli tvertne, ja vien tai ir necaurļaidīga pamatne un sienas (pietiekams mālu saturs vai izklāta plastmasa), kā arī noplūžu detektēšana un nodrošināts pārklājums. LTTP prasa pārsegt lagūnas, kur tiek uzglabāti šķidrmēsli, izmantojot vienu no sekojošiem variantiem: plastmasas pārklājs; peldošs slānis, piemēram, sasmalcināti salmi; LECA vai dabiska plēve.³⁵

Iekārtā cūku šķidro mēsli glabāšana tiek veikta cūku novietnē izbūvētajos zemgrīdas mēsli kanālos ar ietilpību 2720m³ un 2 slēgta tipa betona krātuves, kur katras krātuves glabāšanas kapacitāte ir 4000 tonnas un 2014. gada vasarā tiek uzbūvēta un nodota ekspluatācijā vēl viena krātuve ar tilpumu 4200m³. Kopējais mēsli glabāšanas tilpums krātuvēs un novietnes kanālos no 2014. gada vasaras būs 14920 m³. Visām krātuves pamatne un sienas ir no betona, savienojuma vietās aizpildītas ar betona masu, tādējādi atbilstoši LPTP sienas ir necaurļaidīgas, aizsargātas pret rūsēšanu, iespējamām mehāniskām, siltuma vai ķīmiskām ietekmēm kā rezultātā tiek izslēgta piesārņojošo vielu nonākšana augsnē. Krātuves tiek un tiek iztukšotas 2x gadā pavasarī un rudenī, bet mēsli pirms to izvešanas tiek samaisīti viendabīgā masā. Krātuvēm pēc to iztukšošanas tiek veikta pārbaude un apkope. Krātuves nosegtas ar speciālu, gaisu necaurļaidīgu tenta tipa jumta segumu, kas praktiski nepieļauj piesārņojošo vielu un smaku emisiju gaisā. Saskaņā ar LPTP datiem telts tipa segumi nodrošina amonjaka un smakas emisijas samazinājumu vidēji par 90%, bet pavasarī/vasarā par 94%.³⁶

Slēgto krātuvju iztukšošana un šķidro mēsli iesūkņēšana mēsli izvešanas tehnikā tiek veikta ar speciālu sūkņu un šļūteņu palīdzību pa tiešo no krātuves. Papildus drošībai, lai izslēgtu iespējamo mēsli noplūdi un nokļūšanu gruntī, vidū starp krātuvēm ir izbūvēts betona pārsūkņēšanas laukums ar savācējaku, gadījumiem, ja mēsli pārsūkņēšanas laikā no krātuves uz transportēšanas tehniku rastos mēsli noplūdes. Savukārt savācējakā uzkrātie mēsli tiek iesūkņēti atpakaļ mēsli krātuvē. Izvēlētais mēsli glabāšanas tehniskais paņēmieni ir visdrošākais no vides piesārņojuma riska viedokļa kā arī vislabvēlīgākais iedzīvotājiem no smaku emisijas samazinājuma iespējamās negatīvās ietekmes uz sadzīvi viedokļa.

Mēsli apstrāde fermā ir LPTP tikai noteiktos apstākļos (tas ir nosacījuma LPTP). Apstākļi, kas nosaka, vai mēsli apstrāde fermā ir LPTP, vai nav, ir tādi kā nepieciešamā teritorija, augu barības vielu pārpalikums vai trūkums konkrētajā vietā, tehniskā palīdzība, mārketinga iespējas zaļajai enerģijai un vietējie vides noteikumi.³⁷

Cūku mēsli apstrādes tehniskie paņēmieni ir sekojoši:

- šķidrmēsli mehāniska frakcionēšana; šķidrmēsli aerēšana;
- šķidrmēsli mehāniska frakcionēšana un bioloģiskā apstrāde;
- cieto kūtsmēsli kompostēšana (pēc šķidrmēsli cietās frakcijas mehāniskās atdalīšanas);
- anaerobas pārstrāde biogāzes iekārtā;
- anaerobu lagūnu (dīķu) sistēmas;
- ietvaicēšana un kaltēšana;
- piedevu pievienošana mēsliem³⁸

Iekārtā nosacījuma LPTP netiek izmantots un mēsli apstrāde fermā nenotiek.

³⁵ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs -314 lpp.

³⁶ Turpat- 254.lpp

³⁷ Turpat -315 lpp

³⁸ Turpat – 260; 261 lpp.

LPTP mēslu izkliedei uz lauka

Amonjaka emisijas gaisā, kas rodas izklienējot mēslus uz augsnes, var samazināt izvēloties pareizo aprīkojumu. Mēslu izklienēšanas paņēmieni, kas samazina amonjaka emisijas, parasti samazina arī smakas. Katram tehniskajam paņēmienam ir savi ierobežojumi un tie nav piemērojami visos apstākļos un / vai visiem augsnes tipiem.³⁹

LPTP mēslu izkliedei paredz šādus tehniskos paņēmienus:⁴⁰

LPTP	Zemes lietojums	Emisiju samazinājums
izkliede caur šļūtenēm (izkliede joslās)	ganības (pļavas) un tīrumi ar <u>augu garumu</u> mazāku par 30 cm	30 %, var būt mazāks, ja izklienēts zālē ar augstumu >10 cm
izkliede ar šļūtenēm un slieci (izkliede joslās)	pārsvarā ganības (pļavas)	40%
sekla injicēšana (atklātās vagās)	ganības (pļavas)	60%
dziļa injicēšana (slēgtās vagās)	pārsvarā ganības, aramzeme	80%
izkliede joslās un iestrādāšana 4 stundu laikā	aramzeme	80%
iestrāde augsnē pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk, kā 12 stundu laikā	aramzeme	4 stundu laikā: 80 %
		12 stundu laikā: 60 - 70 %

LPTP ir līdz minimumam samazināt emisijas no kūtsmēsliem augsnē un pazemes ūdeņos, līdzsvarojot kūtsmēsļu daudzumu un paredzamās kultūras prasības (slāpekļa un fosfora, kā arī minerālu krājumi, ko kultūrai nodrošina augsne un mēslojums). Kopējā augsnes un veģetācijas uzņemtā barības vielu daudzuma un kopējā no kūtsmēsliem iegūtā barības vielu daudzuma līdzsvarošanai ir izmatojami dažādi instrumenti, tādi, kā barības vielu bilance vai noteikts dzīvnieku skaits uz zemes platības vienību.

LPTP nozīmē to, ka, izklienējot kūtsmēslus, ņem vērā konkrētā zemes gabala īpašības, konkrēto augsnes stāvokli, augsnes tipu un slīpumu, klimatiskos apstākļus, nokrišņu daudzumu un apūdeņošanu, zemes lietojumu un lauksaimniecības praksi, ieskaitot kultūru rotācijas sistēmas.

LPTP nozīmē samazināt ūdens piesārņojumu, veicot visas zemāk minētās darbības:

1) neizklienēt mēslus uz lauka, kad lauks ir:

- piesātināts ar ūdeni
- applūdis
- sasalis
- apsnidzis

2) neizklienēt mēslus uz ļoti slīpiem laukiem

3) neizklienēt mēslus blakus ūdenstilpēm (atstājot neapstrādātu lauka joslu), un

4) izklienēt mēslus pēc iespējas īsāku laiku pirms notiek maksimālā kultūraugu augšana un barības vielu uzņemšana.

LPTP nozīmē apsaimniekot mēslu izklienēšanu uz lauka, lai samazinātu smaku radītus traucējumus kaimiņiem, ja tādi ir, veicot sekojošas darbības:

- veikt izklienēšanu tajā dienas laikā, kad ir mazāka iespējamība, ka cilvēki uzturas mājās, un izvairīties no izklienēšanas brīvdienās un svētku dienās

- ņemt vērā vēja virzienu attiecībā uz kaimiņos esošajām mājām⁴¹

Pamatojoties uz savstarpēji noslēgtajām vienošanām, mēslu operators izklienē citu komersantu apsaimniekotajās lauksaimniecības zemes platībās.

³⁹ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs - 316 lpp.

⁴⁰ Turpat -317.lpp.

⁴¹ Turpat – 302 lpp.

Kūtsmēsli tiek izmantoti augsnes mēslošanai. Iekārtas jaudai 1500 sivēnmāšu vietas, mēsļu izkliedei nepieciešama 283 ha lauksaimniecības zeme, bet vienošanās noslēgtas par mēsļu izkliedi 800 ha platībā, kas nodrošina pietiekami lielu rezervi, lai augsnē nenonāktu paaugstināts nitrātu daudzums.

Lai samazinātu transporta slodzi uz vietējiem autoceļiem, saīsinātu mēsļu izkliedei nepieciešamo laiku un mazinātu iespējamās smaku emisijas, kopš 2013. gada operators mēsļu izvešanu un izkliedi veic ar speciālu cauruļvadu sūknēšanas iekārtu un izklijes tehniku. Sūknēšanas iekārta nodrošina mēsļu cauruļvadu transportēšanas jaudu vidēji 125m³/h uz izklijes tehniku tīrums 4 km radiusā no iekārtas mēsļu krātuvēm.

Pie šādas izmantotās mēsļu izvešanas un izklijes tehnoloģijas kopumā nepieciešamas vidēji 11 darba dienas gadā, kas ir ievērojami īsāks laiks, kā tad, kad mēsli līdz izklijes tīriem tika transportēti ar speciālo mēsļu mucu.

Faktiskais mēsļu izvešanai patērētais dienu ilgums samazinās vai pagarinās atkarībā no klimatiskajiem apstākļiem un ierobežojumiem, kas attiecās uz ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem.

Tā piemēram mēsļus neizklijēs augsnē, kura ir sniega klāta, sasalusi, vai pārmitra.

Par plānoto kūtsmēsļu izkliedi operators informē konkrētā, izkliedei paredzētā lauka tuvumā esošos iedzīvotājus, tādējādi respektējot viņu intereses un mazinot iespējamās neērtības (smakas esamību), kas varētu rasties mēsļu izklijes laikā.

Mēsļu izkliede netiek veikta brīvdienās un svētku dienās. Bez tam mēslošanas laiki un vieta var tikt mainīta, ja iedzīvotāji to lūdz saistībā ar plānotām ģimenes viesībām vai citiem viņiem nozīmīgiem pasākumiem. Mēslošana netiek veikta brīvdienās, ļoti karstā, bezvēja laikā kā arī tādās augsnes un laika apstākļos, kas ir aizliegti ar normatīvajiem aktiem.

Mēsļu izkliedei operators izmanto LPTP - izkliedi joslā, kuru veicar šim mērķim iegādāto speciālo šļūtenēm aprīkoto iekārtu.

Minētā iekārta izklijē mēsļus tieši zemes virskārtā. Pavasaros, kad augiem tiek dots virsmēslojums, saskaņā ar LPTP, ar šādu tehnisko paņēmieni tiek panākts amonjaka emisijas samazinājums par 40 %. Savukārt rudens periodā, ar šļūtenju palīdzību izklijējot mēsļus joslā un iestrādājot / iearot tos augsnē 4 stundu laikā emisiju t.sk. smaku samazinājums tiek nodrošināts līdz pat 80%.⁴²

Paredzētie mēsļu iestrādei augsnē izmantojamie paņēmieni atbilst LPTP.

Ūdens patēriņa LPTP

Dzīvnieku ūdens patēriņa samazināšana netiek uzskatīta par labu praksi. Tas var mainīties atkarībā no viņu diētas un, kaut gan dažas ražošanas stratēģijas paredz ierobežojumus, tomēr pastāvīga pieeja ūdenim parasti tiek uzskatīta par obligātu nosacījumu. Ūdens patēriņa samazināšana ir sapratnes jautājums un ir galvenokārt saistīts ar fermas pārvaldību.

LPTP ūdens patēriņa samazināšanai ir sekojošas darbības:

- dzīvnieku mītņu un iekārtu mazgāšana ar augstspiediena mazgāšanas iekārtām pēc katra ražošanas cikla. Parasti mazgāšanas ūdens ieplūst šķidrmēsļu sistēmā un tādēļ ir svarīgi rast līdzsvaru starp mītņu tīrību un iespējami mazāku patērētā ūdens daudzumu;
- regulāra dzeramā ūdens iekārtu kalibrēšana, lai izvairītos no noplūdēm;
- ūdens patēriņa mērīšana un reģistrēšana;
- ūdens noplūdes vietu atklāšana un likvidēšana.

Principā tiek pielietoti trīs dzīvnieku dzirdināšanas sistēmu veidi: nipeļu dzirdinātava silē vai traukā, ūdens siles un nospiežami nipeļi.⁴³

Iekārtas darbībā tiek izmantoti visi LPTP ūdens patēriņa samazināšanas pasākumi.

⁴² Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs -317.lpp.

⁴³ Turpat -312; 313 lpp

Dzīvnieku dzirdināšanai izmanto nospiežamo nipeļu sistēmu, mītnu mazgāšanu veic ar augstspiediena iekārtas palīdzību.

Ūdens apgādes sistēma tiek pievienota kopējai drošības kontroles sistēmai, tādējādi par jebkurām novirzēm ūdens padeves režīmā vadības pultī tiek saņemts signāls, kas ļaus savlaicīgi atklāt un novērst noplūdes.

Ūdens patēriņš fermā regulāri tiek reģistrēts instrumentālajā uzskaites žurnālā.

LPTP enerģijas izmantošanai

LPTP nozīmē samazināt enerģijas izmantošanu, pielietojot labu saimniekošanas praksi, sākot ar dzīvnieku mītnu projektēšanu un atbilstošu vadīšanu, kā arī mītnu un iekārtu ekspluatāciju. LPTP cūku mītnēm nozīmē samazināt enerģijas izmantošanu, veicot šādas darbības:

- jaunās mītnēs pēc iespējas izmantot dabisko ventilāciju; tam nepieciešama atbilstoša mītnes, aizgaldu (t.i., mikroklimats aizgaldos) konstrukcija un telpiskais plānojums, kurā būtu ņemti vērā valdošie vēja virzieni, lai veicinātu gaisa plūsmu;
- mehāniski ventilējamās kūtīs: katrā ēkā optimizēt ventilācijas sistēmas konstrukciju, lai nodrošinātu labu temperatūras kontroli un sasniegtu minimālu ventilācijas ātrumu ziemā;
- mehāniski ventilējamās kūtīs: lai izvairītos no pretestības ventilācijas sistēmās, tās ir bieži jāpārbauda un pēc vajadzības jātīra vadus un lāpstiņas;
- lietot energoefektīvu apgaismojumu.⁴⁴

Iekārtā izmanto visas četras nosacītās enerģijas patēriņa darba vides – apsilde, ventilācija, apgaismošana, barības sagatavošana. Visas minētās darba vides tiek kontrolētas un regulētas ar automātisko vadības un drošības sistēmu. Uzstādītā automatizētā mikroklimata kontroles sistēma ļauj ekonomēt elektroresursus, jo kombinētā apkures un ventilācijas sistēmas kontrole līdzsvaro temperatūras režīmus atkarībā no dzīvnieku grupas vajadzībām un labturības nosacījumiem. Iekārtā apsildē izmanto silto grīdu sistēmu, kurā nepieciešamā siltumenerģija tiek saņemta apkures katla. Fermā tiek izmantota mehāniskā ventilācijas sistēma ar izlīdzinātu ieplūstošā un izplūstošā gaisa spiedienu (0 Pa). Ventilācijas iekārta nodrošina temperatūras kontroli un minimālu ventilācijas ātrumu ziemā. Regulāri tiek veikta ventilācijas sistēmas kanāla un ventilatoru uzraudzība un tīrīšana. Dzīvnieku mītnu apgaismojumam tiek izmantotas dienasgaismas lampas, kas atzītas par zemas enerģijas avots.

Paredzētajā darbībā pilnībā tiek realizēti LPTP enerģijas izmantošanā.

9.2. ieviestie un plānotie tīrākas ražošanas pasākumi

Operators uzskata, ka iekārta atbilst labāko pieejamo tehnisko paņēmieni vadlīnijās noteiktajiem nosacījumiem un normatīvo aktu prasībām. Iekārtas darbības laikā vides aizsardzības prasību izpilde tiek realizēta ar Vides aizsardzības prasību izpildes plānā paredzētajiem uzraudzības un kontroles pasākumiem (skatīt atļaujas tabulu Nr.B-5)

Vides aizsardzības prasību izpildes plāns

Tabula Nr.B-5

Npk.	Vides aizsardzības prasība, paredzētā darbība	Realizācijas termiņš/ biežums
1.	Iekārtā izveidotās, labāko pieejamo tehnisko paņēmieni vadlīnijās noteiktajiem nosacījumiem atbilstošās, ražošanas sistēmas ievērošana	Pastāvīgi
2.	Ražošanas būvju, inžiertehnisko tīklu, komunikāciju un ražošanas tehnoloģisko iekārtu uzturēšana darba kārtībā	Pastāvīgi
3.	Artēziskā urbuma ekspluatācija atbilstoši normatīvo aktu prasībām t.sk. urbumā veikto remontdarbu reģistrācija urbuma ekspluatācijas žurnālā	Pastāvīgi

⁴⁴ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs – 313 lpp.

Npk.	Vides aizsardzības prasība, paredzētā darbība	Realizācijas termiņš/ biežums
4.	Artēziskā urbuma darba kārtības t.sk hermētiskuma pārbaude	1 x mēnesī
5.	Ūdens patēriņa instrumentālā uzskaitē	1 x mēnesī
6.	Ūdens uzskaites skaitītāju verifikācija	1 x četros gados
7.	Elektroenerģijas patēriņa uzskaitē	1 x mēnesī
8.	Dabas gāzes patēriņa uzskaitē	1 x mēnesī
9.	Degvielas patēriņa uzskaitē	1 x mēnesī
10.	Iekārtā izlietoto bīstamo ķīmisko vielu uzskaitē	1 x mēnesī
11.	Drošības datu lapu nodrošinājums iekārtā esošajām bīstamajām ķīmiskajām vielām un to lietošana atbilstoši instrukcijām	Pastāvīgi
12.	Iekārtā radīto piesārņojošo vielu emisiju uzskaitē aprēķinu ceļā un atbilstības novērtējums SPAEL	1 x ceturksnī
13.	Gruntsūdens un virszemes ūdeņu paraugu noņemšana monitoringa urbumos un testēšana akreditētā laboratorijā, nosakot ķīmiskā skābekļa patēriņa un kopējā slāpekļa koncentrācijas.	1 x piecos gados
14.	No cūku mītnes emitēto piesārņojošo vielu emisiju mērījumi un testēšana akreditētā laboratorijā	1 x piecos gados
15.	No mēslu krātuvēm emitēto piesārņojošo vielu emisiju mērījumi un testēšana akreditētā laboratorijā	1 x piecos gados
16.	Smaku emisiju mērījums vai novērtējums	Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā
17.	Iekārtā saražoto mēslu uzglabāšana slēgtās, betona krātuvēs	Pastāvīgi
	Kūtsmēslu krātuvju iztukšošana un izsūknēto mēslu daudzuma uzskaitē	2 x gadā (Kūtsmēslu izvešanas periodā)
18.	Sadzīves kanalizācijas novadīšana uz hidroizolētu krājaku, to iztukšošana un nodošana atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam, reģistrējot nodoto daudzumu	Pastāvīgi, pēc fakta
19.	Sadzīves atkritumu uzglabāšana konteineros, nodošana licencētam atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam, reģistrējot nodoto daudzumu.	Pastāvīgi, pēc fakta
20.	No sadzīves atkritumiem nodalīta, katras bīstamo atkritumu klases atsevišķa uzglabāšana, nodošana licencētam atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam, reģistrējot nodoto daudzumu.	Pastāvīgi, pēc fakta
21.	Kritušo dzīvnieku uzglabāšana konteineros, nodošana licencētam atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam, reģistrējot nodoto daudzumu.	Pastāvīgi, pēc fakta
22.	Dabas resursu nodokļa aprēķini un maksājumi	1 x ceturksnī
23.	Statistikas pārskatu „Nr. 2-Ūdens. Pārskats par ūdens resursu lietošanu”, „Nr. 2-Gaiss. Pārskats par gaisa aizsardzību” un „Nr. 3 – Atkritumi. Pārskats par atkritumiem” aizpildīšana un iesniegšana atbilstošā institūcijā	1 x gadā

9.3. resursu izmantošana (ūdens, enerģija un ķīmiskās vielas)

9.3.1. Ūdens apgāde

Ūdens apgādes nodrošināšanai tiek izmantots kompleksa teritorijā esošais artēziskais urbumu „Skalderi” ar identifikācijas Nr. LVĢMC Nr.P200864; datu bāzes „Urbumi” Nr.16206 un atļauto debitu 1,9 l/sek.

Urbumā uzstādīts sūknis Б2ВП-14ПС ar sūknēšanas jaudu 1,33 l/sek.

Ūdenspatēriņa uzskaitē ir uzstādīts ūdens skaitītājs.

Urbumam tiek veikta ūdens ieguves instrumentālā uzskaitē.

Ūdens iekārtā tiek izmantots trīs virzienos:

- dzīvnieku dzirdināšanai,
- cūku novietnes un aizgaldu mazgāšanai, dezinfekcijai;
- personāla sanitārajām un sadzīves vajadzībām.

Vidēji 73% tiek izmantots dzīvnieku dzirdināšanai un 26% ūdens tiek izlietots mazgāšanas vajadzībām. Mazgāšanas ūdens tiek izmantots dzīvnieku mazgāšanai t.i caur speciālu ūdens izsmidzināšanas iekārtu, cūkas periodiski saņem dušu, tādējādi samazinot ķermeņa izgarojumus (sviedrus) un uzlabojot vispārīgo mikroklimatu kūti (mitrums, temperatūra, putekļu daudzums u.c.). Mazgāšanas ūdens arī tiek izmantots no cūkām atbrīvoto aizgaldu dezinfekcijai un mazgāšanai.

Ūdens pēcapstrādei ir uzstādīti filtri. Ūdensapgādes nepārtrauktības nodrošināšanai uzstādīta 60 m³ rezerves ūdens cisterna ar apjomu, kas atbilst divu diennakšu patēriņam.

Faktiskais diennakts ūdens patēriņš gada griezumā var būt atšķirīgs, it īpaši vasaras karstajos periodos, kad palielinās ūdens patēriņš dzīvnieku dzirdināšanai, kūts gaisa mitrināšanai un dzīvnieku ķermeņa temperatūras atdzesēšanai.

Dzīvnieku ķermeņa temperatūras pazemināšanai ir svarīga lomai, lai samazinātu ar sviedriem izdalīto izgarojumu un piesārņojošo vielu emisijas ārpus novietnes gaisā.

Saskaņā ar LPTP dzīvnieku ūdens patēriņa samazināšana netiek uzskatīta par labu praksi. Tas var mainīties atkarībā no viņu diētas un, kaut gan dažas ražošanas stratēģijas paredz ierobežojumus, tomēr pastāvīga pieeja ūdenim parasti tiek uzskatīta par obligātu nosacījumu.⁴⁵

Informācija par ūdens ieguvi un lietošanu atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 9. un 11. tabulai.

9.3.2. Enerģijas izmantošana

Kompleksā tiek nodrošināta centralizēta elektroenerģijas piegāde, par ko noslēgts līgums ar VAS ”Sadales tīkli” ar atļauto vienlaicīgo slodzi 250 kW.

Atļautā slodze ir pietiekama ražošanas procesa nodrošināšanai.

Galvenie elektroenerģijas patēriņa avoti fermā ir barības ražošanas un apgādes sistēma; ventilācijas un klimata kontroles sistēmas, kā arī telpu apgaismojuma nodrošinājums. Iekštelpu apgaismojumam novietnēs tiek izmantotas 200 lux luminiscentās spuldzes, bet lecīnāšanas nodaļā 300 lux. Dabīgais apgaismojums aptuveni 5 % gaismas platības.

Ievērojams elektroenerģijas patēriņa palielinājums iespējams siltajos gada mēnešos, it īpaši, ja ilgstošā periodā ir sauss un karsts laiks. Šādos apstākļos noteikti nepieciešama pastiprināta ventilācijas sistēmu darbība, tādējādi nodrošinot dzīvnieku mītnes vēdināšanu un panākot zemāku gaisa temperatūru, kā ārpus tās. LPTP atzīst, ka zemām cūku mītnes temperatūrām ir būtiska nozīme emisiju samazināšanai, bet no cūku veselības un labturības viedokļa, mītnes klimats nedrīkst radīt cūku veselībai apgrūtināšus uzturēšanās apstākļus.

Lai novērstu iespējamus riskus un ar to saistītos kaitējumus (dzīvnieku noslāpšana), ko izraisītu elektroenerģijas padeves traucējumi, kompleksā uzstādīts avārijas, ar dīzeļdegvielu darbināms elektrības ģenerators ar jaudu 140 kW.

⁴⁵ Eiropas komisija. Integrēta piesārņojuma novēršana un kontrole (IPNK). Atsauces dokuments par labākajiem pieejamajiem tehniskajiem paņēmieniem Intensīvai cūku un mājputnu audzēšanai. 2003. gada jūlijs -312;313.lpp

9.3.3. Izejvielas un ķīmiskās vielas

Būtiskākās izejvielas, kas nav bīstamas un tiek izmantotas ražošanas procesā ir dzīvnieku barības sagatavošanai izmantotās izejvielas- graudaugi, soja, taukvielas un citas barības piedevas. Graudaugus piegādā Latvijas audzētāji. Augu eļļa, soja tiek iepirkta gan no Latvijas piegādātājiem, gan importēta.

Barības papildvielas (vitamīni, minerālvielas u.c.) galvenokārt tiek importētas.

Barības sagatavošanas iecirknī, sajaucot un sasmalcinot izejvielas, tiek gatavota barība pēc 5 dažādām receptēm – jauncūkām, zīdītājsivēnmātēm, grūsnām sivēnmātēm, sivēniem svarā no 6 – 10 kg un sivēniem svarā no 10 – 20 kg.

Katras receptes sastāvā iekļauto izejvielu īpatsvars nodrošina dzīvnieku vajadzības pēc enerģijas un būtiskajām vielām dažāda vecuma un reprodukcijas posma cūkām.

Barības receptūras pa laikam tiek mainīta, lai nodrošinātu sabalansētu barības vielu līmeni, bet nepaaugstinātu slāpekļa, fosfora līmeni šķidrajos mēšlos..

Ķīmiskā viela VIRKON S ir visplašāk pārbaudītais veterinārijai paredzētai dezinfekcijas līdzeklis pasaulē. Iekārtā tas tiek izmantota baktēriju, vīrusu, sēnīšu un citu mikroorganismu iznīcināšanai. Tas ir draudzīgs cilvēkam, dzīvniekiem, apkārtējai videi un rakstorojās ar izteikti zemu toksikāti. Paredzēts lietošanai visu tipu dzīvnieku mītnēs gaisa, virsmu un ūdens apgādes sistēmu dezinfekcijai. Preparātu lieto atšķaidītā veidā, kur darba šķīdums ir 0,5 % – 1% atkarībā no pielietojamās vides. Dezinfekcijai paredzēts izmantot 1 % šķīdumu, kuru lieto 300 ml darba šķidrums uz 1 m² dezinfekcijas telpas. Kopējā dezinfekcijas platība ir ~ 5000 m² un dezinfekcija tiek veikta 3 reizes gadā.

5000 m² × 3 reizes × 0.3ml = 4500 ml darba šķidrums jeb 45 kg dezinfekcijas līdzekļa gadā.

Iekārtā ražošanas vajadzībām tiek uzglabāta dīzeļdegviela. Dīzeļdegvielas krājums nepieciešams, lai nodrošinātu rezerves elektroenerģijas ražošanas ģenerators darbību ārejos elektroapgādes traucējumos gadījumā kā arī transporta vajadzībām.

Dīzeļģenerators jauda ir 150 kW un degvielas patēriņš vidēji 32 litri stundā. Operators ir paredzējis, ka gada laikā elektrības ģenerators varētu tikt izlietota 1 tonna dīzeļdegviela, bet transporta vajadzībām 29 tonnas degviela. Degvielu paredzēts uzglabāt speciālā, ar dubultsienām aprīkotā rezervuārā ar tilpumu 2.5 m³. Darba zonā ap degvielas rezervuāru un uzpildes vietu tiek izveidots betona pretinfiltrācijas segums.

Siltumapgādes nodrošināšanai iekārtā nepieciešamā enerģija tiek saražota vietējā katlu mājā, kā kurināmo izmantojot dabasgāzi. Apkures jaudas noteikta pamatojoties uz āra temperatūru līdz -20 °C un nepieciešamo telpu iekšējo temperatūru atkarībā no konkrētā ražošanas cikla nodaļas siltuma režīma. Dažādos laika periodos ir atšķirīgs ir izmantotā kurināmā daudzums. Siltumražošanai izmantotā katla jauda 400 kW.

Dabas gāzes uzglabāšana iekārtā netiek veikta, jo tās piegādi nodrošina izbūvētais pieslēgums no centralizētā gāzes vada.

Sašķidrinātā gāze iekārtā tiek izmantota mobilajā graudu kaltē, graudu kaltēšanas procesa nodrošināšanai ierobežotā laika periodā. Kaltes jauda ~ 20 tonnas stundā ar max gāzes patēriņu 172kg stundā. Gāze uzglabāšanai tiek lietota speciāla tvertne ar tilpumu 7,25 m³

Informācija par izmantotajiem izejmateriāliem, ķīmiskām vielām un maisījumiem, kurināmā un degvielas izmantošanu, uzglabāšanas tvertņu saraksts atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 2., 3., 4. un 5.tabulai.

9.4. emisija gaisā un tās ietekme uz vidi

Iekārtas darbības rezultātā emitēto piesārņojošo vielu noteikšanai atbilstoši MK 02.04.2013. noteikumu Nr.182 "Noteikumi par stacionāru piesārņojuma avotu emisijas limita projektu izstrādi" prasībām, operators sadarbībā ar SIA „Firma L4” 2009. gadā izstrādāja Stacionāro piesārņojuma avotu emisijas limita projektu.

Piesārņojošo vielu un smaku emisijas limiti noteikti aprēķinu ceļā.

Piesārņojošās darbības novērtēšanai izdalīti un aprakstīti sekojoši emisijas avoti:

A1 - cūku novietņu komplekss. Cūku novietne aizņem ~ 230 m × 255 m laukumu, novietnes ventilācijas izvadu augstums ~ 6.7 m. Emisijas ilgums – 24 h/d, 365 d/gadā;

A2; A3 – šķidro kūtsmēslu uzglabāšanas krātuves 2gb – pārklātas ar telts tipa pārklāju; vienas krātuves ietilpība 4000 m³, augstums ~ 4.5 m. Viena rezervuāra virsmas laukums ~ 1045 m². Emisijas ilgums – 24 h/d, 365 d/gadā;

A4 – katlu mājas skurstenis – augstums 7.6 m un diametrs 300 mm. Emisijas ilgums – 24 h/d, 365 d/gadā. Ražošanas procesām nepieciešamās siltumenerģijas ražošanai kokskaidu granulu apkures katlā ar jauda 200 kW, siltumenerģija.

A5 – dīzeļdegvielas tvertne, laukuma avots – 2.7 m x 2.2 m, augstums 2.3 m, emisijas ilgums – 24 h/dn, 365 dn/gadā

A6 – graudu pieņemšanas bedre, laukums ~ 6.5 m x 3 m, augstums 0.5 m, emisijas ilgums – 1464h/gadā;

A7 – graudu uzglabāšanas torņi. Tvertnes aizņem laukums ~ 354 m², ventilācija lūku augstums ~ 16.5m. Emisijas ilgums – 24 h/d, 365 d/gadā;

A8 – graudu kalte. emisijas avots raksturojams kā laukuma avots ~ 5,5 m × 2,5m, emisiju izplūdes augstums ~ 4,6 m. Emisijas ilgums – 125 h/gadā.

Piesārņojošo vielu izkliede modelēta tām vielām, kurām Latvijā ir noteikti gaisa kvalitātes normatīvi (slāpekļa dioksīds, oglekļa oksīds, sērūdeņradis, putekļi, smaka).

Aprēķini ir veikti amonjakam, tam piemītošās specifiskās smakas dēļ, neraugoties uz to, ka Latvijā un Pasaulē veselības organizācijā robežlielumi nav noteikti.

Emisiju aprēķini veikti arī metānam (smaka nepiemīt), kuram robežlielumi nav noteikti.

Galvenās atmosfērā emitētas piesārņojošās vielas no cūku novietnēm un no mēslu uzglabāšanas rezervuāriem, kā arī lauku mēslošanas procesā, ir šādas:

- amonjaks (NH₃);
- sērūdeņradis (H₂S);

Kurināmā sadedzināšanas rezultātā gaisā emitē:

- slāpekļa (I) oksīds (NO₂);
- oglekļa oksīds (CO);

Graudu pieņemšanas un uzglabāšanas procesā gaisā emitē:

- cietās daļiņas (putekļi PM₁₀).

Smaku koncentrācijas novērtējumam iekārtas teritorijā un tuvākajās apdzīvotajās vietās pārrēķināta amonjaka un sērūdeņraža radīto smaku koncentrācija uz smakas koncentrāciju.

Tuvākās dzīvojamās mājas ir šādas:

- uzņēmuma teritorija ar kopējo platību 25,4 ha;
- dzīvojamās mājas R virzienā no kompleksa teritorijas: „Krūzes” (~ 440 m attālumā); „Saulstari” (~ 870 m attālumā);
- dzīvojamās mājas Z virzienā no kompleksa teritorijas: „Ezeriņi” (~ 500 m attālumā); „Lejiņas” (~ 670 m attālumā); „Bitenieki” (~ 620 m attālumā);
- dzīvojamās mājas A virzienā no kompleksa teritorijas: „Birzumnieki” (~ 220 m attālumā); „Rūķi” (~ 630 m attālumā);
- dzīvojamās mājas D virzienā no kompleksa teritorijas: „Mazskalderi” (~ 350 m attālumā); „Vijolītes” (~ 460 m attālumā); „Stūrmaņi” (~ 600 m attālumā).

Saskaņā ar smaku izkļiedes aprēķinu rezultātiem, smaku koncentrācija teritorijās ar radiusu virs 0.5km, nepārsniegs smaku mērķlielumu 10 OU_E/m³.

Iekārtas emitēto piesārņojošo vielu izkliede modelēta ar Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centram (LVGMC) piederošo datorprogrammu EnviMan, versija Beta 2.0D un 3.0D, izmantojot Gausa matemātisko modeli.

Aprēķinos ņemtas vērā reljefa īpatnības un apbūves raksturojums.

Meteoroloģiskajam raksturojumam izmantoti Bauskas novērojumu stacijas ilggadīgo novērojumu dati.

Rezultāti noformēti karšu veidā.

Dati par emisijas avotu fizikālajiem raksturlielumiem atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 12. tabulai.

Piesārņojošo vielu emisijas limitu projekts atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 15.tabulai.

No iekārtas emitēto piesārņojošo vielu ietekme uz gaisa kvalitāti aprēķināta un to izkliede modelēta 2009. gadā. Visi aprēķini un to rezultāti, pielietotā metodika, emisiju limitu projekts un izkļedes kartes apkopotas Stacināro piesārņojuma avotu emisiju limitu projektu (SPAEL), kas izstrādāts sadarbībā ar SIA „Firma L4”.

Piesārņojošo vielu izkļedes aprēķinu rezultātu analīze

No emitētajām vielām gaisa kvalitātes mērežlielums ir noteikts sērūdeņradim, gaisa kvalitātes robežlielumi – slāpekļa dioksīdam, oglekļa oksīdam un cietajām daļiņām – PM₁₀ un PM_{2.5} (MK 03.11.2009. noteikumi Nr.1290 “Noteikumi par gaisa kvalitāti”), kuru apkopojumu skat. Tabulu Nr.B-7. Amonjakam, metānam, gaistošajiem organiskajiem savienojumiem un slāpekļa (I) oksīdam Latvijas likumdošanā nav definēti. Līdz ar to, piesārņojošo vielu izkļedes aprēķini veikti šādām piesārņojošām vielām:

- oglekļa oksīdam – novērtējot 8stundu 98-procentīlo koncentrāciju;
- slāpekļa dioksīdam – novērtējot stundas 19. augstāko koncentrāciju un gada vidējo koncentrāciju;
- daļiņām PM₁₀ – novērtējot 24 h 36.augstāko un gada vidējo koncentrāciju;
- sērūdeņradim – novērtējot diennakts vidējo koncentrāciju.

Tabula Nr.B-6

Piesārņojošo vielu robežlielumi

Piesārņojošā viela	Noteikšanas periods	Robežlielums
Oglekļa oksīds	8 h	10 mg/m ³
Slāpekļa dioksīds	1 h	200 µg/m ³
	kalendāra gads	40 µg/m ³
Sērūdeņradis	24 h	150 µg/m ³
Daļiņas PM ₁₀	24 h	50 µg/m ³
	kalendāra gads	40 µg/m ³

Tabula Nr.B-7

Piesārņojošo vielu izkļiedes aprēķinu rezultātu analīze un gaisa kvalitātes atbilstības normatīviem un vadlīnijām novērtējums

Nr. p.k.	Piesārņojošā viela	Uzņēmuma vai iekārtas emitētā piesārņojuma koncentrācija, $\mu\text{g}/\text{m}^3$	Aprēķinu periods/ laika intervāls	Uzņēmuma vai iekārtas emitētā piesārņojuma daļa summārajā koncentrācijā, %	Summārā piesārņojuma koncentrācija attiecībā pret gaisa kvalitātes normatīvu, %
1.	Oglekļa oksīds	115+9.4=124.4	8 h	7.6	1.2
2.	Slāpekļa dioksīds	3.4+0.81=4.21	kalendāra gads	19.2	10.5
		15+22=37.0	1h	59.5	18.5
3.	Sērūdeņradis	17.3	24 h	100.00	11.5
4.	PM ₁₀	13+11 = 25.0	24 h	44.0	50
		5.5+2.84=8.34	kalendāra gads	34.1	20.8

Izvērtējot veiktos izkļiedes aprēķinus, var secināt, ka uzņēmuma darbības rezultātā gaisā emitēto piesārņojošo vielu maksimālā summārā koncentrācija nepārsniegs MK 03.11.2009. noteikumos Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" noteiktos gaisa kvalitātes robežlielumus. Gaisa kvalitātes rādītāji atbilst normatīvo aktu prasībām.

Piesārņojošo vielu emisiju kontrolei 2013. gada vasarā akreditētā laboratorija SIA „Vides impulss” vides piesārņojuma kontroles laboratorija veica gāzu ātrumu mērījumus (12.06.2013.) cūku novietnes „Skalderi” kūts ventilācijas skursteņos kā arī mēslu krātuvēs. SIA „Vides impulss” apkopoja testēšanas rezultātus un veica piesārņojošo vielu mērījumu datu salīdzināšanu ar stacionāro piesārņojošo avotu emisiju limitu projektā noteiktajiem vielu limitiem.

Mērījumu rezultātu apkopojumu un secinājumus skat. atļaujas Tabulās Nr.B-8 un B-9.

Tabula Nr.B-8

Piesārņojošo vielu emisiju gaisā mērījumu rezultātu apkopojums Izmešu avots: A1 (cūku novietņu komplekss)

Piesārņojošā viela ³	Emisiju intensitāte g/s						LIMITS ³
	Atšķirto sivēnu kūts 1 ventilācijas izvads (Avots A1-1) ¹	Atnešanās kūts 1 ventilācijas izvads (Avots A1-2) ¹	Lecināšanas kūts 1 ventilācijas izvads (Avots A1-3) ¹	Grūsnības kūts 1 ventilācijas izvads (Avots A1-4) ¹	Atšķirto sivēnu kūts 1 ventilācijas izvads (Avots A1-5) ¹	Pārrēķināts uz visiem ventilācijas izvadiem ²	
Amonjaks	0.0024	0.00943	0.00967	0.00879	0.000592	0.204	0.511
Sērūdeņradis	0.00145	0.00289	0.00135	0.00258	0.00142	0.0640	0.044
Metāns	0.00314	0.0155	0.0133	0.0222	0.00	0.356	1.007
Cietās daļiņas	0.341	0.0344	0.0363	0.0239	0.0413	1.089	-

Tabula Nr.B-9

Piesārņojošo vielu emisiju gaisā mērījumu rezultātu apkopojums
Izmešu avots: A2 (kūstmēslu krātuve Nr.1) ; A3 (kūstmēslu krātuve Nr.2)

Piesārņojošā viela ³	Emisiju intensitāte g/s			
	Mēslu krātuve Nr.1 (Avots A2)		Mēslu krātuve Nr.2 (Avots A3)	
	Izmērītais	LIMITS	Izmērītais	LIMITS
Amonjaks	0.000177	0.671	0.0000388	0.671
Sērūdeņradis	0.0000190	0.102	0.0000285	0.102
Metāns	0.000190	-	0.000149	-
Slāpekļa dioksīds	0.000125	-	0.000196	-

¹ Pēc sliktākā scenārija principa mērījumiem tika izvēlēts ventilācijas izvads ar viskielākajām piesārņojošo vielu koncentrācijām (no aizgaldiem ar vislielākā izmēra cukām un vislielāko skaitu).

² Avoti A1-1; A1-3; A1-4; A1-5 katrs aprīkots ar 6 vienādiem ventilācijas izvadiem; Avots A1-2 aprīkots ar 8 vienādiem ventilācijas izvadiem

³ piesārņojošā viela un limits saskaņā ar atļauju A kategorijas piesārņošanai darbībai Nr.JE09IA0001

Secinājumi:

- 1) piesārņojošo vielu emisiju mērījumu rezultātu analīze rāda, ka emisijas no izmešu avota A1 piesārņojošām vielām (amonjaks, metāns) nepārsniedz noteiktos limitus, bet sērūdeņraža emisijas intensitāte ir par 0,02 g/s lielāka kā limitu projektā. Tas var būt saistīts ar to, ka mērījumu rezultātu pārrēķināšana tika veikta pēc sliktākā scenārija principa, turklāt novietņu noslodze gada griezumā parasti ir mazāka kā mērījumu brīdī.
- 2) A2 un A3 neviena no piesārņojošām vielu emisiju intensitātēm nepārsniedz noteiktos limitus.
- 3) Ievērojot faktu, ka izmešu avotos A2 un A3 sērūdeņraža emisiju intensitāte ir vairāku tūkstošus reižu mazāka, bet avotā A1 tā ir tikai par 0,02 g/s lielāka kā noteiktais limits, tad var secināt ka iekārtā kopumā sērūdeņraža emisiju daudzums nepārsniedz limitu.

9.5. Smaku veidošanās

Smaka vai smarža ir gāzu maisījums, kurus ieelpojot, cilvēka ožas orgānos rodas signāli, kas, noraidīti uz smadzenēm, izsauc adekvātu uzvedības maiņu – riebumu, bailes, vemšanu, laimes sajūtu, ēstgribu u.c. Savukārt, likumdošanā ar smaku saprot ieelpotās smakas radītos psiholoģiskos traucējumus.

Smaku radīto traucējumu apjoms ir atkarīgs no sarežģītām kopsakarībām starp smakas intensitāti, biežumu un ilgumu, kā arī citiem faktoriem. Piemēram, ir zināms, ka cilvēkus, kuri dzīvo smaku emitējoša objekta tuvumā, šīs smakas mazāk traucē nekā citus cilvēkus.

Tāpat smakas, kuras sākotnēji rada patīkama aromāta iespaidu, var tikt uztvertas kā nepatīkamas, ja tās atkārtojas vai ir palielinātā koncentrācijā. To iemeslu dēļ smakas nevar raksturot ar ķīmiskām vielām, kuras, iespējams, ir atrodamas konkrētajos apstākļos. Reizēm ir ļoti grūti izvairīties no smaku traucējumiem, jo dažas smakojošās vielas cilvēki spēj sajūst jau ļoti mazā koncentrācijā. Tādas vielas, piemēram, ir ūdeņraža sulfīds un merkaptāni. Cilvēka deguns tās sajūt koncentrācijā, kas ir stipri mazāka par noteiktajiem normatīviem un nav kaitīga. Tas bieži ir cēlonis tam, ka nenozīmīgi gaisa piesārņojuma avoti (vārstu un salaidumu noplūdes, nelieli īslaicīgi gāzes izplūdumi, iztvaikošana no akām vai kanalizācijas) rada apkārtējo iedzīvotāju sūdzības.⁴⁶

⁴⁶ Latvijas vides likumdošanas prasības: smaku novērtēšana un ieteikumi to samazināšanai no lauksaimnieciskās darbības. 2005.

Iekārtas darbībā galvenie smaku rašanās cēloņi cūku ražošanas procesā ir:

- fizioloģisko procesu rezultātā no dzīvnieku ķermeņiem izdalītie izgarojumi, sviedri;
- no dzīvnieku organisma, barības pārstrādes procesa rezultātā, izvadītie mēsli.

Iekārtā smaku emisiju avoti ir:

- dzīvnieku mītnes;
- mēsļu glabāšanas krātuves;
- mēsļu izvešana un izkliede uz lauka.

MK 27.07.2004. noteikumos Nr.626 „Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos” smakas robežlielums ir noteikts vidējam smakas traucējuma sliekšnim atkarībā no piesārņotās vides jutīguma – jutīgā vidē $5 \text{ OU}_E/\text{m}^3$, lauksaimniecībā izmantojamās zemēs (lauku teritorijās) $8 \text{ OU}_E/\text{m}^3$, mazjutīgā vidē $10 \text{ OU}_E/\text{m}^3$.

Noteikumi nosaka, ka smaku mērķlielumu atļauts pārsniegt, izkliepjot kūtsmēslus vai citu organisko mēslojumu jebkurā nedēļas dienā, izņemot svētdienas un valsts noteiktās svētku dienas, kā arī ņemot vērā kūtsmēsļu un cita organiskā mēslojuma izkliešanas aizlieguma laikposmus un ierobežojumus, kas noteikti normatīvajos aktos par īpašām vides prasībām piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs un normatīvajos aktos par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem.

Smaku var veidot viena ķīmiskā viela vai tās dominānce vielu maisījumā. Atbilstoši literatūrā pieejamiem datiem, no cūku cūku novietnēm un anaerobajām kūtsmēsļu uzglabāšanas novietnēm smaku rada organisko un neorganisko vielu maisījums. Kopumā cūku atkritumos ir vismaz 150 dažādu organisko savienojumu, kurus cilvēka deguns uztver kā smaku un atpazīst kā amonjaka vai sērūdeņraža smaku.

Dažas smakojošās vielas cilvēki spēj sajūst jau ļoti mazā koncentrācijā, kas ir stipri mazāka par noteiktajiem normatīviem un nav kaitīgas. Piemēram sērūdeņradi cilvēka deguns sajūt pat tūkstoš un desmit tūkstoš reizi mazākā koncentrācijā kā robežlielums veselības aizsardzībai. Tas nozīmē, ka cilvēciskā izpratnē var smirdēt ļoti, bet kaitīga veselībai šī smaka nav.⁴⁷

Smakas novērtēšanā kā metode izvēlēta smaku izraisīto vielu koncentrāciju noteikšana, pārrēķinot tās uz smakas vienībām. Nav iespējams paredzēt smakas intensitāti smaku izraisīto vielu maisījumam – šajā aprēķinu metodē tiek izvēlēta vissmakojošākā viela jeb viela ar lielāku smakas intensitāti, šajā gadījumā sērūdeņradis.

Tomēr ņemot vērā amonjaka ievērojamo koncentrāciju, aprēķināta arī iespējamā amonjaka smakas izkliede tuvākajā apkārtnē. Smaku izkliešanas aprēķinos tika izmantoti sērūdeņraža un amonjaka emisijas daudzuma aprēķinu dati.

Lai novērtētu uzņēmuma teritorijā un tuvākajās apdzīvotajās vietās sērūdeņraža un amonjaka radīto smaku, izkliešanas aprēķinos iegūtās koncentrācijas tika pārrēķinātas uz smakas koncentrāciju, izmantojot šo vielu noteiktos smakas uztveres sliekšņus. Aprēķinos pieņemtas zemākās minētās smakas uztveres sliekšņa vērtības, kas pēc literatūras datiem sērūdeņradim ir $0,00047 \text{ ppm}$ ($0,66 \mu\text{g}/\text{m}^3$) un amonjakam – $0,037 \text{ ppm}$ ($25,77 \mu\text{g}/\text{m}^3$).⁴⁸

Novērtējot smakas koncentrāciju, piesārņojuma koncentrācijas vērtību nosaka kā 98,08 % no stundas vidējās vērtības – zemākā no koncentrāciju rezultātiem, kas ir lielāki nekā 98,08 % koncentrācijas stundas vidējās vērtības rezultātiem – smakas robežlielumus atļauts pārsniegt 7 diennaktis gadā jeb laika periodā 1,92 % no gada (98,08. procentile).

Stundas vidējā koncentrācija modelējot smakas izkliedi novērtēta kā 98,08. procentile.

Iegūtie aprēķinu rezultāti, emisija no neorganizētiem emisiju avotiem un smaku raksturojums atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 14.tabulai.

⁴⁷ Turpat

⁴⁸ <http://www.lenntech.com/table.htm>

Smakas novērtējums iespējams summējot atsevišķu vielu smakas koncentrācijas konkrētos punktos, modelējot smakas izkliedes kartes.

Novērtējot smakas izkliedi tika konstatēts, ka tās koncentrācija uzņēmuma teritorijā var sasniegt $26,2 \text{ OU}_E/\text{m}^3$, pie tuvākajām dzīvojamajām ēkām – $3,0 \text{ OU}_E/\text{m}^3$.

Smaku koncentrāciju normatīvu pārsniegumi iespējami uzņēmuma teritorijā un teritorijā ap uzņēmumu, kurā neatrodas dzīvojamās mājas.

Smaku koncentrācijas normatīvu pārsniegumi tuvākajā apdzīvotajā vietā - Īslīces pagasta centrs „Rītausmas”, no iekārtas darbības nav paredzami.

Iekārtas darbības laikā operatoram un Pārvaldei nav iesniegtas rakstiskas iedzīvotāju sūdzības par traucējošām smakām.

9.6. emisija ūdenī un tās ietekme uz vidi

Ražošanas procesā tiek radīti divu veidu notekūdeņi: ražošanas notekūdeņi (šķidrie mēsli un cūku novietnes mazgāšanas ūdeņi) un sadzīves notekūdeņi.

Katram notekūdeņu veidam tiek izbūvēta atsevišķa, savstarpēji nesaistīta kanalizācijas sistēma kā arī pielietota atšķirīga glabāšanas un apsaimniekošanas sistēma:

1) Sadzīves notekūdeņu kanalizācijas sistēma.

Sadzīves kanalizācijas notekūdeņi tiek radīti darbinieku sanitāri higiēnisko vajadzību apmierināšanas rezultātā no dušu telpas, tualetes un virtuves.

Sadzīves kanalizācija no personālam paredzētajās telpās tiek novadīta zemgrīdas izveidotajā sadzīves kanalizācijas notekūdeņu cauruļsistēmā. Tālāk tie tiek novadīti un uzkrāti ārpus ēkām izbūvētā hermētiskā, slēgtā hidroizolētā, izsmelamos krājrezervuārā. Par to sadzīves notekūdeņu izvešanu un tālāku apsaimniekošanu noslēgts līgums ar licencētu apsaimniekošanas organizāciju SIA „Vides serviss”.

2) Ražošanas notekūdeņu novadīšanas sistēma

Ražošanas notekūdeņus veido:

- cūku šķidrie kūtsmēsli (cūku organismā radītais un izvadītais blakusprodukts)
- cūku novietnes mazgāšanas notekūdeņi, kas rodas. cūku novietnes gaisa mitrināšanas rezultātā un veicot no cūkām atbrīvoto nodaļu telpu un aizgaldu mazgāšanu un dezinfekciju.

Ražošanas notekūdeņu novadīšana tiek veikta caur cūku novietnes grīdu redeļu spraugām, speciāli zem grīdas izbūvētās kanalizācijas šahtās.

Aptuveni 2 reizes mēnesī kanālos uzkrātie šķidrie mēsli pa cauruļvada kanāliem mēsli tiek nogādāti ārpus cūku novietne uz speciāli izbūvētām, 2 segtām, betona mēsļu glabāšanas krātuvēm ar katras tilpumu 4000m^3 .

2014. gada vasarā papildus mēsļu uzglabāšanai tiks uzbūvēta vēl viena mēsļu krātuve ar tilpumu 4200m^3 , kopumā nodrošinot glabāšanas kapacitāti 12200 tonnas.

Mēsļu krātuves operators paredzējis iztukšot 2 reizes gadā pavasara un rudens periodā ar saviem tehniskajiem līdzekļiem, mēslus izvest un izkliedējot augsnē citu lauksaimnieku apsaimniekotajās tīrumu platībās, pamatojoties uz savstarpēji noslēgtajām vienošanām.

Lietus un sniega kušanas notekūdeņu novadīšana

Lietus ūdens savākšanai un novadīšanai pie cūku novietnēm un mēsļu krātuvēm izbūvēta virszemes notekūdeņu savākšanas sistēma.

Zem ēku jumta noteces ierakta 200 mm drenāžas caurule, kurā tiek savākti lietus un sniega kušanas ūdeņi, kas tālāk nokļūst starpakās, no kurām pa cauruli tiek novadīti novadgrāvī un tālāk lauku meliorācijas sistēmā.

Tā kā iekārtas teritorijā grunti veido ūdeni vāji caurlaidīgi mālaini nogulumi, bet mālam piemīt augstas absorbcijas spējas, kā rezultātā filtrācijas laikā notiek intensīvs ūdens attīrīšanās process, nav prognozējams, ka lietus ūdeņu infiltrācijas rezultātā būtu iespējama virszemes vai pazemes ūdeņu piesārņošana.

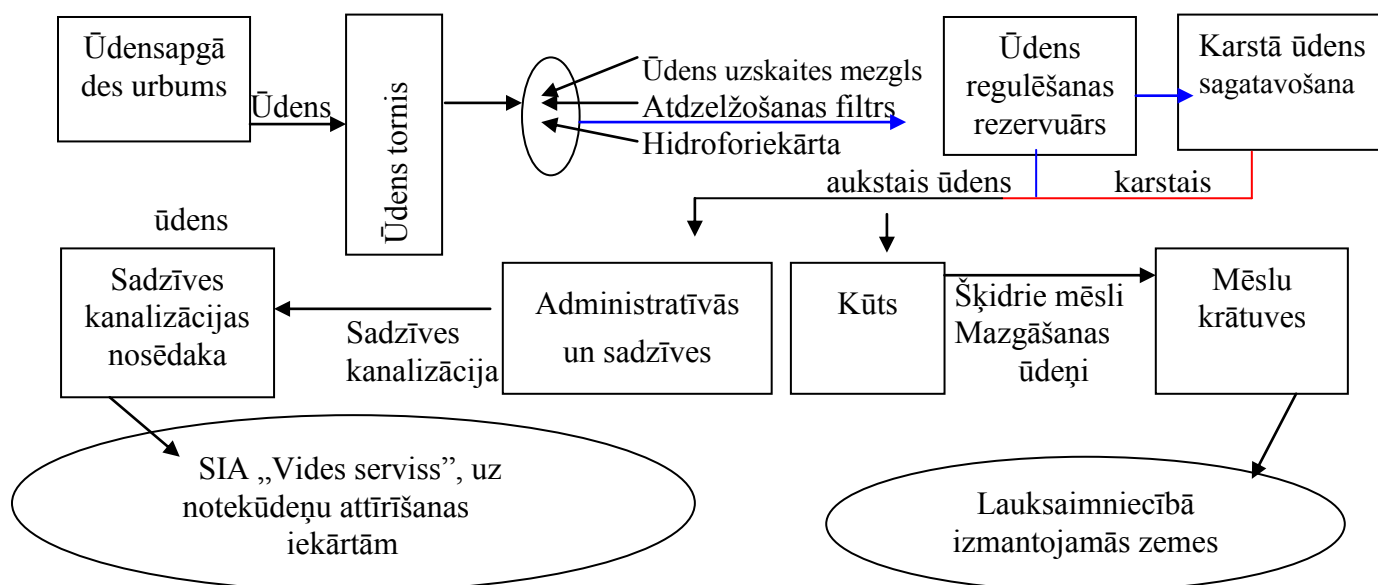
Cūku novietnes ēku jumtiem ir cementloķšņu segums, bet mēsļu krātuvēm ir konusveida jumts no ūdensnecaurlaidīga tentveida materiāla, tādējādi nokrišņu ūdeņi būtu uzskatāmi par nosacīti dabiski tīriem, un nav nepieciešama īpaša attīrīšana. Iekārtas teritorijas pievadceļi un iekšpagalmi ir segti ar šķembu klājumu, tāpēc tajos nav nepieciešama un netiek paredzēts atsevišķs lietus un sniega kušanas ūdeņu savākšanas tīkls. Kūtsmēsļu krātuvju konusveida, ūdens necaurlaidīgais jumta segums nodrošina, ka lietus un sniega kušanas ūdens neieklūst krātuvē, nesajaucās ar mēsliem un nenotiek pārplūdes, kuras rezultātā būtu iespējama notece virszemē. SIA “Gaižēni” darbības rezultātā rodas ražošanas un sadzīves notekūdeņi

Šķidro kūtsmēsļu un mazgāšanas notekūdeņu novadīšanas sistēma

Šķidros mēslus veido cūkas kā barības pārstrādes procesa organismā blakusproduktu. Mazgāšanas notekūdeņi tiek radīti dzīvnieku novietnē no gaisa mitrināšanas iekārtas un no cūkām atbrīvoto nodaļu (sekciju) mazgāšanas un dezinfekcijas. Cūku radītie šķidrie kūtsmēsli un mazgāšanas notekūdeņi tiek novadīti caur kūts nodaļās esošo redeļu spraugām, speciāli zem grīdas izbūvētās kanalizācijas šahtās. Zem šahtām ir izveidots cauruļvadu kanāls, kurā aptuveni 2 reizes mēnesī tiek novadīti šahtās uzkrātie šķidrie mēsli. Pa cauruļvada kanāliem mēsli tiek nogādāti ārpus novietnes uz divām speciālām mēsļu glabāšanas krātuvēm. Kanalizācijas sistēma Iekārtā ir nosacīti jauna, tā ir izveidota 2007.gadā novietnes rekonstrukcijas laikā un 2009.gadā jaunu ēku būvniecības laikā. Iekārtai ir divu veidu kanalizācijas sistēmas – ražošanas tehnoloģiskā kanalizācija un sadzīves kanalizācija.

- 1) *Sadzīves kanalizācija* paredzēta notekūdeņu novadīšanai no sanitāri tehniskām ierīcēm, kas koncentrētas vienā vietā – administratīvajā ēkā. Kanalizācija sistēma izbūvēta uz pašteces principu un tai ir viens pašteces izvads. Kanalizācijas tīkla izbūvē izmantotas PP caurules Ø 110 un Ø50. Sadzīves kanalizācijas notekūdeņi tiek novadīti un uzkrāti ārpus ēkām izbūvētā, hermētiski slēgtā, hidroizolētā, izsmeļamā krājrezervuārā. Sadzīves notekūdeņu novadīšana ir nodalīta no ražošanas notekūdeņiem.
- 2) *Ražošanas tehnoloģiskā kanalizācija* paredzēta cūku nobarošanas procesā radīto mēsļu, mazgāšanas ūdeņu savākšanai dzīvnieku mītnē un novadīšanai uz ārpus ēkām izbūvētajām mēsļu krātuvēm. Kanalizācija sistēma izbūvēta uz pašteces principu. Kūtsmēsli no cūku aizgaldiem caur redelēm ietek zem grīdas izbūvētajā maģistrālajā kanalizācijas cauruļvadā. Katrā cūku novietne ēkā ir divi maģistrālie vadi un divi pašteces izvadi. Cauruļvadu horizontālie posmi izbūvēti ar 3% slīpumu. Tehnoloģiskā kanalizācija paštecē tiek novadīta uz starpkrātuves sūkņētavu no, kurienes ar spiedvada sistēmu tā tālāk tiek pārsūkņēta uz mēsļu krātuvēm.

Ūdens ieguves, apgādes un novadīšanas shēma

Notekūdeņu izplūde virszemes ūdens objektos nenotiek.
Ūdens lietošanas bilances shēma atbilstoši atļaujas **4.pielikumam**.

9.7. atkritumu veidošanās un apsaimniekošana

Iekārtā ražošanas procesā rodas sekojoši atkritumi:

- 1) šķidrie mēsli;
- 2) sadzīves atkritumi;
- 3) kritušie dzīvnieki;
- 4) dienas gaismas spuldzes;
- 5) medikamentu iepakojumi, šļirces.

Šķidrie mēsli veidojas cūku turēšanas un sivēnu audzēšanas procesā kā dabīgie dzīvnieku izkārnījumi un mazgāšanas ūdens.

Novietnē izmantotā dzīvnieku turēšanas sistēma paredz ražošanas procesā radīto šķidro mēsļu novadīšanu caur grīdām, zem tām izbūvētajos betona kanālos.

Zem kanāliem ir izveidota mēsļu novadīšanas cauruļsistēma.

Mēsļu kanāli ir 60 cm dziļi, un to pamatnē ir atvere, kuru atverot, kanālos esošie mēsli tiek novadīti caurulēs, pa kurām tālāk nonāk mēsļu savākšanas priekšvertnē. Priekšvertnē ievietots sūknis, kas nodrošina mēsļu iesūkņēšanu izbūvētajās mēsļu glabāšanas krātuvēs.

Krātuves projektētas un izbūvētas apļveida no rūpnieciski izgatavotiem saliekamā dzelzsbetona elementiem. Vienas krātuves izbūvei tiek izmantoti 43 gab. sienu elementi ar izmēru 4500×2400×200 mm. Krātuves diametrs ir 33 m un augstums 4,5 m.

Krātuvju grīdu pamatā ir dzelzsbetona plātne. Izmantots B30 klases betons, ūdensnecaurlaidības marka W10 ar akrila tipa superplastifikatoriem. Betonam tiek pievienots rūkuma kompensators Ekspankrīt, tādējādi nav nepieciešams ierīkot temperatūras šuves.

Zem kūtsmēsļu krātuves izveidota 500 mm bieza vidēji rupjas smilts pamatne.

Būvniecības procesā sienu elementu montāžu uzsāk tikai pēc tam, kad grīdas pamatnes stiprība ir sasniegta ne mazāk kā 70 %. Grīdas un sienu betona elementi tiek nospriegoti un apstrādāti ar betona aizsardzības un hidroizolācijas sastāvu *Vandex Super* vai līdzvērtīgu. Krātuves pārseguma konstrukcija veidota no metāla un jumta segumam izmantots brezenta plēves (tenta tipa) materiāls.

Krātuves iztukšošana tiek nodrošināta ar specializētas sūkņēšanas iekārtas palīdzību uz krātuves augšpusē izejošo izvadcauruli.

Izvadcaurulei ierīkots savienotājmezgls, kas nodrošina mēsļu tiešu iesūkņēšanu specializētajā mēsļu transportēšanas cauruļvadu sistēmā, bez saskares ar ārējo vidi.

Plānojot nepieciešamo izbūvējamo krātuvju tilpumu operators ir ņēmis vērā ne tikai pareiz spēkā esošo normatīvo aktu prasības, bet arī sagaidāmos grozījumus tajos, ar kuriem tiek paredzēts pagarināt minimālo mēsļu uzglabāšanas termiņu no 7 uz 8 mēnešiem.

Ievērojot arī faktu, ka Bauskas novadā zemkopji galvenokārt orientēti uz ziemas graudaugu sējumiem, tādējādi 2/3 no gada mēsļu daudzuma tiek izklīdēti rudenī, ir skaidrs, ka mēsļu uzglabāšanas kapacitāte jāpalielina.

Tāpēc operators 2014. gadā vasarā ir paredzējis uzbūvēt trešo mēsļu krātuvi, panākot kopējo mēsļu krātuvju uzglabāšanas tilpumu 12200m³

Kūtsmēsļu daudzuma aprēķinam operators izmantojis šķidro kūtsmēsļu normatīvus cūkām, kas norādīti Zemkopības ministrijas 02.02.2005. rīkojuma Nr.20 "Par pasākumu ieviešanu īpaši jutīgajās teritorijās" 2. pielikuma „Kūtsmēsļu pagaidu normatīvi”, kā arī 2008. gadā Zemkopības ministrijas izstrādātā Uzņēmumu tehniskie noteikumi (nozāres standarts) KŪTSMĒSLU IEGUVE UN APSAIMNIEKOŠANA tabulā 8.1.

Šķidro kūtsmēsļu iznākums tonnas gadā uz 1 cūku ir šāds:

- nobarojamās cūkas (30-100 kg) 2,0 t/gadā
- sivēnmātes ar sivēniem 2,5 t/gadā
- sivēnmātes grūsnas 2,5 t/gadā
- sivēni (7,5-30 kg) 0,4 t/gadā
- kuiļi 3,5 t/gadā

Izejot no iekārtā izviesto dzīvnieku skaita (**skat. atļaujas Tabulu B-3, 12.lpp**) un kūtsmēsļu normatīva, mēsļu daudzuma iznākuma aprēķins ir šāds:

$1500 \text{ (sivēnmātes)} * 2.5t + 32 \text{ (kuiļi)} * 3.5t + 808 \text{ (jauncūkas >30kg)} * 2t + 8320 \text{ (sivēni 7.5-30kg)} * 0.4t = 8806 \text{ t/gadā}$

Tā kā dzīvnieku labsajūtas un no kūts emitēto piesārņojošo vielu daudzuma samazināšanai, operators izmanto ūdeni cūku ķermeņu mitrināšanai (it īpaši siltajos gada mēnešos) un šis dzīvnieku mazgāšanas ūdenis tiek novadīts mēsļu savākšanas kanālos un tālāk uz kūtsmēsļu krātuvēm, tad papildus, pēc normatīva aprēķināto mēsļu daudzumu operators palielina par 5000 tonnām gadā. Kopā ar mazgāšanas ūdeņiem gada laikā mēsļu krātuvēs novadītais šķidro mēsļu daudzums veido **13806 tonnas**.

Esošais mēsļu krātuvju tilpums 8000m³ un novietnēs esošo mēsļu kanālu tilpums 2720 m³ nodrošina mēsļu uzglabāšanu 9,3 mēnešu garumā, kas atbilst spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

Kā norādīts iepriekš mēsļu krātuvju kopējā uzglabāšanas kapacitāte 2014. gada vasarā sasniegs 12200 tonnas, un tas nozīmē, ka operators būs nodrošinājis kūtsmēsļu uzglabāšanu tajās 10,6 mēnešu garumā.

Lielāku kūtsmēsļu uzglabāšanas kapacitāti operators ir izvēlējis arī tāpēc, lai nodrošinātu, ka mēsļu krātuvju iztukšošanu un izkliede tūrumos tiek veikta augsnei vislabvēlīgākajos apstākļos un periodos, kad mēsļu smaku vismazāk traucētu apkārtnes iedzīvotājus.

Kūtsmēsļu iestrādei nepieciešamo lauksaimniecībā izmantojamās zemes platību (ha) aprēķināšana veikta saskaņā ar MK 11.01.2011. noteikumu Nr. 33 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem” nosacījumiem un 1. pielikumu.

1) Kūtsmēsļu iestrādei nepieciešamās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platības (ha) aprēķins :

$$L = \frac{\sum DV}{DV_p}, \text{ kur}$$

L – kūtsmēsļu iestrādei nepieciešamā lauksaimniecībā izmantojamās zemes platība (ha);
 $\sum DV$ – saimniecības kopējais lauksaimniecības dzīvnieku skaits, izteikts dzīvnieku vienībās;

DV_p – pieļaujamais lauksaimniecības dzīvnieku vienību skaits, rēķinot uz vienu lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektāru.

2) Kopējā lauksaimniecības dzīvnieku skaita aprēķina formula:

$$\sum DV = \sum^z DV_i \times n_i, \text{ kur}$$

$\sum DV$ – kopējais lauksaimniecības dzīvnieku skaits saimniecībā, izteikts dzīvnieku vienībās;

z – lauksaimniecības dzīvnieku grupu (pēc sugas un vecuma) skaits;

DV_i – attiecīgās lauksaimniecības dzīvnieku sugas un vecuma grupas vienam dzīvniekam atbilstošais dzīvnieku vienību skaits saskaņā ar šī pielikuma 3.punktu;

n_i – attiecīgās lauksaimniecības dzīvnieku sugas un vecuma grupas skaits saimniecībā.

3) **DV** = Dzīvnieku vienības (DV) lauksaimniecības dzīvniekiem (1vieta kūtī):

Zīdītājsivēnmāte ar sivēniem	0.19 DV
Sivēnmāte bez sivēniem	0.20 DV
Jauncūkas	0.15DV
Kuilis	0.18 DV
Atšķirtais sivēns (7,5 – 30 kg)	0.007 DV

Dzīvnieku vienība (DV) ir nosacīts dzīvnieks, kas gadā saražo 100 kg slāpekļa un saimniecībā lauksaimniecībā izmantojamās platībās iestrādātais organiskā mēslojuma daudzums gadā nepārsniedz 170 kg slāpekļa uz hektāru, kas atbilst 1,7 pieļaujamām dzīvnieku vienībām (DVp) uz hektāru t.i.:

1,7 DVp = 1ha

Ievērojot iepriekšminētos nosacījumus (dzīvnieku skaitu kūtī skat. Tabula B-2) un formulas, operatora ir aprēķinājis kūtsmēslu iestrādei nepieciešamo lauksaimniecībā izmantojamo zemes platību, kura atspoguļota **Tabulā Nr.B-10**.

Kūtsmēslu izkliedei nepieciešamā lauksaimniecības zeme

Tabula Nr.B-10

Nodaļā izvietoto dzīvnieku raksturojums	Dzīvnieku skaits kūtī	Dzīvnieku vienības	KOPĀ (DV)	Pieļaujamās dzīvnieku vienības (DVp) uz 1 hektāru	Kūtsmēslu izkliedei nepieciešamā lauksaimniecības zemes platība (ha)
Sivēnmātes ar zīdāmiem sivēniem	420	0,19	79.8	1.7	46.94
Sivēnmātes bez sivēniem	1080	0,20	216	1.7	127.06
Jauncūkas	808	0,15	121.2	1.7	71.29
Kuiļi	32	0,18	5.76	1.7	3.39
Atšķirtie sivēni svarā no 7 – 30 kg	8320	0,007	58.24	1.7	34.26
KOPĀ:	10660	\sum DV	481.04	DVp	282,94

Saskaņā ar aprēķinu, pie pilna apjoma ražošanas paredzētajai darbībai **kūtsmēslu izkliedei** ir nepieciešama **lauksaimniecības zeme ~283 ha platībā**.

Operators ir vienojies par kūtsmēslu izkliedi ~800 ha platībā citu komersantu apsaimniekotajās lauksaimniecības zemēs. Tas nozīmē, ka operatoram ir vairāk kā 500 ha liela rezerve, lai nodrošinātu, ka augsnē nenonāktu paaugstināts nitrātu daudzums.

Sadzīves atkritumu veidošanās nav tieši saistīta ar cūku ražošanas procesu, bet tie rodas saistībā ar personāla darbību un vajadzībām. Sadzīves atkritumu uzglabāšana notiek šim mērķim paredzētos konteineros ar tilpumu 1,1 m³, par kuru iztukšošanu, savākšanu un tālāku apsaimniekošanu noslēgts līgums ar licencētu atkritumu apsaimniekošanas organizāciju SIA „Vides serviss”. Gada laikā iekārtā tiek radīti vidēji **20 m³ nešķiroti sadzīves atkritumi**.

Kritušie dzīvnieki

Ražošanas procesā, dažādu ar dzīvnieku veselību saistītu iemeslu dēļ, iestājās dzīvnieku nāve. Dažādās ražošanas cikla stadijās dzīvnieku mirstības īpatsvars ir atšķirīgs. Augstākais mirstības īpatsvars ir sivēniem pirmajās dzīvības nedēļās - vidēji 11.3%, bet pēc to atšķiršanas mirstība ir tikai 1.9%. Sivēnmātēm galvenais mirstības iemesls ir dzemdību sarežģījumi, kas sastāda vidēji 9% no kopējā sivēnmāšu skaita. Kopumā gada laikā **kritušo dzīvnieku** apjoms sastāda **90000 kg**. Par kritušo dzīvnieku savākšanu un tālāku utilizāciju tiek noslēgts līgums ar licencētu atkritumu apsaimniekošanas organizāciju SIA „Baltic Trade”. Kritušo dzīvnieku izvešanas termiņi paredzēti vienu reizi nedēļā vasaras periodā un vienu reizi mēnesī ziemas periodā, bet nepieciešamības gadījumā biežāk.

Dienas gaismas (luminiscentās) spuldzes tiek izmantotas ražošanas telpās nepieciešamās gaismas nodrošināšanai. Izdegušās dienas gaismas spuldzes saskaņā ar 19.04.2011. MK noteikumiem Nr. 302 ir klasificētas kā bīstamie atkritumi. Tās vispirms savāc un glabās slēgtā kastē, atsevišķā telpā. Par dienasgaismas spuldžu savākšanu un tālāku utilizāciju noslēgts līgums ar specializēto atkritumu savākšanas organizāciju A/S „BAO”. Izdegušo spuldžu jeb gadā savākto atkritumu daudzumu lielā mērā ietekmē spuldžu kvalitāte un kalpošanas laiks. Tā piemēram, 2012. gadā tika nodoti tikai 9kg, bet 2013. gadā 44kg izdegušās spuldzes.

Operators rēķina, ka vidēji gadā **dienasgaismas spuldžu atkritumi** veidojas ap **25 kg**.

Medikamentu iepakojumi jeb piesārņotā tara, kā atkritumi rodas dzīvnieku medicīniskās aprūpes procesā. Šie atkritumi saskaņā ar 19.04.2011. MK noteikumiem Nr. 302 ir klasificētas kā bīstamie atkritumi, tāpēc tiek savākti un uzglabāti atsevišķi no visiem iepriekšminētajiem atkritumiem, kastēs. Par izlietoto medikamentu un šļirci tālāku savākšanu un utilizāciju noslēgts līgums ar specializēto atkritumu savākšanas organizāciju A/S „BAO”.

Operators rēķina, ka vidēji gadā veidojas ap **250 kg medikamentu iepakojumu atkritumi**.

Iekārtā tiek veikta šāda atkritumu uzskaitē:

- 1) Dzīvnieku **šķidrie** mēsli uzskaitīti 2x gadā, to izvešanas laikā, veicot reģistrāciju mēsli izvešanas uzskaites žurnālā;
- 2) Nešķiroti sadzīves atkritumi pēc to savākšanas un nodošanas atkritumu apsaimniekošanas organizācijai „Vides serviss”;
- 3) Kritušie dzīvnieki pēc to savākšanas un nodošanas atkritumu apsaimniekošanas organizācijai „Reneta”;
- 4) Bīstamie atkritumi (dienas gaismas spuldzes, medikamentu iepakojumi, šļirces u.c) pēc to savākšanas un nodošanas atkritumu apsaimniekošanas organizācijai „BAO”.

Atkritumu veidošanās un rīcība ar tiem atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 21.un 22. tabulai.

9.8. trokšņa emisija

Iekārtas darbībā nav avoti, kas mazstāvu apbūves teritorijā radītu ilgtermiņa trokšņa līmeņa rādītāju $L_{diēna}$, L_{vakars} un L_{nakts} pārsniegumu virs MK 07.01.2014. noteikumos Nr.16 „Vides trokšņa novērtēšanas un pārvaldīšanas kārtība” noteiktās ilgtermiņa robežvērtības.

Transporta kustība no un uz iekārtu notiek darba dienās un darba laikā, transporta pārvietošanās ārpus normālā darba laika ietvariem pieļaujama ārkārtas gadījumos, tāpēc nav nepieciešamas veikt pasākumu plānu trokšņa samazināšanai naktīs.

9.9. augsnes aizsardzība

Iekārtas atrodas teritorijā, kuras apkārtnē ir aktīva lauksaimniecības darbība. Iekārtas tuvumā neatrodas cita veida ražošanas objekti kā potenciālie piesārņojuma avoti. Teritorijā līdz šim nav veiktas darbības, kas varētu izraisīt grunts piesārņojumu ar naftas produktiem vai smagiem metāliem, kam izstrādāti vides kvalitātes normatīvi. Iekārtas teritorijā nav izveidoti stāvlaukumus ilgstošai smagās tehnikas novietošanai kā arī nav paredzēts veikt tehnikas apkopes darbus kā rezultātā pastāvētu gruntsūdeņu piesārņojuma iespēja ar naftas, eļļas produktu atkritumvielām.

Iekārtā nav tādu piesārņojuma avotu, kas tiešā veidā radītu gruntsūdeņu piesārņojumu. Tomēr, ja iekārtas darbībā notiek kāda avārijas situācija (piem. mēsli krātuvju pārplūšana, mēsli sūknēšanas sistēmas bojājums, degvielas noplūdes utml.) teorētiski nav izslēgta gruntsūdeņu piesārņošanas iespēja.

Lai kontrolētu gruntsūdeņu piesārņojuma līmeni, iekārtas teritorijā kopš 2008.gada ierīkoti 3 gruntsūdeņu monitoringa urbumi un divas reizes iekārtas darbības periodā ir laboratoriski ir testēti gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu paraugi.

Gruntsūdeņu piesārņojuma līmeņa kontrolei iekārtas teritorijā kopš 2008.gada ierīkoti 3 gruntsūdeņu monitoringa urbumi un divas reizes iekārtas darbības periodā ir laboratoriski ir testēti gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu paraugi.

Gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu monitoringa dati apkopoti 2008. gada un 2013. gada pārskatos, kas iesniegti Pārvaldē. 2008. un 2013.gada monitoringa rezultātu apkopojums atbilstoši atļaujas **Tabulai Nr.B-3**.

Tabula Nr.B-3

Gruntsūdeņu un virszemes ūdeņu piesārņojuma monitoringa rezultātu apkopojums

Piesārņojošā viela	Mērvienība	Fona vērtības Latvijas smilšaino nogulumu gruntsūdeņos	Mērķlielums pazemes ūdeņiem	Ierobežotuma un robežlieluma vidēja vērtība	Robežlielums pazemes ūdeņu stavokļa novērtēšanai	Novērotās koncentrācijas mg/l									
						Urbums 1		Urbums 2		Urbums 3		Grāvis 1		Grāvis 2	
						2008. gads	2013. gads	2008. gads	2013. gads	2008. gads	2013. gads	2008. gads	2013. gads	2008. gads	2013. gads
Nkop	mg/l		3	26.5	50	3.3	1.3	50	0.46	8.5	0.34	19	1.3	4.6	1.7
P kop	mg/l	0.2				0.25	0.036	0.64	0.033	0.312	0.064				
ĶSP	mg/l		40	170	300	32.4	37.2	94.7	28.2	58.4	32.7	38.7	38	42.4	31.8
SO ₄ ²⁻	mg/l	60				270	92.5	125	96	140	153				
N/NH ₄ ⁺	mg/l	2				0.75	0.75	48.7	0.38	7.4	0.05				
N/NO ₂	mg/l					0.030	0.009	0.007	<0.01	0.059	0.009				
N/NO ₃	mg/l	2				1.60	0.15	0.74	0.74	0.23	0.26				
BSP5	mg/l					1.4	3.1	4.7	2.7	2.9	2.5				

Secinājumi.

1) Piesārņojošo vielu testēšanas rezultātu analīze parādīja, ka 2008.g un 2013. g. visos urbumos bija paaugstināta SO₄ koncentrācija. Sulfātu koncentrācija gruntsūdeņos saistāma ražošanas procesu emisijām t.sk. lauksaimniecībā ar minerālmēslu lietošanu. Tā kā urbumi atrodas teritorijā, kur iepriekš gadu desmitus darbojās govju ferma kā arī labības laukus tiešā tuvumā, nav izslēgts, ka paaugstināts SO₄ jonu saturs saistīts ar vēsturisko piesārņojumu un pastiprinātu minerālmēslu lietošanu. Neskatoties uz joprojām paaugstināto SO₄ koncentrāciju, divos urbumos 2013. gadā tai ir būtisks samazinājums, salīdzinot ar 2008. gada datiem. Tātad, iekārtas darbība nav veicinājusi gruntsūdeņu piesārņojuma paaugstināšanos.

2) Praktiski visu piesārņojošo vielu koncentrācijas 2013. gadā ir ievērojami zemākas, kā novērotas 2008. gadā un tās nepārsniedz maksimālo dabisko koncentrāciju jeb piesārņojuma robežu (izņemot SO₄).

3) Apkopojot rezultātus, secināms, ka iekārtas teritorija ir vāji piesārņota un iekārtas darbības rezultātā gruntsūdeņu piesārņojums nav paaugstinājies

Iekārtā ražošanas procesā tiek radīti atkritumi, kas nepareizas apsaimniekošanas rezultātā var kļūt par potenciāliem augsnes un gruntsūdeņu piesārņojuma avotiem, ir šādi:

- šķidrie kūstmēsli;
- sadzīves atkritumi;
- kritušie dzīvnieki;
- medicīnas un sanitārijas atkritumi, dienas gaismas spuldzes utml.;

Bez iepriekšminētā kā piesārņojuma avots var būt iekārtas teritorijā izvietotā degvielas glabāšanas tvertne noplūdes.

Augsnes un pazemes ūdeņu piesārņojums no dzīvnieku novietnes iekštelpās radītajiem akritumiem praktiski nav iespējams. To nodrošina novietnes grīdām un zem 0 līmeņa izveidoto komunikāciju izbūvei izmantotie būvmateriāli:

- novietnes grīdas veidotas no betona kombinācijā ar redeļu grīdām, caur kurām mēsli tiek novadīti un zemgrīdas kanāliem;
- mēsļu kanāliem ir betona sienas un grīdu pamatnes;
- mēsļu un kanalizācijas notekūdeņu novadīšanas caurules ir no plastmasas.
- visi izmantotie materiāli ir ūdens necaurlaidīgi, korozijnoturīgi

Gruntsūdens no virszemes piesārņojuma ir nosacīti aizsargāts ar mālaino (morēnas smilšmāls, mālsmilts, vietām – māls) nogulumu slāni, kuru kopējais biezums cūku kompleksa teritorijā ir 6,0 m. Ūdensapgādē izmantotais augšdevona Pļaviņu pazemes ūdens horizonts no virszemes piesārņojuma ir ļoti labi aizsargāts ar ūdeni vāji caurlaidīgiem kvartāra nogulumiem (smilšmāls, mālsmilts, māls), augšdevona Katlešu–Ogres svītas māliem un dolomītmerģeļiem un D₃pl svītas augšējā daļā iegulošo 4 m biezo māla slāni.

Esošā gruntsūdens kvalitāte neapdraud apkārtnes grodu aku un virszemes ūdensteces, tai skaitā, Kauča upes ūdens kvalitāti, jo šajā teritorijā kvartāra nogulumos gruntsūdens ir sporadiski izplatīts bez noteiktas kopējās plūsmas.

Teorētiski iespējams, ka piesārņojums no iekārtas pa meliorācijas sistēmu vai ar virszemes noteci nokļūstot strautā, tālāk var nokļūt Cerauktes un Mūsas upē, kas savukārt ietek Lielupē. Kūtsmēsļu izkliedes laikā piesārņojuma risks pastāv mēsļu izkliedi veicot laukos, kurus šķērso vai to tuvumā ir virszemes ūdens objekti (grāvis, upe)

Tomēr veicot avārijas risku novēršanas pasākumus, vides monitoringu, kā arī strikti ievērojot ūdens objektu aizsargjoslas un kūtsmēsļu izkliedi noteikto kārtību un atļautās šķidrmēsļu izkliedes normas iekārtas darbība neietekmē virszemes ūdens un gruntsūdens kvalitāti.

9.10. avāriju risks un rīcības plāni ārkārtas situācijām

Iespējamo avāriju novēršanai un to seku samazināšanas profilaksei operators realizē ar šādiem pasākumiem:

Ražošanas avārijas risku novēršanas drošības pasākumi:

- 1) Cūku novietnē ir uzstādīta elektroniskā mikroklimata kontroles sistēma, kas kontrolē gaisa temperatūru, mitruma līmeni, gaisa apmaiņu. Par jebkuru novirzi no uzstādītā režīma, sistēma padod avārijas signālu mobilā telefona operatoram, kas secīgi noadresē signālu uz trīs atbildīgo uzņēmuma darbinieku telefoniem.
- 2) Dzīvnieku iespējamā noslāpšanas riska mazināšanai, kas saistīts ar ventilācijas sistēmas darbības pārtraukumu centralizētās elektroenerģijas apgādes traucējumu rezultātā, cūku novietnē ir uzstādīts avārijas elektrības ģenerators.
- 3) Nepārtrauktas dzeramā ūdens piegādes nodrošināšanai ir uzstādīts drošības ūdens rezervuārs ar atsevišķu ūdenssūkni. Ūdens padeve no minētā rezervuāra notiek, gadījumos, ja jebkāda iemesla dēļ tiek traucēta ūdens apgāde no artēziskās akas.
- 4) Iekārtas teritorijā ierīkoti 3 monitoringa urbumus ar kuru palīdzību tiek nodrošināta gruntsūdeņu piesārņojuma līmeņa kontrole .
- 5) Virszemes un gruntsūdens piesārņojuma riska novēršanai, ko varētu izraisīt iespējamā šķidrmēsļu noplūde krātuvju iztukšošanas laikā, vidū starp krātuvēm izbūvēta betona platforma uz, kuras notiek mēsļu iesūkņēšana tehnikā. Rampā iebūvēta savācējaka, kurā savāc pārsūkņēšanas laikā radušās mēsļu noplūdes. Savukārt savācējaka uzkrātie mēsli tiek iesūkņēti atpakaļ mēsļu krātuvē.
- 6) Visu no kūtsmēsļu krātuvēm iespējamo noplūžu konstatēšanai agrīnā stadijā, tiek izmantota vizulās kontroles metode.

Ap mēslu krātuvēm ir izveidotas noplūžu savākšanas sistēmas kontrolakas. Minēto aku vizuālā pārbaude notiek reizi ceturksnī, kad tiek pārbaudīts vai kontrolakās esošais gruntsūdens nav ar piesārņojuma pazīmēm (smaka, krāsas izmaiņas)

- 7) Ieeja iekārtas teritorijā aizliegta nepiederošām personām. Ieejai dzīvnieku mītnē obligāta prasība personu iziešana caur dezinfekcijas zonu un specapgērba, apavu lietošana;
- 8) Iekārtā ir izstrādāts darba drošības pasākumu plāns, veikta darba vietu riska novērtēšana atbilstoši likumdošanas prasībām, kā arī ir izstrādātas darba drošības instrukcijas.
- 9) Iekārtā izstrādāti noteikumi, rīcības plāns, shēmas konkrētai rīcībai dažādos ārkārtas vai avārijas gadījumos.
- 10) Masveida dzīvnieku bojāejas gadījumā, operators piesaka ārkārtas kritušo dzīvnieku savākšanu atkritumu apsaimniekošanas organizācijai.

Uguns avārijas riska novēršanas pasākumi

- 1) Cūku novietnē tiek izvietoti rokas ugunsdzēsāmie aparāti, uzstādītas drošības un brīdinājuma zīmes.
- 2) Cūku novietnē uzstādīta elektroniskā mikroklimata kontroles sistēma, paaugstinātas telpu gaisa temperatūru gadījumā, ieslēdz avārijas signālu, kas norādītā secībā tiek noadresēts uz trīs atbildīgo uzņēmuma darbinieku mobilajiem telefoniem.
- 3) Ārpus cūku novietne izbūvēta ugunsdzēsības ūdens krātuve, kuras tilpums izveidots atbilstoši Ugunsdzēsības un glābšanas dienesta tehniskajiem noteikumiem;
- 4) Apkures katls tiek izvietots atsevišķā, no cūku novietne nodalītā ar ķieģeļu sienām, betona grīdām izbūvētā telpā. Katls darbojā automātiskā režīmā, tādējādi maksimāli izslēdzot, „dzīvās” uguns vai dzirksteles izkļūšanu ārpus katla.
- 5) Iekārtai izstrādāti ugunsdrošības noteikumi, instrukcijas un apziņošanas shēma apkalpojošam personālam kā arī kā instrukcijas rīcībai ugunsgrēka gadījumā
- 6) Speciālistu vadībā iekārtā strādājošie instruēti par rīcību ugunsgrēka gadījumā, apmācīti darboties ar ugunsdzēsamajiem līdzekļiem, kā arī apmācīti pirmās palīdzības sniegšanai.

Iekārtā esošās ēkas, aprīkojums un dzīvnieki tiek apdrošināti kā pret uguns, ūdens risku, tā arī pret trešo personu ļaunprātīgu rīcību un dzīvnieku bojāeju.

Iekārtai nav nepieciešama rūpniecisko avāriju novēršanas programma vai drošības pārskats un objekta civilās aizsardzības plāns saskaņā ar MK 19.07.2005. noteikumiem Nr.532 "Noteikumi par rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un riska samazināšanas pasākumiem".

C SADAĻA ATĻAUJAS NOSACĪJUMI

10. Nosacījumi uzņēmuma darbībai

10.1. darbība un vadība

10.1.1. Atļauja izsniegta SIA "GAIŽĒNI" **cūkkopības kompleksa "Skalderi"** Īslīces pagastā Bauskas novadā ražošanas procesam atbilstoši iesniegumā sniegtajam tehnoloģiskajam aprakstam un šādām darbībām:

- 1) *fermai intensīvai cūku audzēšanai, kurā var audzēt vairāk nekā 750 sivēnmāšu:*
 - ražošanas cikls un vietu skaits novietnēs – **1500 sivēnmātes vienā ražošanas ciklā** (vienlaicīgs novietņu piepildījums),
 - uzņēmuma ražošanas jauda (produkcijas apjoms) – **55000 sivēni gadā** (ar dzīvsvaru līdz 30 kg).
- 2) Cūku **šķidro kūtsmēslu** ražošanai – līdz **13806 tonnām gadā**, to savākšanai un šķidro kūtsmēslu vienlaicīgai uzglabāšanai kompleksā – līdz 14920 tonnām:
 - cūku šķidro kūtsmēslu vienlaicīgai uzglabāšanai 3 slēgta tipa krātuvēs - 12200 tonnas,
 - cūku šķidro kūtsmēslu vienlaicīgai uzglabāšanai cūku novietnes zemgrīdas kanālos - 2720 tonnas.Šķidro kūtsmēslu izmantošanai augsnes mēslošanai, tos izkliepjot citu komersantu apsaimniekotajā, lauksaimniecības zemē 800ha platībā, pamatojoties uz savstarpēji noslēgtajām vienošanām.
Operatoram rakstiski saskaņot vietējās pašvaldībās paredzamo kūtsmēslu izkliešanas laiku un kūtsmēslu izvešanas maršrutu.
- 3) Cūku barības ražošanai 4734 tonnas/gadā, 13 tonnas/dienā cūku nobarošanas procesa vajadzībām.
- 4) Graudu uzglabāšanai 2 graudu uzglabāšanas torņos ar kopējo ietilpību 3000 tonnas.
Graudu pārstrādei – 3600 tonnas gadā.
- 5) Siltumenerģijas ražošanai *Viessman* firmas sadedzināšanas katlā *Vitoplex 100* ar jaudu 0,400MW, kā kurināmo izmantojot dabas gāzi. Kurināmā patēriņš – 260 000m³ gadā.
- 6) Mobilās graudu kaltes *C2125A* ar kaltēšanas jaudu 20tonnas stundā (jauda 1MW) darbībai, kā kurināmo izmantojot sašķidrināto dabas gāzi – līdz 31 000 m³ gadā.
- 7) Uzņēmuma transporta degvielas uzpildes punkta darbībai, pārsūknējot 30 tonnas gadā dīzeļdegvielas virszemes rezervuārā ar tilpumu 2,5 m³.
- 8) Sadzīves notekūdeņu savākšanai un uzkrāšanai hidroizolētā krājakā, līdz to izvešanai uz notekūdeņu attīrīšanas iekārtām.
- 9) **Pazemes ūdens ieguvei** no ūdens ieguves urbuma Skalderi (LVĢMC datu bāzes „*Urbumi*” Nr.16206) – līdz 25 000m³/gadā jeb 68,5m³/dnn.

10.1.2. Nodrošināt uzņēmuma darbības atbilstību labāko pieejamo tehnisko paņēmienienu atsauces dokumentu prasībām atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 20. panta pirmās daļas un 21. panta prasībām.

- 10.1.3. Uzņēmuma darbībā ievērot MK 11.01.2011. noteikumos Nr.33 "Par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem" prasības un likumā Aizsargjoslu likumā noteiktos aprobežojumus.
- 10.1.4. Saskaņā ar Būvniecības likuma 17. pantu, būvi ir pieļaujams izmantot tikai atbilstoši projektētajām funkcijām un pēc tās pieņemšanas ekspluatācijā.
Informēt Pārvaldi par būvju nodošanu ekspluatācijā, iesniedzot apliecināšus dokumentus par būves gatavību ekspluatācijā, kā arī iesniegt informāciju par iekārtu uzstādīšanu.
Divas nedēļas pirms kūtsmēslu krātuves (ar ietilpību 4200m³) ekspluatācijas uzsākšanas, rakstiski informēt par to pārvaldi.
- 10.1.5. Saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 30.pantu operatoram ziņot Pārvaldei šādos gadījumos:
- **vismaz 150 dienas pirms izmaiņām** atļaujas 10.1.1. punktā norādītajās darbībās, lai izvērtētu, vai šīs izmaiņas ir uzskatāmas par būtiskām izmaiņām un vai ir nepieciešams veikt grozījumus atļaujas nosacījumos,
- operatora maiņas gadījumā, lai precizētu atļauju, ierakstot datus par jauno operatoru,
- ne vēlāk kā 30 dienas pirms iekārtas pilnīgas darbības pārtraukšanas.
- 10.1.6. Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 25. panta pirmo un otro punktu, operators ir atbildīgs par savas profesionālās darbības ietvaros nodarīto kaitējumu videi vai tiešiem kaitējuma draudiem, ko izraisījusi viņa tīša vai aiz neuzmanības veikta darbība vai bezdarbība, ar kuru ir pārkāptas vides normatīvo aktu prasības.
Operatora pienākums ir segt izmaksas, ko radījis viņa nodarītais kaitējums videi vai tieša kaitējuma draudi.
- 10.1.7. **Katru ceturksni** līdz ceturksnim sekojošā nākamā mēneša 20.datumam iesniegt Valsts ieņēmumu dienestā **pārskatu** – aprēķināto dabas resursu nodokli par iepriekšējo ceturksni:
- par faktisko pazemes ūdens ieguves apjomu no ūdens ieguves urbuma,
- par gaisa piesārņošanu no emisijas avotiem, kas norādīti atļaujas 3.pielikuma 12.tabulā,
un iemaksāt nodokli Valsts ieņēmumu dienesta noteiktajā budžeta kontā, saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma 3.panta (1)daļu, 4.panta (1)daļas 1., 3. un 4.punktu, 27.panta (2)daļu, 2. un 4.pielikumu un MK 19.06.2007. noteikumiem Nr.404 "Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība".
- 10.1.8. Dabas resursu **nodokļa aprēķina lapu** un uzskaites dokumentus par atkritumu apglabāšanu poligonā, dabas resursu ieguves un piesārņojuma veidiem, apjomiem un limitiem glabāt trīs gadus un uzrādīt reģionālās vides pārvaldes valsts vides inspektoram pēc pieprasījuma pārbaudes laikā vai iesniedzot statistikas pārskatus atbilstoši MK 19.06.2007. noteikumiem Nr.404 "Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība un kārtība, kādā izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju" 43.punktam un 6.pielikumam.
- 10.1.9. **Reģistrēt saņemtās sūdzības** par vides piesārņojumu, noskaidrot piesārņojuma rašanās cēloni un operatīvi veikt pasākumus piesārņojuma cēloņa likvidēšanai.
Par sūdzībām un veiktajiem pasākumiem nekavējoties informēt pārvaldi.

10.1.10. **Katru gadu līdz 1. martam** sagatavot gada pārskatu par atļaujas nosacījumu izpildi, vides monitoringa rezultātiem, ūdens resursu izmantošanu par iepriekšējo gadu. Pārskatu iesniegt Pārvaldē atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 45.punkta sestajai daļai, MK 17.02.2009. noteikumu Nr.158 "Noteikumi par prasībām attiecībā uz vides monitoringu un tā veikšanas kārtību, piesārņojošo vielu reģistra izveidi un informācijas pieejamību sabiedrībai" 9. punktam un atļaujas nosacījumiem.

10.2.darba stundas

10.2.1. Cūku kompleksa darbība bez ierobežojumiem - 24 stundas diennaktī, 365 dienas gadā. Darba laiks – saskaņā ar uzņēmuma izstrādāto darba grafiku.

10.2.2. Sadedzināšanas iekārtas darbības laiks atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 12. tabulai.

10.2.3. Šķidro kūtsmēsļu izvešanu un izkliedi veikt saskaņā MK 11.01.2011. noteikumiem Nr.33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem", ievērojot punktā 6.1. noteikto ierobežojumu, ar kuru **nav atļauta** kūtsmēsļu izkliede **laika posmā no 15. novembra līdz 15. martam**.

10.2.4. Šķidro kūtsmēsļu izvešanu un izkliedi veikt ievērojot Zemkopības ministrijas ieteikumus un termiņus augsnes ielabošanai. Pārtraukt šķidro kūtsmēsļu izvešanu un izkliedi brīvdienās un svētku dienās

10.2.5. Nedēļu pirms plānotā šķidro kūtsmēsļu izvešanas un izklīdes, informēt Bauskas novada pašvaldību un mēslošanai paredzēto tīrumu platību īpašniekus.

11. Resursu izmantošana

11.1. ūdens

Nosacījumi ūdens ieguvei un lietošanai

11.1.1. Atļautais pazemes ūdens ieguves daudzums no uzņēmumam piederošā ūdens ieguves urbuma atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 9. tabulai.

11.1.2. Ūdens resursu lietošanu veikt saskaņā ar likuma "Ūdens apsaimniekošanas likums" 7.panta prasībām un atbilstoši uzņēmuma ūdens lietošanas bilances shēmai (atļaujas **4.pielikums**). Atļautais ūdens lietošanas apjoms uzņēmumā atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 11.tabulai.

11.1.3. Veikt visas ar ūdens resursu lietošanu saistītās darbības tā, lai nepasliktinātu pazemes un virszemes ūdeņu stāvokli, nenodarītu kaitējumu cilvēku veselībai vai videi, arī ūdens ekosistēmām un no tām tieši atkarīgajām sauszemes ekosistēmām, kā arī neradītu apstākļus, kas veicina plūdus vai zemes izkalšanu saskaņā ar Ūdens apsaimniekošanas likuma 7.panta 4.punktam.

11.1.4. Ievērot noteiktos aprobežojumus aizsargjoslām ap ūdens ņemšanas vietām saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 9., 35. un 39. pantu un MK 20.01.2004. noteikumu Nr.43 "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika" 9., 10. un 12.punktu prasībām. Ievērot iepriekšminēto MK noteikumu Nr.43 III, IV, V sadaļas prasības.

- 11.1.5. Stingrā režīma aizsargjoslās (10 m rādiusā) ap ūdens ņemšanas vietu nodrošināt virszemes ūdens noteci no aizsargjoslas.
- Aizliegts** veikt jebkādu saimniecisko darbību pazemes ūdens ieguves urbuma stingrā režīma aizsargjoslā, izņemot tās, kuras saistītas ar ūdens ieguves urbuma apsaimniekošanu saskaņā ar Aizsargjoslu likuma 35. un 39.panta 1.punkta prasībām. Aizsargjoslai jābūt labiekārtotai un iezogotai.
- Nožogojuma augstums nedrīkst būt zemāks par 1,5 m, un uz tā jābūt informatīvai zīmei ar uzrakstu "*Nepiederošiem ieeja aizliegta*" atbilstoši MK 20.01.2004. noteikumu Nr.43 "Aizsargjoslu ap ūdens ņemšanas vietām noteikšanas metodika" 9., 10., 11. un 12.punkta prasībām.
- Lai ūdens ķīmiska piesārņošana ūdens ņemšanas vietā tās ekspluatācijas laikā nebūtu iespējama un ūdens kvalitāte atbilstu dzeramā ūdens ieguvei izmantojamo pazemes ūdeņu ūdens kvalitātes normatīviem, noteikta pazemes ūdens ņemšanas vietas ķīmiskā aizsargjosla 405m rādiusā.
- Informēt zemes īpašniekus un lietotājus par to, ka viņu zemes īpašumi atrodas pazemes ūdens ņemšanas vietas ķīmiskās aizsargjoslas teritorijā, kurā ir noteikts pastiprinātas vides stāvokļa kontroles režīms.
- 11.1.6. Pazemes ūdens ieguves urbuma atveres aprīkojumam jābūt hermētiskam, kā arī tas jānodrošina pret applūšanu atbilstoši MK 23.12.2003. noteikumu Nr.736 "Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām" 34.3.punkta un MK 01.02.2000. noteikumu Nr.38 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves"" 72.punkta prasībām.
- 11.1.7. Pazemes ūdens ieguves urbuma atveres konstrukcijā jābūt ierīkotai vietai ūdens paraugu ņemšanai, atbilstoši MK 23.12.2003. noteikumu Nr.736 "Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām" 34.3.punkta un MK 01.02.2000. noteikumu Nr.38 "Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 222-99 "Ūdensapgādes ārējie tīkli un būves"" 71.punkta prasībām.
- 11.1.8. Sūkņa maiņas gadījumā fiksēt ūdens līmeni urbumā. Laika periodā, kad urbumā nav sūkņa, tā atverei jābūt hermētiski noslēgtai, lai nepieļautu pazemes ūdeņu piesārņošanu.
- 11.1.9. *Pilnīgi pārtraucot izmantot ūdens ieguves urbumu*, nodrošināt urbuma konservāciju vai likvidāciju saskaņā ar MK 06.09.2011. noteikumi Nr.696 "Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība" 21.punkta prasībām. Par urbuma likvidāciju sastāda aktu (noteikumu 9.pielikums). Urbuma likvidācijas akta kopiju nodot Valsts ģeoloģijas fondā.

Ūdens resursu ieguves un izmantošanas uzskaites nosacījumi:

- 11.1.10. Pazemes ūdens kvalitāti un tai atbilstošo dabas resursu nodokļa likmi noteikt atbilstoši Dabas resursu nodokļa likuma 2.pielikumā, MK 19.06.2007. noteikumu Nr.404 "Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība un kārtība, kādā izsniedz dabas resursu lietošanas atļauju" 3.pielikumā un MK 06.09.2011. noteikumu Nr.696 "Zemes dzīļu izmantošanas licenču un bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves atļauju izsniegšanas kārtība" 8.pielikumā noteiktajai kārtībai.

- 11.1.11. **Ūdens ieguves vietā** veikt iegūtā pazemes ūdens daudzuma instrumentālo uzskaiti, izmantojot ūdens skaitītāju; **vienu reizi mēnesī** datus ierakstīt *ūdens resursu ieguves instrumentālās uzskaites žurnālā*; ja uzskaitē ir datorizēta, katru mēnesi veikt izdrukas par iegūtā ūdens daudzumu, atbilstoši MK 23.12.2003. noteikumu Nr.736 "Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām" 42.1., 45. punktam un 3.pielikumā noteiktajai formai. Katra ieraksta pareizību un atbilstību mērāparātu rādījumiem apliecināt ar atbildīgās personas parakstu.
- 11.1.12. Ūdens ieguves uzskaitē izmantot akreditētā laboratorijā standartizētu vai metroloģiski pārbaudītu mērāparatūru un veikt tās kontroli **vienu reizi 4 gados** atbilstoši MK 09.01.2007. noteikumu Nr.40 "Noteikumi par valsts metroloģiskai kontrolei pakļauto mērīšanas līdzekļu sarakstu" pielikuma 4.4.punkta prasībām.
- 11.1.13. Darbinieku sadzīves vajadzībām piegādātā ūdens kvalitātei jāatbilst MK 29.04.2003. noteikumu Nr.235 "Dzeramā ūdens obligātās nekaitīguma un kvalitātes prasības, monitoringa un kontroles kārtība" prasībām (*šo noteikumu ievērošanu kontrolē Pārtikas un veterinārais dienests un Veselības inspekcija*).

Ziņas, kas sniedzamas vides aizsardzības institūcijām:

- 11.1.14. **Katru gadu līdz 1.martam** iesniegt statistikas pārskatu "Nr.2-Ūdens. Pārskats par ūdens resursu lietošanu" par iepriekšējo kalendāro gadu, ievadot datus elektroniskajā datu bāzē www.meteo.lv tiešsaistes režīmā atbilstoši MK 22.12.2008. noteikumiem Nr.1075 "Noteikumi par vides aizsardzības valsts statistikas pārskatu veidlapām".
- 11.1.15. Ja operators plāno veikt būtiskas izmaiņas esošajā darbībā, kuru dēļ mainās ūdens lietošanas apjoms vai ūdens lietošanas veids, ne vēlāk kā 30 dienas pirms izmaiņu uzsākšanas par tām rakstiski informēt Pārvaldi un pamatot izmaiņu nepieciešamību atbilstoši MK 23.12.2003. noteikumi Nr.736 "Noteikumi par ūdens lietošanas atļaujām" 24. un 25.punktam.

11.2. enerģija

- 11.2.1. Elektroenerģijas patēriņš uzņēmumā atbilstoši savstarpēji noslēgtā līguma ar VAS "Latvenergo" nosacījumiem.
- 11.2.2. Atļautais kurināmā patēriņš un dīzeļdegvielas patēriņš transporta vajadzībām atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 4.tabulai.
- 11.2.3. Veikt kurināmā patēriņa uzskaiti papīra formā vai elektroniski atbilstoši MK 14.12.2004. noteikumu Nr.1015 „Vides prasības mazo katlu māju apsaimniekošanai” 18. un 19. punktiem.

11.3. izejmateriāli un palīgmateriāli

- 11.3.1. Ražošanas procesā izmantojamo un vienlaicīgi uzglabājamo ķīmisko vielu, maisījumu, izejmateriālu, palīgmateriālu daudzumi uzņēmumā un uzglabāšanas tvertņu saraksts atbilstoši šīs atļaujas 3.pielikuma 2., 3. un 5.tabulai.
- 11.3.2. *Atļauta* tikai reģistrētu ķīmisko vielu un ķīmisko vielu maisījumu izmantošana atbilstoši to lietošanas mērķim, saskaņā ar 18.12.2006. Eiropas un Padomes Regulas (EK) Nr.1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) nosacījumiem.

- 11.3.3. Pirms citu ķīmisko vielu izmantošanas uzsākšanas rakstiski informēt Pārvaldi.
- 11.3.4. Nodrošināt grīdas hermētiskumu ķīmisko vielu un maisījumu uzglabāšanas vietās, kā arī ķīmisko vielu vai maisījumu iepakojumam, marķējumam un uzglabāšanai jāatbilst MK 12.03.2002. noteikumiem Nr.107 "Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasificēšanas, marķēšanas un iepakojšanas kārtība" IV. nodaļas prasībām.
- 11.3.5. Uzņēmuma darbības nodrošināšanai izmantoto ķīmisko vielu un ķīmisko maisījumu iepakojumam jābūt nodrošinātam ar etiķeti ar skaidri salasāmu un neizdzēšamu marķējumu valsts valodā atbilstoši MK 12.03.2002. noteikumiem Nr.107 "Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasificēšanas, marķēšanas un iepakojšanas kārtība" 17.punktam.
- 11.3.6. Ķīmisko vielu un to maisījumu marķējumam jāatbilst 20.05.2010. Eiropas Parlamenta un Padomes regulai (EK) **Nr.453/2010**, ar ko groza 18.12.2006. EK Nr.1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) un 16.12.2008. EK 1272/2008, par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu, prasībām.
- 11.3.7. **Līdz 01.06.2015.** ieviest jaunus ķīmisko maisījumu marķējumus atbilstoši 16.12.2008. EK Nr.1272/2008, par vielu maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu un ar ko groza un atceļ direktīvas /548/EEK un 1999/45/EK un groza Regulu (EK) Nr.1907/2006 61.panta 4.punkts un 62.panta otrās daļas nosacījumiem.
- 11.3.8. Nodrošināt drošības datu lapas bīstamajām ķīmiskajām vielām un maisījumiem atbilstoši Ķīmisko vielu likuma 9.panta 3.daļai un 20.05.2010. Eiropas Parlamenta un Padomes regulai (EK) **Nr.453/2010**, ar ko groza 18.12.2006. EK Nr.1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (REACH) un 16.12.2008. EK 1272/2008, par vielu un maisījumu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojšanu, valsts valodā, darbiniekiem pieejamā vietā.
- 11.3.9. **Aizliegts** izmantot dīzeļdegvielu, kurā sēra saturs - pārsniedz 0,1% (masas procenti), saskaņā ar MK 26.09.2006. noteikumu Nr.801 „Noteikumi par sēra satura ierobežošanu atsevišķiem šķidrās degvielas veidiem” 13.punkta 13.2 apakšpunkta prasībām.
- 11.3.10. Nodrošināt uzņēmumā izmantojamo ķīmisko vielu vai maisījumu rakstisku vai elektronisku uzskaiti, tajā atspoguļojot nosaukumu, daudzumu, klasifikāciju, marķējumu un drošības datu lapas atbilstoši MK 29.06.2010. noteikumu Nr.575 "Noteikumi par ķīmisko vielu un maisījumu uzskaites kārtību un datu bāzi" 2. un 3. punktam.
- 11.3.11. Personu, kuras atbild par ķīmisko vielu un maisījumu apsaimniekošanu, izglītības līmenim jāatbilst MK 01.01.2002. noteikumiem Nr.448 "Noteikumi par nepieciešamo izglītības līmeni personām, kuras veic uzņēmējdarbību ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem".
- 11.3.12. Ņemot vērā ķīmisko vielu vai maisījumu bīstamību, daudzumu un to lietošanas apstākļus, veikt nepieciešamos pasākumus, lai nepieļautu kaitējumu videi, cilvēku dzīvībai, veselībai un īpašumam, paredzēt pasākumus, lai novērstu avārijas vai mazinātu to sekas saskaņā ar Ķīmisko vielu un ķīmisko produktu likuma 9.panta (1) un (3) daļu.

- 11.3.13. Nodrošināt cūku barības sastāvu atbilstoši LPTP.
- 11.3.14. Dezinfekcijas līdzekļu un medicīniskās aprūpes līdzekļu lietošana atbilstoši regulējumam normatīvajos aktos profesionālajā sfērā.
- 11.3.15. Iepakojuma apsaimniekošanu veikt atbilstoši *Iepakojuma likuma* un MK 19.10.2010. noteikumu Nr.983 "Noteikumi par visa izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu un termiņiem, reģistrēšanas un ziņojumu sniegšanas kārtību un veidlapu paraugiem, prasībām, kas komercsabiedrībai jāaizpilda, lai tā tiktu reģistrēta kā iepakojuma apsaimniekotājs, iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem un izņēmumiem attiecībā uz smago metālu saturu iepakojumā" prasībām.

12. Gaisa aizsardzība

12.1. emisija no punktveida avotiem, emisijas limiti

- 12.1.1. Piesārņojošo vielu emisijas gaisā no sadedzināšanas iekārtām un ražošanas procesa atļautas no emisijas avotiem atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 12.tabulā norādītajiem parametriem un **15.tabulā** norādītajiem piesārņojošo vielu emisiju limitiem.
- 12.1.2. Sadedzināšanas iekārtas darbināt atbilstoši MK 14.12.2004.noteikumu Nr.1015 "Vides prasības mazajām katlu mājām" prasībām. Uzturēt sadedzināšanas procesu optimālā režīmā, lai emisiju koncentrācijas nepārsniegtu emisijas limitu projektā noteiktos piesārņojošo vielu emisijas limitus un gaisa kvalitātes normatīvus atbilstoši MK 18.11.2009. noteikumiem Nr.1290 „Noteikumi par gaisa kvalitāti”.
- 12.1.3. Nepārsniegt emisijas limitu projektā noteiktās piesārņojošo vielu emisijas limitus. Pārsniegumu gadījumus analizēt un novērst to cēloņus. Ja pārsniegumus radījušas izmaiņas tehnoloģiskajos procesos vai avārijas situācijas, **nekavējoties** informēt par tām Pārvaldi.

12.2. emisija no neorganizētiem (difūziem) emisiju avotiem

- 12.2.1. Emisijas atmosfērā atļautas, ievērojot šīs atļaujas 3.pielikuma 12.tabulā dotos emisiju avotu parametrus un **15.tabulā** norādītos piesārņojošo vielu emisijas limitus.
- 12.2.2. Emisija no neorganizētiem (difūziem) emisiju avotiem un smakas atbilstoši atļaujas 3.pielikuma 14.tabulai.
- 12.2.3. Amonjaka un smaku emisiju samazināšanai no kūtsmēslu krātuvēm un kūtsmēslu izkļiedes uz laukiem veikt šādus pasākumus:
1. šķidro mēslu krātuvei nodrošināt pārsegu, kas samazina un aizkavē amonjaka iztvaikošanu un smakas izplatīšanos, kā arī nokrišņu ūdens iekļūšanu krātuvē.
 2. Šķidros kūtsmēslus ievadīt krātuvē zem tajā esošā mēslu līmeņa, lai nepieļautu pretplūsmas iespēju. Uzpildes sistēma nedrīkst ietekmēt peldošo segslāni.
 3. Iestrādāt šķidros mēslus augsnē pēc iespējas īsākā laikā. Vēlamais laika periods - ne vēlāk kā 12 stundu laikā pēc izkļiedēšanas, izņemot virsmēslojumu.
 4. Izkliedēt mēslus laikā, kad vēja virziens nav uz tuvumā esošajām mājām.
 5. Aizliegts izkliedēt mēslus svētdienās un svētku dienās.
 6. Neveikt mēslojuma izkļiedi uz augsnes, kad tā ir ūdens piesātināta, applūdusi, sasalusi, pārklāta ar sniegu.
 7. Neveikt mēslojuma izkļiedi uz laukiem ar lielu slīpumu.
 8. Neveikt mēslojuma iestrādi blakus ūdenstecēm (atstāt neapstrādātu sleju).
 9. Iestrādāt mēslojumu periodā, kas ir maksimāli tuvu augu barības elementu patēriņam.

12.3. procesa un attīrīšanas iekārtu darbība

- 12.3.1. Nodrošināt cūku novietņu ventilācijas sistēmas darbību atbilstoši izgatavotāja izstrādātajiem ekspluatācijas noteikumiem un regulāri veikt ventilācijas sistēmas pārbaudes un tīrīšanu. Savlaicīgi (**vismaz reizi gadā**) veikt gaisa klimata kontroles sistēmas tehniskās apkopes, ja tādas nepieciešamas. Vizuālu apskati veikt katru dienu, lai pārliecinātos par sistēmas atbilstību tehnoloģiskajām prasībām un savlaicīgi konstatētu ekspluatācijas noteikumu pārkāpumus.
- 12.3.2. Sadedzināšanas iekārtas ekspluatēt saskaņā ar to ekspluatācijas noteikumiem, uzturēt sadedzināšanas procesu optimālā režīmā, lai emisiju koncentrācijas nepārsniegtu emisijas limitu projektā noteiktos piesārņojošo vielu emisijas limitus.
- 12.3.3. Degvielas uzpildes punkta, cisternas un cauruļvadu ekspluatēšanu veikt, ievērojot MK 16.06.2012. noteikumu Nr.409 "Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām" 43. un 44.punktā noteiktās prasības.
- 12.3.4. Nodrošināt, lai uzņēmumā tiktu lietotas tikai tādi rezervuāri, kas atbilst noteikumiem par uzliesmojošu, sprādzienbīstamu un kaitīgu vielu uzglabāšanas rezervuāru projektēšanas, uzstādīšanu, atbilstības novērtēšanu, kā arī tirgus uzraudzības prasībām. Šo rezervuāru lietošanas laikā nodrošināt periodiskas pārbaudes saskaņā ar attiecīgiem tehniskās uzraudzības normatīvajiem aktiem atbilstoši MK 28.08.2001. noteikumiem Nr.384 „Uzliesmojošu, sprādzienbīstamu un kaitīgu vielu uzglabāšanas rezervuāru tehniskās uzraudzības kārtība”.
- 12.3.5. Regulāri veikt dīzeļdegvielas uzglabāšanas rezervuāra pārbaudes un ekspluatēt tās atbilstoši MK 16.06.2012. noteikumiem Nr.409 "Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām”.

12.4. smakas

- 12.4.1. Uzņēmuma darbība nedrīkst radīt traucējošas smakas.
- 12.4.2. Nepārsniegt MK 27.06.2004. noteikumu Nr.626 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" 8. punktā noteikto smakas mērķlielumu **10 OU_E/m³** vairāk par septiņām diennaktīm gadā.
- 12.4.3. Šīs atļaujas 12.4.2. punktā noteiktā smaku mērķlieluma pārsniegšana atļauta kūtsmēslu vai citu organiskā mēslojuma izklīdes laikā atbilstoši MK 27.06.2004. noteikumu Nr.626 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" 7. punkta noteikumiem.
- 12.4.4. Ja smakas koncentrācija pārsniedz iepriekšējā 12.4.2.punktā noteikto smakas mērķlielumu vai saņemtas pamatotas iedzīvotāju sūdzības un Pārvalde ir iesniegusi operatoram lēmumu par pasākumiem smaku traucējumu samazināšanai, rīkoties saskaņā ar MK 27.07.2004. noteikumu Nr.626 "Noteikumi par piesārņojošas darbības izraisīto smaku noteikšanas metodēm, kā arī kārtību, kādā ierobežo šo smaku izplatīšanos" 11. punkta prasībām.

- 12.4.5. Operators ir atbildīgs par smakas koncentrācijas novērtēšanu piesārņojošās darbības veikšanas laikā.
2014.gadā vasaras periodā, kad smaku koncentrācija gaisā ir vislielākā un rada vislielākos smaku traucējumus, veikt smaku koncentrācijas un emisijas plūsmas ātruma mērījumus emisijas avotā iekārtas optimālas darbības režīmā, nodrošinot vides pārvaldes inspektora klātbūtni. Testēšanas rezultātus un to izvērtējumu **mēneša laikā** pēc to saņemšanas iesniegt Pārvaldē.
- 12.4.6. Smakas koncentrācijas mērījumiem par bāzes metodi (etalonmetodi) izmantot standartā LVS EN 13725:2004 "*Gaisa kvalitāte. Smakas koncentrācijas noteikšanas ar dinamisko oflaktometriju*" minēto metodi vai citu līdzvērtīgu vai labāku metodi. Smaku koncentrācijas mērījumus atbilstoši standartam LVS EN ISO/IEC 17025:2005 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības” veikt attiecīgā jomā akreditētā laboratorijā.
- 12.4.7. Divu mēnešu laikā pēc smaku koncentrācijas mērījumu veikšanas, bet ne vēlāk kā **līdz 30.12.2014.** iesniegt pārvaldē smakas koncentrācijas novērtējumu – **smaku emisiju limitu projektu**, kurā izmantoti atļaujas 12.4.5.punktā minētie mērījumi un modelēta smakas izplatība uzņēmuma apkārtnē pie visnelabvēlīgākajiem klimatiskajiem apstākļiem.
Smaku koncentrācijas novērtēšanai izmantot piesārņojošo vielu izkliedes datorprogrammas, kas norādītas MK 02.04.2013. noteikumos Nr.182 „Noteikumi par stacionāru piesārņojumu avotu emisijas limita projekta izstrādi”.
- 12.4.8. Reģistrēt žurnālā un analizēt iedzīvotāju sūdzības par smaku traucējumiem no uzņēmuma piesārņojošās darbības, kā arī novērst to cēloņus.
- 12.4.9. Ievērot MK 27.08.2004. noteikumu Nr.628 "Īpašas prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs" 9. punkta prasības šķidro un pusšķidro kūtsmēslu glabāšanai, nodrošinot slēgta tipa krātuves, kas samazina iztvaikošanu.
- 12.4.10. Krātuvēs nodrošināt šķidro kūtsmēslu ievadīšanu zem krātuvē esošo mēslu līmeņa, lai nepieļautu pretplūsmas iespēju atbilstoši MK 27.07.2004. noteikumu Nr.628 "Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs" 9.2.punktam.
- 12.4.11. Šķidrmēslu izkliedi un iestrādi augsnē veikt ar atbilstošu tehniku un paņēmieniem, kas atzīti par labākiem pieejamiem tehniskajiem paņēmieniem un ievērojot labas lauksaimniecības prakses nosacījumus (iespējami tuvu augsnes virskārtai vai injicējot augsnē; veic mēslu izkliedi, ņemot vērā virzienu attiecībā pret tuvumā esošajām mājām, iestrādā kūtsmēslus augsnē pēc iespējas ātrāk, bet ne vēlāk, kā 12 stundu laikā u.c.).
- 12.4.12. Veikt pasākumus, kas samazina smaku emisiju rašanos:
- cūkām izbarot sabalansētu barību atbilstoši receptēm ar samazinātu proteīna saturu, nodrošināt putnu barības sastāvu atbilstoši LPTP.;
 - regulāri jāveic mēslu savākšana, cūku novietņu un palīgtelpu mazgāšana un vēdināšana;
 - šķidrmēslu sajaukšanu krātuvēs veikt tikai pirms mēslu izvešanas uz lauka;

- šķidrmēslu krātuves nosegt ar gaisu necaurīdīgu tenta tipa jumta segumu. mēslu krātuvju pārklājumam vienmēr jābūt tehniskā kartībā, lai ierobežotu smaku – emisijas;
- kritušos dzīvniekus līdz nodošanai licencētai atkritumu apsaimniekošanas organizācijai, savākt un uzglabāt speciāli šim nolūkam paredzētajos hermētiskos konteineros. Nepieļaut kritušo dzīvnieku ilglaicīgu uzglabāšanu.

12.5. emisijas uzraudzība un mērīšana (mērījuma vietas, regularitāte, metodes)

- 12.5.1. Sadedzināšanas iekārtām nodrošināt paraugu ņemšanas un emisiju mērīšanas vietu ierīkošanu atbilstoši metodēm, kas noteiktas standartā LVS EN 15259:2008 "*Gaisa kvalitāte. Stacionāro avotu izmešu mērījumi. Mērījumu posmu un vietu prasības un mērījumu mērķa, plāna un pārskata prasības*" standartā LVS ISO 10780:2002 "*Stacionāro avotu izmeši – Gāzu ātruma un plūsmas mērīšana cauruļvados*" vai atbilstoši citām metodēm ar līdzvērtīgu vai labāku veiktspēju saskaņā ar MK 02.04.2013. noteikumu Nr.187 "Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionāriem piesārņošanas avotiem" 33.punktu.
- 12.5.2. **Katru ceturksni**, dabas resursu nodokļa pārskata sastādīšanai, visiem emisijas avotiem (**A1- A8**) veikt piesārņojošo vielu emisiju daudzuma gaisā noteikšanu aprēķinu ceļā, izmantojot stacionāro piesārņojuma avotu emisijas limitu projektā doto metodiku un veikt maksājumus saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma prasībām. Datus reģistrēt piesārņojuma emisiju uzskaites dokumentos.
- 12.5.3. Emisijas aprēķins katlu mājai (avots A4) atbilstoši MK 14.12.2004. noteikumu Nr.1015 „Vides prasības mazo katlumāju apsaimniekošanai” 8.punktam un 2.pielikumam.

12.6. to emisijas veidu pārraudzība, kas rodas no neorganizētiem emisiju avotiem

- 12.6.1. Emisiju paraugu testēšanu veikt atļaujas 12.4.4. un 12.4.5. apakšpunkta noteiktajos gadījumos attiecīgajā jomā akreditētai testēšanas laboratorijai ar akreditētām metodēm, kas nodrošina nepieciešamo tehnoloģiskā procesa parametru, apstākļu un koncentrāciju noteikšanu.
- 12.6.2. Šķidro kūtsmēslu izkliedi veikt saskaņā ar lauku mēslošanas plānu.
- 12.6.3. Smaku izplatīšanās ierobežošanai un atbilstošu pasākumu izstrādei dokumentēt sūdzības par smakām, veikt apstākļu analīzi, uzkrāt un uzglabāt vismaz 5 (piecus) gadus veikto mērījumu rezultātus, kā arī dokumentāciju par veiktajiem vai plānotajiem smaku samazināšanas pasākumiem.
- 12.6.4. Nosacījumi emisijai no neorganizētiem avotiem atbilstoši šīs atļaujas 12.2.punktam.

12.7. gaisa monitorings

- 12.7.1. Nepārsniegt gaisa kvalitātes robežlielumus piesārņojošām vielām, kuras noteiktas MK 03.11.2009. noteikumos Nr. 1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti".
- 12.7.2. Pēc piesārņojošo vielu emisiju aprēķiniem veikt iegūto rezultātu analīzi, salīdzinot tos ar piesārņojošo vielu emisiju limitiem. Skatīt atļaujas 15.tabulu. Gadījumā, ja emisiju limiti ir pārsniegti, veikt pasākumus emisiju samazināšanai.

12.8. mēraparatūras uzturēšana un kalibrācija

Iekārtas darbības nodrošināšanai nepieciešamo mēraparatūru (klimata kontroles sistēmas mēraparatūra) ekspluatēt atbilstoši ražotāja izstrādātajai lietošanas instrukcijai.

12.9. ziņas, kas sniedzamas vides aizsardzības institūcijām

12.9.1. Veicot instrumentālos mērījumus piesārņojošo vielu emisijām, **reizi gadā līdz 1.martam** iesniegt Pārvaldē piesārņojošo vielu emisiju monitoringa apkopotus rezultātus un izvērtējumu (salīdzinot iegūtos rezultātus ar atļaujā noteiktajiem smaku emisijas limitiem) atbilstoši MK 02.04.2013. noteikumu Nr.187 "Kārtība, kādā novēršama, ierobežojama un kontrolējama gaisu piesārņojošo vielu emisija no stacionāriem piesārņošanas avotiem" 65.punktam un šīs atļaujas 10.1.10.punktam.

12.9.2. **Katru gadu līdz 1. martam** iesniegt statistisko pārskatu "*Nr.2 Gaiss. Pārskats par gaisa aizsardzību*" par iepriekšējo kalendāro gadu, ievadot datus elektroniskajā datu bāzē www.meteo.lv tiešsaistes režīmā atbilstoši MK 22.12.2008. noteikumu Nr.1075 "Noteikumi par vides aizsardzības statistikas pārskatu veidlapām" prasībām.

12.9.3. Mainot tehnoloģijas kompleksā vai uzstādot jaunas iekārtas, kuru darbības rezultātā tiek emitētas gaisu piesārņojošās vielas, savlaicīgi informēt Pārvaldi, lai izvērtētu nepieciešamību veikt izmaiņas atļaujas nosacījumos.

13. Notekūdeņi

13.1. izplūdes, emisijas limiti

13.1.1. Sadzīves notekūdeņus no administratīvās ēkas savākt un uzglabāt hidroizolētā krājakā. Regulāri, ne retāk kā reizi gadā veikt krājakas tīrīšanu.

13.1.2. Ražošanas notekūdeņus (novietņu mazgāšanas ūdeņus) no cūku kompleksa novadīt trijās šķidrmēslu krātuvēs un apsaimniekot atbilstoši šķidrmēslu apsaimniekošanas nosacījumiem (atbilstoši atļaujas 12.2.punkts).

13.2. procesa norise un attīrīšanas iekārtu darbība

13.2.1. Operatoram savā teritorijā nodrošināt visu kanalizācijas būvju darbību, lai nepieļautu notekūdeņu noplūdi gruntī un virszemes ūdeņos. Uzturēt kārtībā šķidrmēslu kanālus un cauruļvadus, regulāri veikt to apsekošanu un nepieciešamības gadījumā remontu.

13.2.2. Katlu mājas kondensātu, katlu skalošanas notekūdeņus un ūdens mīkstināšanas filtru reģenerācijas notekūdeņus savākt notekūdeņu savākšanas sistēmā. Minētos notekūdeņus ir aizliegts novadīt vidē neattīrītus vai novadīt lietus ūdens savākšanas sistēmā atbilstoši MK 14.12.2004. noteikumu Nr.1015 "Vides prasības mazajām katlu mājām" 13. punktam.

13.3. uzraudzība un mērījumi (mērījumu vietas, regularitāte, metodes)

Nosacījumi netiek izvirzīti.

13.4. mērījumi ūdenstilpē

Nosacījumi netiek izvirzīti.

13.5. ziņas, kas sniedzamas vides aizsardzības institūcijām

Par avārijas gadījumiem nekavējoties ziņot Pārvaldei (29490040, 63023228).

14. Troksnis

14.1. trokšņa avoti un nosacījumi troksni radošo iekārtu darbībai

Nepārsniegt MK 07.01.2014. noteikumu Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" 2.pielikumā noteiktos trokšņa robežlielumus.

14.2. trokšņa emisijas avoti

Nosacījumi netiek izvirzīti.

14.3.uzraudzība un mērījumi (mērījumu vietas, regularitāte, metodes)

Apkārtējo iedzīvotāju sūdzību gadījumā veikt trokšņu mērījumus saskaņā ar MK 07.01.2014. noteikumiem Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" akreditētā laboratorijā atbilstoši noteikumu II sadaļas un 1.pielikuma prasībām.

Trokšņa mērījumu rezultātus iesniegt Pārvaldē.

14.4. ziņas, kas sniedzamas vides aizsardzības institūcijām

Trokšņa robežlielumu pārsniegumu gadījumos informēt Pārvaldi par trokšņa samazināšanas pasākumiem un to rezultātiem.

15. Atkritumi

15.1. atkritumu veidošanās

15.1.1. Uzņēmumā radītie un apsaimniekotie atkritumu veidi, pagaidu uzglabāšanas un nodošanas gada daudzumi noteikti atļaujas 3.pielikuma 21. un 22. tabulā.

15.1.2. Atkritumus klasificēt atbilstoši MK 19.04.2011. noteikumu Nr.302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus" 1.pielikuma "*Atkritumu klasifikators*" prasībām.

15.2. atkritumu apsaimniekošanas nosacījumi

15.2.1. Atkritumu apsaimniekošanu veikt saskaņā ar *Atkritumu apsaimniekošanas likuma* 4. panta prasībām. Atkritumu apsaimniekošana nedrīkst negatīvi ietekmēt vidi, tai skaitā:

- radīt apdraudējumu ūdeņiem, gaisam, augsnei, kā arī augiem un dzīvniekiem;
- radīt traucējošus trokšņus vai smakas;
- nelabvēlīgi ietekmēt ainavas un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas;
- piesārņot un piegružot vidi.

15.2.2. Nodrošināt dalītu sadzīves un ražošanas atkritumu savākšanu speciāli tam paredzētās vietās uzņēmuma teritorijā. Atkritumus savākt un uzglabāt atbilstošos slēgtos konteineros vai tvertnēs (nepielaut bīstamo un ražošanas atkritumu nonākšanu sadzīves atkritumu konteineros) tikai speciāli aprīkotās un tam paredzētās vietās; atkritumu uzglabāšanas vietām jābūt ar pretinfiltrācijas segumu.

15.2.3. **Aizliegts** sajaukt bīstamos atkritumus, kas atbilst dažādām bīstamo atkritumu kategorijām, kā arī sajaukt bīstamos atkritumus ar sadzīves atkritumiem vai ražošanas atkritumiem, atbilstoši *Atkritumu apsaimniekošanas likuma* 19. pantam.

Aizliegts sadedzināt atkritumus uzņēmuma teritorijā vai katlu mājā.

15.2.4. Bīstamos atkritumus savākt, uzglabāt, pārkraut, iepakot un marķēt atbilstoši MK 21.06.2011. noteikumu Nr.484 "Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība" 3., 5., 6., 8., 9. punktam un IV nodaļu:

- a) klasificēt bīstamos atkritumus atbilstoši normatīvajiem aktiem par atkritumu bīstamību un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus;
- b) atkritumus uzglabāt, ņemot vērā to bīstamību un daudzumu, tikai īpaši aprīkotās vietās un apstākļos, kas nevar radīt kaitējumu videi, cilvēku veselībai un īpašumam;
- c) bīstamos atkritumus savākt un uzglabāt tikai iepakotus izturīgā un drošā iepakojumā, atbilstoši prasībām, kas noteiktas normatīvajos aktos par ķīmisko vielu klasificēšanu, marķēšanu un iepakojumu; nodrošināt etiķetes izvietojumu uz bīstamo atkritumu konteineriem-mucām, norādot: atkrituma nosaukumu, izcelsmi, iepakojuma datumu, brīdinājuma zīmes par ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasificēšanu, marķēšanu.
- d) bīstamo atkritumu uzglabāšanas laikā nodrošināt bīstamo atkritumu iepakojuma periodisku apskati vismaz reizi mēnesī.

15.2.5. Degvielas pārlējumu gadījumā izplūdušo degvielu savākt saskaņā ar drošības datu lapā dotajiem norādījumiem. Izlietotus naftas produktu absorbentus un pēc pārlējumu savākšanas radušos atkritumus savākt atsevišķā tvertnē vai mucā un nodot bīstamo atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.

15.2.6. Šķidros kūtsmēslus izmantot SIA „Gaižēni” piederošo lauksaimniecības zemju mēslošanai vai nodot zemnieku saimniecībām un uzņēmējsabiedrībām saskaņā ar savstarpēji noslēgtiem līgumiem. Veicot šķidro kūtsmēslu apsaimniekošanu (izkliedi, iestrādāšanu augsnē) ievērot likuma „Aizsargjoslu likums” 37.pantā noteiktos aprobežojumu virszemes ūdens objektu aizsargjoslās.

Pēc šķidrmēslu nodošanas citām organizācijām, sekot līdzi, lai tiktu ievērotas MK 11.01.2011. noteikumi Nr.33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem" prasības, ievēroti *Aizsargjoslu likumā* noteiktie aprobežojumi, ieviesti labākie tehniskie paņēmieni šķidrmēslu izklidei augsnē un tiktu **rakstiski informētas vietējās pašvaldības** par paredzamo kūtsmēslu izklidēšanas laiku, maršrutu un izpildes termiņu, ņemot vērā laika apstākļus un vēja virzienu.

15.2.7. Nodrošināt šķidro kūtsmēslu krātuvēm tilpumu savāktā mēslojuma apjoma uzglabāšanu krātuvēs **vismaz septiņus mēnešus** atbilstoši MK 27.07.2004. noteikumu Nr.628 „Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs” 6.1.punktam.

15.2.8. Šķidrmēslu krātuvēm nodrošināt pārsegu atbilstoši MK noteikumu Nr.628, 9.1.punktam.

15.2.9. Nodrošināt šķidrmēslu ievadīšanu krātuvēs zem krātuvē esošo mēslu līmeņa, lai nepieļautu pretplūsmas iespēju atbilstoši MK noteikumu Nr.628, 9.2.punktam.

15.2.10. Kritušos dzīvniekus līdz nodošanai licencētai atkritumu apsaimniekošanas organizācijai, savākt un uzglabāt speciāli šim nolūkam paredzētajos hermētiskos konteineros. Nepieļaut kritušo dzīvnieku ilglaicīgu uzglabāšanu.

15.2.11. Dzīvnieku veselības aprūpes un veterinārmedicīnas atkritumus apsaimniekot atbilstoši prasībām normatīvajos aktos profesionālajā sfērā.

- 15.2.12. Nodrošināt uzņēmuma darbības rezultātā radīto elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanu un īslaicīgu uzglabāšanu atsevišķi no citiem atkritumiem un uzglabāt līdz to nodošanai uz ūdeni un piesārņojošas vielas necaurļaidīga seguma un zem pret nokrišņiem izturīga pārseguma atbilstoši MK 22.11.2011. noteikumi Nr.897 "Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu apsaimniekošanas noteikumi" 5.punktam. Bez attiecīgās atļaujas saņemšanas **aizliegta** elektronisko iekārtu atkritumu apstrāde.
- 15.2.13. Izlietotā iepakojuma apsaimniekošanu veikt atbilstoši Iepakojuma likuma un MK 19.10.2010. noteikumu Nr.983 "Noteikumi par visa izlietotā iepakojuma reģenerācijas procentuālo apjomu un termiņiem, reģistrēšanas un ziņojumu sniegšanas kārtību un veidlapu paraugiem, prasībām, kas komercsabiedrībai jāaizpilda, lai tā tiktu reģistrēta kā iepakojuma apsaimniekotājs, iepakojuma definīcijas kritēriju piemērošanas piemēriem un izņēmumiem attiecībā uz smago metālu saturu iepakojumā" prasībām.
- 15.2.14. Uzņēmumā radītos bīstamos un sadzīves atkritumus nodot reģenerācijai, atkārtotai izmantošanai vai apglabāšanai, atbilstoši noslēgtajiem līgumiem ar komersantiem, kuri ir saņēmuši attiecīgu A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai atļauju atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojumu vai citas nepieciešamās atkritumu apsaimniekošanas (t.sk. pārvadāšanas) atļaujas. Bīstamos atkritumus savlaicīgi nodot pārstrādei vai apglabāšanai, neveidojot lielus uzkrājumus.

15.3. uzraudzība un mērījumi (mērījumu vietas, regularitāte, metodes)

- 15.3.1. Veikt visu uzņēmumā radīto un apsaimniekoto atkritumu daudzuma (apjoma), veida, izcelsmes, savākšanas biežuma, pārvadāšanas, reģenerācijas un apglabāšanas veidu un vietu uzskaiti hronoloģiskā secībā atkritumu uzskaites reģistrācijas žurnālā vai elektroniski, saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 23.panta pirmās daļas 1.punktu un atbilstoši MK 21.06.2011. noteikumu Nr.484 "Bīstamo atkritumu uzskaites, identifikācijas, uzglabāšanas, iepakojšanas, marķēšanas un pārvadājumu uzskaites kārtība" 4.punktam un 1.pielikuma veidlapai.
- 15.3.2. Nodrošināt apsaimniekoto kūtsmēsļu uzskaiti un dokumentēt darbības ar kūtsmēsliem uzskaites žurnālā. Uzskaites žurnālā norādīt datumu, kad kūtsmēsli nodoti citai fiziskajai vai juridiskajai personai un kūtsmēsļu daudzumu. Datu pareizību apliecināt ar atbildīgās amatpersonas parakstu. Operatoram saglabāt attiecīgo informāciju vismaz trīs gadus atbilstoši MK 11.01.2011. noteikumiem Nr.33 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskas darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem" 3.3.5. punkta prasībām.
- 15.3.3. Ja atkritumu uzskaiti veic elektroniski, reizi sešos mēnešos žurnāla datus izdrukā atbilstoši MK 27.07.2004. noteikumu Nr.628 "Īpašās vides prasības piesārņojošo darbību veikšanai dzīvnieku novietnēs" 11.punkta prasībām.
- 15.3.4. Nodrošināt uzskaites datu pieejamību vides valsts inspektora pārbaudes laikā.

15.4.ziņas, kas sniedzamas vides aizsardzības institūcijām

- 15.4.1. **Katru gadu līdz 1. martam** pamatojoties uz atkritumu uzskaites reģistrācijas žurnāla datiem, iesniegt valsts statistikas pārskatu "*Nr.3-Atkritumi. Pārskats par atkritumiem*" par iepriekšējo kalendāra gadu, ievadot datus elektroniskajā datu bāzē tiešsaistes režīmā atbilstoši MK 22.12.2008. noteikumu Nr.1075 "Noteikumi par vides aizsardzības statistikas pārskatu veidlapām" prasībām.

15.4.2. Ja ir radies cilvēku dzīvībai, veselībai vai videi bīstams piesārņojums vai pastāv nopietni šāda piesārņojuma rašanās draudi, nekavējoties par to paziņot Pārvaldei (63023228, 29490040) atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 6.panta (5) daļai.

15.5. atkritumu sadedzināšanas vai līdzsadedzināšanas iekārtai – iekārtas jauda

Neattiecas uz konkrēto A kategorijas piesārņojošo darbību.

15.6. atkritumu poligoniem – poligona kategorija, ietilpība, darbības ilgums, apglabājamo atkritumu veidi un kategorijas, prasības poligona iekārtošanai, ekspluatācijai, uzraudzības un kontroles procedūrām, prasības poligona slēgšanai un apsaimniekošanai pēc slēgšanas.

Neattiecas uz konkrēto A kategorijas piesārņojošo darbību.

16. Prasības augsnes, grunts, kā arī pazemes ūdeņu aizsardzībai

16.1. Nepieļaut neattīrītu sadzīves notekūdeņu, cūku šķidro kūtsmēslu noplūdes, radot draudus pazemes ūdeņu un grunts piesārņojumam, kontrolēt šķidrmēslu līmeni zemgrīdas izbūvētās kanalizācijas šahtās un krātuvju piepildīšanas līmeni.

16.2. Uzturēt ekspluatācijas kārtībā uzņēmuma teritorijā esošos kanalizācijas tīklus, nodrošināt mēslu krātuvju necaurīdību, lai nepieļautu augsnes, grunts un pazemes ūdeņu piesārņojumu.

Uzņēmuma teritorijā darba zonās nodrošināt slodžu izturīgu cieto segumu, lai nepieļautu augsnes, grunts un pazemes ūdeņu piesārņošanu no uzņēmuma saimnieciskās darbības.

Regulāri (reizi nedēļā) vizuāli kontrolēt kūtsmēslu uzglabāšanas krātuvju tehnisko stāvokli.

16.3. Bīstamas ķīmiskās vielas un maisījumus uzglabāt slēgtā sausā telpā ar hidroizolētu grīdu, slēgtos traukos ar nebojātu marķējumu. Nodrošināt ķīmisko vielu un ķīmisko maisījumu iepakojuma hermētiskumu. Ārpus telpām aizliegtas darbības ar ķīmiskajām vielām un to maisījumiem.

16.4. Vietas, kur notiek naftas produktu, citu bīstamo ķīmisko vielu vai atkritumu uzglabāšana vai darbības ar tiem un kur iespējama to noplūde, nodrošināt ar attiecīgiem absorbentiem savākšanai. Veikt izlijušu naftas produktu nekavējošu savākšanu. Izlietotu naftas produktu absorbentu nodot bīstamo atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam.

16.5. Ievērot Aizsargjoslu likumā noteiktos aprobežojumus darbībām pazemes ūdens urbuma stingra režīma (10m rādiusā) un ķīmiskajā aizsargjoslā (405 m rādiusā); aizsargjoslā ap meliorācijas grāvjiem (10 m attālumā no krotas katrā ūdensnotekas pusē),

Kauces upes aizsargjoslā (50 metrus plata aizsargjosla katrā krastā),

Īslīces un Plānītes upes aizsargjoslā (100 metrus plata aizsargjosla katrā krastā).

Ievērot likumā „Aizsargjoslu likums” noteiktos aprobežojumus ap ūdensvadiem un kanalizācijas tīkliem atbilstoši likuma 48.panta prasībām.

- 16.6. Veicot šķidro kūtsmēsļu apsaimniekošanu (izkliešanas un iestrādi augsnē) ievērot MK 11.01.2011. noteikumu Nr.33 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” un Aizsargjoslu likumā noteiktos aprobežojumus:
- šķidrmēsļu izkliešanas aizliegumu sasalūšas, pārmitras vai ar sniegu klātas augsnes;
 - izkliešanā palienēs un plūdu apdraudētajās teritorijā tikai pēc iespējamo plūdu sezonas beigām;
 - izkliešanā ne tuvāk par 50 m no ūdenstilpes un ūdensteces krasta līnijas, ja nogāzes slīpums uz ūdenstilpes vai ūdensteces pusi ir lielāks par 10 grādiem. Šajās nogāzēs izkliešanā mēslošanas līdzekļus tikai, ja lauku klāj augu seka vai ja mēslošanas līdzeklis tiek nekavējoties iestrādāts augsnē;
 - neizkliešanā vietās, kur tas ir aizliegts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par aizsargjoslām un īpaši aizsargājamām teritorijām.
 - bez iepriekšējas kompostēšanas mēslošanai neizmantojot fekālās nogulsnes no septiņiem, nosēdakām, notekūdeņu dūņām;
 - ar kūtsmēsliem iestrādātais slāpekļa daudzums vienā lauksaimniecībā izmantojamās zemes hektārā gadā nedrīkst pārsniegt 170 kg, kas atbilst 1,7 dzīvnieku vienībām;
 - vismaz pusi ziemā uzkrāto šķidrmēsļu izmanto kultūraugu mēslošanai līdz 1.jūlijam.
 - laikposmā no 15.novembra līdz 15.martam kūtsmēsļu izkliešana nav atļauta

Rudenī šķidrmēsļus lauka mēslošanai lieto tikai kopā ar augu pēcpļaujas atliekām.

Pirms mēsļu izvešanas izkliešanai uz operatoram nepiederošām lauksaimniecībā izmantojamām platībām (kur mēslošanas līdzekļus lieto 20 ha un lielākā platībā, bet dārzeņiem, kartupeļiem, augļu dārziem un ogulājiem – 3 ha un lielākā platībā), pieprasīt no zemes īpašnieka lauku mēslošanas plānu, lai nodrošinātu izmantoto mēslošanas līdzekļu uzskaiti un nepieļautu augsnes pārmēslošanu atbilstoši MK 11.01.2011. noteikumu Nr.33 „Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisītā piesārņojuma ar nitrātiem” 6.4. punkta prasībām.

- 16.7. Ja piesārņojuma līmenis pazemes ūdeņos pārsniedz mērķlielumu vai robežlielumu, jāveic nepieciešamie pasākumi, lai precizētu piesārņojuma areāla robežas un jānovērš pazemes ūdeņu turpmākā piesārņojuma iespējas atbilstoši MK 12.03.2002. noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 26.punktam.
- 16.8. **Sākot ar 2014.gadu vienu reizi četros gados** (pavasārī aprīlī vai rudenī – oktobrī) cūkkopības kompleksa „Skalderi” teritorijā ierīkotajos trīs gruntsūdens novērošanas urbumos veikt pazemes ūdeņu kvalitātes monitoringu - gruntsūdens ķīmiskās analīzes, nosakot parametrus atbilstoši **Tabulai Nr.C-1** (skatīt atļaujas 67. lpp).
Veicot gruntsūdens monitoringu, ievērot MK 25.10.2005. noteikumu Nr.804 “Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem” 4.1.punkta prasības.

Gruntsūdens monitorings

Ingredienti	Monitoringa biežums
pH	1 x 4 gados
Elektrovadītspēja	1 x 4 gados
ĶSP	1 x 4 gados
BSP ₅	1 x 4 gados
N _{kop}	1 x 4 gados
P _{kop}	1 x 4 gados
N/NH ₄ ⁺	1 x 4 gados
N/NO ₂ ⁻	1 x 4 gados
N/NO ₃ ⁻	1 x 4 gados
SO ₄ ²⁻	1 x 4 gados

Pazemes ūdens monitoringu veikt akreditētā laboratorijā, kuras akreditācijas sfērā ir iekļauti monitoringam noteikto parametru testēšana saskaņā ar MK 12.03.2002. noteikumu Nr.118 "Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti" 28.punktu.

- 16.9. Pazemes ūdens kvalitātes testēšanas pārskatu rezultātus un to izvērtējumu pievienot atļaujas 10.1.10.punktā minētajam gada pārskatam.
- 16.10. Nodrošināt grunts un pazemes ūdeņu kvalitāti atbilstoši MK 25.10.2005. noteikumu Nr.804 „Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem” 1.pielikuma un MK 12.03.2002. noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 10.pielikuma un MK 17.02.2004. noteikumu Nr.92 "Prasības virszemes ūdeņu, pazemes ūdeņu un aizsargājamo teritoriju monitoringam un monitoringa programmu izstrādei" 18.punkta un 2.pielikuma prasībām.
- 16.11. Ja piesārņojuma līmenis pazemes ūdeņos pārsniedz mērķlielumu vai robežlielumu, veikt nepieciešamos pasākumus, lai precizētu piesārņojuma areāla robežas un jānovērš pazemes ūdeņu turpmākā piesārņojuma iespējas atbilstoši MK 12.03.2002. noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 26.punktam.
- 16.12. Ievērot šīs atļaujas "C" sadaļas 15.2. punktā noteiktos atkritumu apsaimniekošanas nosacījumus, lai nepieļautu augsnes, virszemes un pazemes ūdeņu piesārņojumu.

Degvielas uzpildes punkts:

- 16.13. Nodrošināt ūdens un degvielas necaurlaidīgu pretinfiltrācijas segumu darba zonā zem degvielas uzpildes iekārtām un ap cisternas uzpildes iekārtām, atbilstoši MK 16.06.2012. noteikumu Nr.409 “Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām” 18.1. punkta un 4. pielikuma prasībām.
- 16.14. Nodrošināt degvielas noplūdes aizsardzības un konstatēšanas metožu (sistēmu) lietošanu virszemes cisternām un cauruļvadiem, atbilstoši MK 16.06.2012. noteikumu Nr.409 “Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām” 18.2. punkta un 5. pielikuma prasībām.

16.15. Ievērot MK 12.06.2012. noteikumu Nr.409 "Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām" prasības dīzeļdegvielas uzglabāšanai, regulāri veikt rezervuāra tehniskā stāvokļa pārbaudes, **lai nepieļautu** naftas produktu noplūdi augsnē vai gruntsūdeņos.

17. Nosacījumi iekārtas darbībai netipiskos apstākļos

17.1. Ja ir iespējama vides (gaisa, ūdens, augsnes) piesārņošana, pārtraukt iekārtas darbību līdz piesārņojuma cēloņa novēršanai.

17.2. Iekārtas bojājumu gadījumā ierobežot vai apturēt tās darbību līdz brīdim, kad var tikt atsākta normāla iekārtas darbība, vai atbilstoši situācijai veikt citus tehnoloģiskos pārkārtojumus, lai nepieļautu vai maksimāli samazinātu vides piesārņošanu, līdz iekārtas normālas darbības atjaunošanai.

17.3. Nelabvēlīgos laika apstākļos (stiprs vējš, bezvējš, karstums, sausums, applūšana u.c.) veikt pasākumus saskaņā ar uzņēmumā izstrādāto pasākumu plānu, kas novērš emisijas no atklātajiem laukumiem.

17.4. Veikt nepieciešamos piesardzības pasākumus, lai novērstu vai, ja tas nav iespējams, samazinātu vides piesārņošanu vai tās risku, kā arī avāriju risku saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 5.panta prasībām.

17.5. Nekavējoties ziņot Pārvaldei par visām avārijas situācijām, kuru dēļ radies vides piesārņojums, kā arī par steidzamu pasākumu uzsākšanu iespējamās avārijas novēršanai vai avārijas seku likvidēšanai pa 20.punktā minētajiem telefona numuriem.

18. Nosacījumi, pārtraucot iekārtas darbību, lai samazinātu ietekmi uz vidi.

18.1. Ja tiek pilnīgi pārtraukta iekārtu vai to daļu darbība, ne vēlāk kā 30 dienas pirms iekārtu darbības pārtraukšanas informēt Pārvaldi un iesniegt atbilstošu iesniegumu. Iesniegumam pievienot pasākumu plānu, kurā norādīts, kā tiks organizēti darbi, lai samazinātu ietekmi uz vidi, kad iekārta vai tās daļa pārtrauc darbību atbilstoši likuma "Par piesārņojumu" 30. panta (4)daļai.

18.2. Pēc iekārtas darbības pilnīgas pārtraukšanas saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 4.panta 9.punktu veikt pasākumus, kas nepieciešami piesārņojuma riska novēršanai un iekārtas atrašanās vietas sakārtošanai atbilstošā stāvoklī.

18.3. Nodrošināt visu attiecīgajā teritorijā esošo atkritumu un degvielas palieku drošu uzglabāšanu atbilstoši to bīstamībai.

Izvest un nodot tālākai apsaimniekošanai visus uzņēmuma teritorijā esošos bīstamos atkritumus un ķīmiskās vielas atbilstoši to bīstamībai un prasībām, kas izvirzītas šādu atkritumu un ķīmisko vielu apsaimniekošanai.

Līdz minēto pasākumu izpildei nodrošināt teritorijas apsardzi.

18.4. **Divas nedēļas pirms** degvielas uzpildes rezervuāra **pārveidošanas** lietošanai nederīgā stāvoklī un pārvietošanas, informēt Pārvaldi par šo darbu uzsākšanu un četras nedēļas pēc šo darbu paveikšanas **iesniegt** Pārvaldē **ziņojumu**, kurā norādīts: pārvietoto rezervuāru bijušais izvietojums, rezervuāros uzglabātās degvielas marka, rezervuāru materiāls un tilpums, rezervuāru tehniskais stāvoklis, rezervuāru likvidēšanas veids un vieta, grunts vai pazemes ūdeņu izpētes rezultātus saskaņā ar MK 16.06.2012. noteikumu Nr.409 "Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām" 44. un 45.punkta prasībām.

- 18.5. Degvielas uzpildes punkta slēgšanas vai cisternu aizvākšanas gadījumā veikt nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu grunts un pazemes ūdeņu kvalitāti atbilstoši MK 25.10.2005. noteikumu Nr.804 „Noteikumi par augsnes un grunts kvalitātes normatīviem” 1.pielikuma un MK 12.03.2002. noteikumu Nr.118 „Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti” 10. pielikuma prasībām.
- 18.6. Nodrošināt ķīmisko vielu un maisījumu drošu uzglabāšanu, nepieļaujot to noplūdi vidē, līdz tiek atrasti videi droši veidi kā tos iznīcināt vai nodot citām juridiskām personām.
- 18.7. Nodrošināt ugunsdrošības pasākumu ievērošanu attiecīgajā teritorijā.

19. Nosacījumi avāriju novēršanai un darbībām ārkārtas situācijās

- 19.1. Novērtēt avāriju iespējamību, veikt nepieciešamos piesardzības pasākumus, lai novērstu, vai, ja tas nav iespējams, samazinātu vides piesārņojumu vai tās risku, kā arī avāriju risku saskaņā ar likuma "*Par piesārņojumu*" 5.pantu.
- 19.2. Ievērot ražotnes iekārtu tehnoloģisko iekārtu ekspluatācijas noteikumus, nodrošināt regulāru poligona inženierbūvju darbības pārbaudi un apkopi.
- 19.3. Saskaņā ar likuma "*Par piesārņojumu*" 6. panta 2. daļu sniegt darbiniekiem, kuri veic piesārņojošu darbību, nepieciešamās zināšanas par kārtību, kādā šī darbība veicama un tās iespējamo ietekmi uz cilvēka veselību un vidi, par piesardzības pasākumiem šīs ietekmes samazināšanai, kā arī par rīcību avārijas situācijā.
- 19.4. Ārkārtas situāciju un avāriju gadījumā rīkoties atbilstoši uzņēmumā izstrādātajām instrukcijām un atļaujas 18.un 20.punkta nosacījumiem.
- 19.5. Degvielas noplūdes gadījumā rīkoties saskaņā ar Ministru kabineta 2012. gada 16. jūnija noteikumu Nr.409 “Noteikumi par vides aizsardzības prasībām degvielas uzpildes stacijām, naftas bāzēm un pārvietojamām cisternām” 14., 15., 16.punktu prasībām.
- 19.6. Informāciju par gadījumiem, kad radušies tiešā kaitējuma draudi vai radies kaitējums videi, rakstiski iesniegt Pārvaldei, vienlaikus nosūtot to arī elektroniski atbilstoši MK 24.04.2007. noteikumu Nr.281 „Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas” 48. punktam un 5. pielikumam.
- 19.7. Uzņēmuma darbības traucējumu gadījumā, ieskaitot avārijas, kas rada tieša kaitējuma draudus videi vai ir izraisījušas kaitējumu videi, rīkoties saskaņā ar 02.11.2006. *Vides aizsardzības likuma* 27., 28. pantu:
- ja kaitējums videi nav nodarīts, bet pastāv tieši kaitējuma draudi, nekavējoties veikt visus nepieciešamos preventīvos pasākumus; ja pastāv tieši kaitējuma draudi, kā arī tad, ja, veicot preventīvos pasākumus, nav izdevies likvidēt tiešos kaitējuma draudus, nekavējoties rakstveidā informēt Pārvaldi par šiem draudiem, veiktajiem preventīvajiem pasākumiem un citiem būtiskiem situāciju raksturojošiem aspektiem;
 - ja nodarīts kaitējums videi, nekavējoties rakstveidā ziņot Pārvaldei par kaitējumu videi un sniegt pilnīgu situācijas raksturojumu;
 - ja nodarīts kaitējums videi, nekavējoties veikt neatliekamos pasākumus, ja nodarīts kaitējums videi, veikt sanācijas pasākumus.

19.8. Saskaņā ar Dabas resursu nodokļa likuma 22.pantu nodokli par piesārņojumu, kas emitēts vidē nepārvaramas varas dēļ, jāmaksā par visu piesārņojuma apjomu kā par limita robežās emitēto piesārņojumu, ievērojot nosacījumu, ka nodokļa maksātājs par šādu piesārņošanu **nekavējoties, bet ne vēlāk kā vienas darbadienas laikā**, ir rakstveidā informējis Jelgavas reģionālo vides pārvaldi, veicis ar pārvaldi saskaņotus pasākumus, lai novērstu turpmāku piesārņošanu.

20. Prasības informācijai, kas sniedzama vides aizsardzības institūcijām, ja pārkāpti atļaujas nosacījumi, vai notikusi avārija

- 20.1. Saskaņā ar likuma „*Par piesārņojumu*” 45.(4)pantu operatoram jāziņo Pārvaldei:
- ja piesārņojošās darbības rezultātā ir radušies vai varētu rasties draudi cilvēku veselībai, dzīvībai vai videi;
 - ja pārkāpti atļaujas nosacījumi vai apdraudēta šo nosacījumu turpmāka ievērošana.
- 20.2. Informāciju par gadījumiem, kad radušies tieša kaitējuma draudi vai radies kaitējums videi, rakstveidā iesniegt Pārvaldē atbilstoši MK noteikumu Nr. 281 „Noteikumi par preventīvajiem un sanācijas pasākumiem un kārtību, kādā novērtējams kaitējums videi un aprēķināmas preventīvo, neatliekamo un sanācijas pasākumu izmaksas” 5. pielikuma prasībām.
- 20.3. Avārijas vai šīs A kategorijas atļaujas nosacījumu pārkāpšanas gadījumā nekavējoties informēt attiecīgās institūcijas, t.sk. Jelgavas reģionālā vides pārvalde telefoniski **63023228, 29490040**, jelgava@jelgava.vvd.gov.lv (darba laikā) vai **29490040** (ārpus darba laika), sniedzot ziņas par avārijas vai atļaujas nosacījumu pārkāpšanas vietu un laiku, iespējamo vides piesārņojuma raksturu un apjomu, kā arī par veiktajiem pasākumiem avārijas vai atļaujas nosacījumu pārkāpšanas seku likvidācijai.

21. Nosacījumi vides valsts inspektoru regulārajām kontrolēm

- 21.1. Saskaņā ar Vides aizsardzības likuma 21.panta prasībām valsts vides inspektoram, veicot vides valsts kontroli, ir tiesības iebraukt vai ieiet un netraucēti pārbaudīt uzņēmuma teritoriju, iekārtu vai citu objektu, ja tas nepieciešams vides aizsardzības prasību ievērošanas kontrolei, veicot plānotas pārbaudes, vai ja ir pamatotas aizdomas par vides normatīvo aktu pārkāpumiem.
- 21.2. Pārbaudes laikā operatoram nodrošināt:
- vides inspektoriem netraucēti pārbaudīt atļaujā izvirzīto vides aizsardzības prasību izpildi;
 - vides inspektoriem brīvu pieeju atļaujā paredzētajiem datu reģistrācijas žurnāliem,
 - vides inspektoriem brīvu pieeju uzņēmuma piesārņojošo darbību reglamentējošiem dokumentiem, uzrādot to oriģinālus;
 - uzņēmuma atbildīgo amatpersonu klātbūtni.

1. PIELIKUMS

22. Norādes par datumiem, tai skaitā iesniegumu un to precizējumu vai papildinājumu iesniegšanas datumi, sabiedrības un pašvaldības, citu iestāžu priekšlikumi un operatora skaidrojumi, protokoli par tikšanos ar operatoru un iestāžu pārstāvjiem, sabiedriskās apspriešanas protokoli.

07.03.2014. Pārvaldē saņemts SIA "GAIŽĒNI" iesniegums atļaujas saņemšanai <u>esošas piesārņojošas A kategorijas darbības turpināšanai</u>	07.03.2014. Nr.20 (iesniegums iesniegts elektroniski, reģistrējoties VVD vienotās vides informācijas sistēmā „TULPE”)
Pārvaldes Atzinums par iesnieguma pieņemšanu	13.03.2014. Nr. 3.5-9/432
Iesniegums elektroniski nosūtīts: Bauskas novada Domei dome@bauska.lv ; Veselības inspekcijas zemgale@vi.gov.lv	13.03.2014. Nr. 3.5-9/433 13.03.2014. 13.03.2014.
17.03.2014. saņemta "Veselības inspekcijas" Zemgales kontroles nodaļas vēstule ar priekšlikumiem par atļaujas izsniegšanu un tās nosacījumiem.	17.03.2014. Nr.13-35/6686 (priekšlikumus skatīt atļaujas 23. lpp.)
18.03.2014. saņemta Bauskas novada Domes vēstule - nav priekšlikumu atļaujas nosacījumiem.	17.03.2014. Nr.3-14.9/599 (pašvaldība neiebilst atļaujas izsniegšanai)
Valsts nodeva par A kategorijas atļaujas izsniegšanu 569,15 euro apmērā ieskaitīta valsts pamatbudžetā	Valsts nodeva ieskaitīta valsts kasē 21.01.2014.

2. PIELIKUMS

KOPSAVILKUMS

Uzņēmuma nosaukums, informācija par operatoru:

Iekārta: **SIA "GAIŽĒNI" sivēnmāšu komplekss "SKALDERI"**
adrese: **"Skalderi", Īslīces pagasts, Bauska novads, LV-3001**
Valdes loceklis: Alex Rasmussens, direktora vietniece Dace Stangaine
e-pasts: dace@livlande.lv
tālrunis: 64107780; fakss 64122695
Teritorijas kods: 0400246

Īss ražošanas apraksts un iemesls, kāpēc nepieciešama atļauja

Uzņēmumam nepieciešama A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja saskaņā ar likuma "Par piesārņojumu" 1. pielikuma 6.6.s punkts - fermas intensīvai cūku audzēšanai, kurās vietu skaits ir vairāk 750 sivēnmāšu, uzņēmuma SIA "GAIŽĒNI" piesārņojošās darbības veids atbilst A kategorijai. Iekārtā visas būves, tehnoloģiskās iekārtas un cūku novietnes iekārtojums izveidots ražošanas ciklam 1500 sivēnmāšu vietām.

Cūku mītnes atrodas piecās, savstarpēji savienotās ēkās, kurās iekārtojums (aizgaldu platība, skaits, aizgaldos izvietojamo dzīvnieku skaits u.tml.) dažādām sivēnu ražošanas cikla stadijām ir atšķirīgs un tas ir piemērots konkrētās dzīvnieku grupas vajadzībām un labturības prasībām. Personāla un citas palīgpalīdzības nodalītas no cūku novietnēm.

Bez dzīvnieku mītnēm, ražošanas procesa nodrošināšanai tiek izmantots barības gatavošanas iecirknis, 2 graudu glabāšanas torņi ar kopējo ietilpību 3000 tonnas, 2 mēslu krātuves ar patreizējo ietilpību 8000 tonnas (2014. gada vasarā papildus tiks izbūvēta krātuve ar tilpumu 4200m³), katlu māja, svaru ēka, transformators, ūdens apgādes urbums. Iekārtas teritorijas iekšējie pagalmi un pievadceļi ir labiekārtoti.

Ražošanas sistēmu raksturo 4 tehnoloģiskie posmi ar šādu perioda ilgumu: *lecinašana* – 5 nedēļas; *grūsnība* – 12 nedēļas; *atnešanās un zīdīšana* – 5 nedēļas; *sivēnu atšķiršana un audzēšana līdz 30kg* – 7 nedēļas. Visu šo minēto atsevišķo posmu kopums veido vienu sivēnu ražošanas ciklu, bet viens sivēnmātes aprites cikls ietver pirmos trīs tehnoloģiskos posmus.

Ražošanas raksturlielumi

Sivēnmāšu skaits (vienā ražošanas ciklā)	1500
Atnešanās reizes gadā 1 sivēnmātei	2,32 reizes
Vidējais metiens	16.1 sivēni
Sivēnu mirstība	1.9 %
Gada laikā saražoto sivēnu skaits	55000 sivēni

Kopumā gada laikā pamatganāmpulkā tiek nomainītas 750-780 sivēnmātes.

Visās novietnē esošās novietnes aprīkotas ar pilnībā automatizētu ventilācijas un klimata kontroles sistēmu. Vēdināšanas sistēmas pamatā ir princips, ka nosūces un pieplūdes gaisa daudzumi ir vienādi neatkarīgi no vēdināšanas intensitātes novietnē. Jauncūku, sivēnmāšu un grūsno cūku mītnēs gaisa pieplūde tiek nodrošināta caur brīvo gaisa telpu griestos (izkļiedēti) un piespiedu gaisa izplūdi caur jumtā iemontētiem skursteņiem. Atšķirto sivēnu kūti gaisa pieplūde notiek caur ventilācijas ievadiem un porainiem griestiem, bet izplūstošais gaiss tiek savākts kopējā nosūces kanālā un izvadīts vienā vietā. Lai panāktu zemāku dzīvnieku ķermeņa temperatūru un samazinātu no novietnes emitēto putekļu un dzīvnieku ķermeņa izgarojumu daudzumu, papildus aizgaldos ir uzstādīti smidzinātāji, kas efektu dod siltajos gada periodos. Dzīvnieku novietnes un aprīkojumu tīrīšana tiek veikta ar augsta spiediena tīrīšanas iekārtām, katrā kūti pēc tās atbrīvošanas un dzīvnieku pārvietošanas uz citu ražošanas cikla kūti.

Ūdens patēriņš (ikgadējais), pasākumi patēriņa samazināšanai:

Ūdens apgādes nodrošināšanai tiek izmantots kompleksa teritorijā esošais artēziskais urbums „Skalderi” ar identifikācijas Nr. LVĢMC Nr.P200864; VĢD Nr.16206 un atļauto debitu 1,9 l/sek. Urbumā uzstādīts sūknis Б2ВП-14ПС ar sūknēšanas jaudu 1,33 l/sek. Ūdenspatēriņa uzskaitē ir uzstādīts ūdens skaitītājs. Urbumam tiek veikta ūdens ieguves instrumentālā uzskaitē. Ūdens iekārtā tiek izmantots trīs virzienos:

- dzīvnieku dzirdināšanai 19700m³ gadā,
- cūku un novietnes mazgāšanai, dezinfekcijai 5000 m³ gadā;
- personāla sanitārajām un sadzīves vajadzībām 300 m³ gadā

Ražošanas procesam nepieciešamā ūdens patēriņa samazināšana netiek atzīta par LPTP, tāpēc operatora veiktie pasākumi vērsti uz nelietderīgā ūdens patēriņa jeb zudumu samazināšanu:

- ūdens ieguves vietas (urbuma) apsekošana ne retāk kā 1 reizi ceturksnī;
- aizgaldos esošo dzirdināšanas nipeļu stāvokļu pārbaude ne retāk kā 1 reizi mēnesī.

Galvenās izejvielas (arī kurināmais un degviela), to lietojums

Nr.p.k	Izejmateriāli	Izmantošanas veids	Izmantotais daudzums gadā (tonnas)
1.	Mieži	Barības ražošana	1765
2.	Kvieši	Barības ražošana	1620
3.	Citi graudaugi un pākšaugi	Barības ražošana	213
4.	Soja	Barības ražošana	711
5.	Augu eļļa	Barības ražošana	105
6.	Citas barības papildvielas	Barības ražošana	320
8.	Dabas gāze (1000 m ³)	Apkure	260
9.	Sašķīdrinātā gāze	Graudu kaltēšana	31
10.	Dīzeļdegviela	Auto transports	0.30

Bīstamo ķīmisko vielu lietošana un plānotie pasākumi to aizvietošanai:

Bīstamās ķīmiskās vielas atrodas dezinfekcijā izmantotā līdzekļa Virkon S sastāvā. Šis līdzeklis tiek raksturots kā draudzīgs cilvēkam, dzīvniekiem, apkārtējai videi un tam piemīt izteikti zema toksikāte. Iekārtā preparātu lieto atšķaidītā veidā, kur darba šķīdums ir 0,5 % – 1% . Gada laikā izlieto ~ 45 kg dezinfekcijas līdzekļa. Iekārtā izmantotā degviela ir klasificēta kā kaitīga un videi bīstama viela, jo ir toksiska ūdens organismiem, var radīt ilglaicīgu negatīvu ietekmi ūdens vidē. Degvielu paredzēts uzglabāt speciālā, ar dubultsienām aprīkotā rezervuārā ar tilpumu 2.5 m³. Darba zonā ap degvielas rezervuāru un uzpildes vietu tiek izveidots betona pretinfiltrācijas segums. Operators veiks degvielas uzglabāšanas cisternas un tā aprīkojuma vizuālo kontroli, lai savlaicīgi identificētu iespējamo noplūdi. Iekārtā tiek nodrošināti bīstamo vielu glabāšanas apstākļi un ievērotas lietošanas instrukcijas, lai novērstu piesārņojuma risku glabāšanas vai ietošanas procesā.

Nozīmīgākās emisijas gaisā un ūdenī (koncentrācijas, ikgadējie lielumi):

Iekārtas darbības rezultātā emitēto piesārņojošo vielu noteikšanai atbilstoši normatīvo aktu prasībām, operators sadarbībā ar SIA „Firma L4” 2009.gadā izstrādāja Stacionāro piesārņojuma avotu emisijas limita projektu.

Piesārņojošo vielu un smaku emisijas limiti noteikti aprēķinu ceļā, bet izkliedes modelēta izmantota LVĢMC sniegto informāciju par esošo gaisa kvalitāti cūku novietnes un tai apkārtējā teritorijā.

Aprēķini un modelēšana veikti maksimālai iekārtas jaudai -1500 sivēmāšu vietas

Piesārņojošās darbības novērtēšanai izdalīti un aprakstīti sekojoši emisijas avoti:

- A1 - cūku novietņu komplekss. Cūku novietne aizņem ~ 230 m × 255 m laukumu, novietnes ventilācijas izvadu augstums ~ 6.7 m. Emisijas ilgums – 24 h/d, 365 d/gadā;
- A2; A3– šķidro kūtsmēslu uzglabāšanas krātuves 2gb – pārklātas ar telts tipa pārklāju; vienas krātuves ietilpība 4000 m³, augstums ~ 4.5 m. Viena rezervuāra virsmas laukums ~ 1045 m². Emisijas ilgums – 24 h/d, 365 d/gadā;
- A4 – katlu mājas skurstenis – augstums 7.6 m un diametrs 300 mm. Emisijas ilgums – 24 h/d, 365 d/gadā. Ražošanas procesām nepieciešamās siltumenerģijas ražošanai kokskaidu granulu apkures katlā ar jauda 200 kW, siltumenerģija.
- A5 – dīzeļdegvielas tvertne, laukuma avots – 2.7 m x 2.2 m, augstums 2.3 m, emisijas ilgums – 24 h/dn, 365 dn/gadā
- A6 – graudu pieņemšanas bedre, laukums ~ 6.5 m x 3 m, augstums 0.5 m, emisijas ilgums – 1464h/gadā;
- A7 – graudu uzglabāšanas torņi. Tvertnes aizņem laukums ~ 354 m², ventilācija lūku augstums ~ 16.5m . Emisijas ilgums – 24 h/d, 365 d/gadā;
- A8 – graudu kalte. emisijas avots raksturojams kā laukuma avots ~ 5,5 m × 2,5m, emisiju izplūdes augstums ~ 4,6 m. Emisijas ilgums – 125 h/gadā..

Piesārņojošo vielu izkliede modelēta tām vielām, kurām Latvijā ir noteikti gaisa kvalitātes normatīvi (slāpekļa dioksīds, oglekļa oksīds, sērūdeņradis, putekļi, smaka).

Aprēķini ir veikti amonjakam, tam piemītošās specifiskās smakas dēļ, neraugoties uz to, ka Latvijā un Pasaules veselības organizācijā robežlielumi nav noteikti.

Emisiju aprēķini veikti arī metānam (smaka nepiemīt), kuram robežlielumi nav noteikti.

Galvenās atmosfērā emitētas piesārņojošās vielas no cūku novietnēm un no mēslu uzglabāšanas rezervuāriem, kā arī lauku mēslošanas procesā, ir šādas:

- amonjaks (NH₃);
- sērūdeņradis (H₂S);

Kurināmā sadedzināšanas rezultātā gaisā emitē:

- slāpekļa (I) oksīds (NO₂);
- oglekļa oksīds (CO);

Graudu pieņemšanas un uzglabāšanas procesā gaisā emitē:

- cietās daļiņas (putekļi PM₁₀).

Kopējās iekārtas stacionāro piesārņojuma avotu emisijas aprēķinātas šādas :

- amonjaks 37,26 tonnas/gadā
- metāns 31,75 tonnas/gadā
- sērūdeņradis 4,60 tonnas/gadā
- slāpekļa dioksīds 0,738 tonnas/gadā
- oglekļa oksīds 0,605 tonnas/gadā
- cietās izkliedētās daļiņas 0,585 tonnas/gadā
- t.sk. Putekļi PM₁₀ 0,17 tonnas/gadā
- petroleja (dīzeļdegviela) 0.002 tonnas/gadā

Izrietoši no piesārņojošo vielu izkļiedes aprēķinu rezultātiem, operatora iekārtas emitētā piesārņojuma daļa summārā piesārņojuma koncentrācija attiecībā pret gaisa kvalitātes normatīvu ir šāda:

- oglekļa oksīds 1.2 %
- slāpekļa dioksīds 10.5-18.5 %
- Sērūdeņradis 11.5 %
- cietās daļiņas (putekļi PM₁₀) 20.8-50%

Piesārņojošo vielu izkļiedes aprēķinu rezultāti apliecina, ka piesārņojošo vielu koncentrācija nepārsniedz MK 03.11.2009. noteikumos Nr.1290 "Noteikumi par gaisa kvalitāti" noteiktās robežvērtības. Smaku koncentrācijas novērtējumam iekārtas teritorijā un tuvākajās apdzīvotajās vietās pārrēķināta amonjaka un sērūdeņraža radīto smaku koncentrācija uz smakas koncentrāciju. Tuvākās dzīvojamās mājas ir:

„Krūzes” (~ 440 m attālumā); „Saulstari” (~ 870 m attālumā); „Ezeriņi” (~ 500 m attālumā); „Lejiņas” (~ 670 m attālumā); „Bitenieki” (~ 620 m attālumā); „Birzumnieki” (~ 220 m attālumā); „Rūķi” (~ 630 m attālumā); „Mazskalderi” (~ 350 m attālumā); „Vijolītes” (~ 460 m attālumā); „Stūrmaņi” (~ 600 m attālumā).

Emisija no neorganizētiem emisiju avotiem un smakas				
Emisijas avots	Vielas	Smakas koncentrācija (OU _E /m ³)		
A1 kūts, A2 kūtsmēslu krātuve; Šķidro mēslu izkliede	Smaka	SIA „Gaižēni” cūkkopības kompleksa teritorija	Teritorija 0,5 km rādiusā	Teritorija 0,5 – 1 km rādiusā
	Sērūdeņradis	3,0 – 26,2 OU _E /m ³	0,45 – 3,0 OU _E /m ³	< 0,45 OU _E /m ³
	Amonjaks	3,1 – 5,9 OU _E /m ³	1,0 – 3,1 OU _E /m ³	< 1,0 OU _E /m ³

Saskaņā ar smaku izkļiedes aprēķinu rezultātiem, smaku koncentrācija teritorijās ar radiusu virs 0.5km, nepārsniegs smaku mērķlielumu 10 OU_E/m³.

Iekārtas darbības laikā operators **nav saņēmis iedzīvotāju sūdzības** par smaku traucējumiem, tāpēc nav bijis nepieciešams veikt jaunus smaku mērījumus un novērtējumu.

Atkritumu veidošanās un to apstrāde:

Iekārtā ražošanas procesā rodas sekojoši atkritumi:

- 1) šķidrie mēsli;
- 2) sadzīves atkritumi;
- 3) kritušie dzīvnieki;
- 4) dienas gaismas spuldzes;
- 5) medikamentu iepakojumi, šļirces.

Šķidrie mēsli veidojas cūku nobarošanas procesā kā dabīgie dzīvnieku izkārnījumi un mazgāšanas ūdens. Šķidrie mēsli caur grīdām tiek novadīti zem tām izbūvētajos betona kanālos un cauruļsistēmā, pa kurām tālāk nonāk mēslu savākšanas priekšvertnē.

Priekšvertnē ievietots sūknis, kas nodrošina mēslu iesūkņēšanu ārpus kūts novietnes izbūvētajās mēslu glabāšanas krātuvēs. Kūtsmēslu krātuves ir slēgta tipa, betona izbūves, ar speciālu, gaisu necaurīdīgu tenta tipa jumta pārklājumu. Esošo 2 mēslu krātuvju tilpums 8000m³ un kūts kanālu tilpums 2720 m³ nodrošina mēslu uzglabāšanu 9.3 mēnešu garumā, kas atbilst spēkā esošo normatīvo aktu prasībām.

2014. gada vasarā operators uzbūvēs vēl vienu mēslu krātuvi 4200m³, kopā panākot kopējo krātuvju tilpumu 12200 tonnas, un nodrošinot mēslu uzglabāšanu 10.6 mēnešu garumā. Lielāku mēslu uzglabāšanas kapacitāti operators ir izvēlējis tāpēc, lai nodrošinātu ka mēslu krātuvju iztukšošanu un izkliede tīrumos tiek veikta augsnei vislabvēlīgākajos apstākļos un periodos, kad mēslu smaku vismazāk traucētu apkārtnes iedzīvotājus.

Kopā ar mazgāšanas ūdeņiem gada laikā mēslu krātuvēs novadītais šķidro mēslu daudzums veido **13806 tonnas**. Kūtsmēslu krātuves tiek iztukšotas divas reizes gadā – rudenī aptuveni 2/3 no uzkrātā mēslu daudzuma, bet pavasarī – 1/3 saražoto mēslu. Mēsli tiek izmantoti augsnes mēslošanai.

Šķidrie mēsli, no krātuves uz mēslu izkliešanas tīrumiem 4km radiusā, tiek transportēti pa cauruļvadiem tiek iesūkņēti tieši mēslu izkliešanas tehnikā un tālāk iestrādāti lauksaimniecības zemēs. Saskaņā ar aprēķinu **kūtsmēslu izkliedei** ir nepieciešama **lauksaimniecības zeme 283 ha platībā**.

Operators ir vienojies par mēslu izkliešanu ~800ha platībā citu komersantu apsaimniekotajās lauksaimniecības zemēs. Tas nozīmē, ka operatoram ir vairāk kā 500 ha liela rezerve, lai nodrošinātu, ka augsnē nenonāktu paaugstināts nitrātu daudzums. Mēslu izvešanai un izkliedei tīrumos nepieciešamais laiks 11 darba dienas gadā.

Sadzīves atkritumu veidošanās nav tieši saistīta ar cūku ražošanas procesu, bet tie rodas saistībā ar personāla darbību un vajadzībām. Sadzīves atkritumu uzglabāšana notiek šim mērķim paredzētos konteineros ar tilpumu 1,1 m³, par kuru iztukšošanu, savākšanu un tālāku apsaimniekošanu noslēgts līgums ar licencētu atkritumu apsaimniekošanas organizāciju SIA „Vides serviss”.

Gada laikā iekārtā tiek radīti vidēji **20 m³ nešķīroti sadzīves atkritumi**.

Kritušie dzīvnieki

Ražošanas procesā, dažādu ar dzīvnieku veselību saistītu iemeslu dēļ, iestājās dzīvnieku nāve. Dažādās ražošanas cikla stadijās dzīvnieku mirstības īpatsvars ir atšķirīgs. Augstākais mirstības īpatsvars ir sivēniem pirmajās dzīvības nedēļās - vidēji 11.3%, bet pēc to atšķiršanas mirstība ir tikai 1.9%. Sivēnmātēm galvenais mirstības iemesls ir dzemdību sarežģījumi, kas sastāda vidēji 9% no kopējā sivēnmāšu skaita.

Kopumā gada laikā **kritušo dzīvnieku** apjoms sastāda **90000 kilogramus**.

Par kritušo dzīvnieku savākšanu un tālāku utilizāciju tiek noslēgts līgums ar licencētu atkritumu apsaimniekošanas organizāciju SIA „Reneta”. Kritušo dzīvnieku izvešanas termiņi paredzēti vienu reizi nedēļā vasaras periodā un vienu reizi mēnesī ziemas periodā, bet nepieciešamības gadījumā biežāk.

Dienas gaismas (luminiscentās) spuldzes tiek izmantotas ražošanas telpās nepieciešamās gaismas nodrošināšanai. Izdegušās dienas gaismas spuldzes saskaņā ar 19.04.2011. MK noteikumiem Nr. 302 ir klasificētas kā bīstamie atkritumi. Tās vispirms savāc un glabās slēgtā kastē, atsevišķā telpā. Par dienasgaismas spuldžu savākšanu un tālāku utilizāciju noslēgts līgums ar specializēto atkritumu savākšanas organizāciju A/S „BAO”. Izdegušo spuldžu jeb gadā savāktu atkritumu daudzumu lielā mērā ietekmē spuldžu kvalitāte un kalpošanas laiks. Tā piemēram, 2012. gadā tika nodoti tikai 9kg, bet 2013. gadā 44 kg izdegušās spuldzes.

Operators rēķina, ka vidēji gadā **dienasgaismas spuldžu atkritumi** veidojas ap **25 kg**.

Medikamentu iepakojumi jeb piesārņotā tara, kā atkritumi rodas dzīvnieku medicīniskās aprūpes procesā. Šie atkritumi saskaņā ar 19.04.2011. MK noteikumiem Nr. 302 ir klasificētas kā bīstamie atkritumi, tāpēc tiek savākti un uzglabāti atsevišķi no visiem iepriekšminētajiem atkritumiem, kastēs. Par izlietoto medikamentu un šļirču tālāku savākšanu un utilizāciju noslēgts līgums ar specializēto atkritumu savākšanas organizāciju A/S „BAO”.

Operators rēķina, ka vidēji gadā veidojas ap **250 kg** medikamentu iepakojumu atkritumi.

Trokšņa emisiju līmeņi

Iekārtas darbībā nav avoti, kas mazstāvu apbūves teritorijā radītu ilgtermiņa trokšņa līmeņa rādītāju $L_{diēna}$, L_{vakars} un L_{nakts} pārsniegumu virs MK 07.01.2014 noteikumos Nr.16 „Vides trokšņa novērtēšanas un pārvaldīšanas kārtība” noteiktās ilgtermiņa robežvērtības.

Avāriju risks un rīcības plāni ārkārtas situācijām

Vislielāko neprognozējamo atkritumu daudzumu kā arī vides piesārņojuma risku var izraisīt avārijas, kuru rezultātā iespējama masveida dzīvnieku bojāeja (ugunsgrēka gadījums, slimību epidēmija, nosalšana, noslāpšana, nosmakšana utml.) Ārkārtas situāciju un avārijas risku kontrolei un novēršanai iekārtā tiek veikti kopējie un atsevišķie drošības pasākumi.

Iekārtā ir veikti pasākumi iespējamā gruntsūdeņu piesārņojuma riska kontrolei, ko var izraisīt šķidrmēslu noplūde no krātuvēm:

- iekārtas teritorijā ierīkoti monitoringa urbumus ar kuru palīdzību tiek nodrošināts gruntsūdeņu piesārņojuma monitorings.
- iespējamo noplūžu konstatēšanai ap mēslu krātuvēm ir izveidotas noplūžu savākšanas sistēmas kontrolakas. Minēto aku vizuālā pārbaude notiek reizi ceturksnī, kad tiek pārbaudīts vai kontrolakās esošais gruntsūdens nav ar piesārņojuma pazīmēm (smaka, krāsas izmaiņas).

Nākotnes plāni – iekārtas plānotā paplašināšanās, procesu modernizācija

Iekārtas darbība uzsākta 2006. gadā, A kategorijas piesārņojošā darbība uzsākta 2009. gada aprīlī. Uzsākot sivēnu ražošanas procesa plānošanu sivēnmāšu novietnē „Skalderi”, operatora ilgtermiņa mērķis bija izveidot šajā vietā ražotni 3000 sivēnmāšu vietām. Startēgiskā mērķa īstenošanai 2008 gadā operators veica ietekmes uz vidi novērtējumu ražotnei 3000 sivēnmāšu vietām. Vides pārraudzības valsts biroja 29.05.2008. izsniedza Atzinumu Nr.4 ”Par SIA „Gaižēni” cūkkopības kompleksa „Skalderi” paplašināšanas Bauskas novada Īslīces pagastā ietekmes uz vidi novērtējuma noslēguma ziņojumu”. Ar Bauskas novada Īslīces pagasta padomes 18.06.2008. sēdes protokola Nr.6 lēmums Nr. 2, p.1. tika akceptēta paredzētā sivēnmāšu kompleksa ražošanas apjoma palielināšana cūkkopības kompleksā „Skalderi”, Īslīces pagasts, Bauskas rajonā. Vienlaicīgi pašvaldība atļāva realizēt 1. paplašināšanas kārtas būvniecību, kas tika pabeigta 2009. gadā un uzsākta ekspluatācija sivēnmāšu novietnei kopumā ar 1500 sivēnmāšu vietām. Ražotnes paplašināšanas projekta būvniecības projekta 2 kārtu, ēku izbūvi papildus 1500 sivēnmātēm operators plānojis realizēt 2015.gadā, tādējādi sasniegto stratēģisko mērķi - ražotne 3000 sivēnmāšu vietām. Plāna īstenošanu gan var koriģēt kādi neparedzēti administratīvie vai finansiālie šķēršļi. Relatīvi droši ir zināms, ka 2014. gada vasarā, papildus esošajām divām mēslu krātuvēm, operators izbūvēs jaunu mēslu krātuvu ar tilpumu 4200 m³. Tādējādi nodrošinoties, ka paredzamās normatīvo aktu izmaiņas un izvirzītas stingrākas prasības mēslu uzglabāšanai un apsaimniekošanai, neietekmē iekārtas darbību. Bez tam lielāku mēslu uzglabāšanas kapacitāte, ļaus operatoram brīvāk izvēlēties vislabvēlīgākos apstākļos mēslu krātuvju iztukšošanai un izkliede tīrumos kā arī vairāk respektēt iedzīvotāju intereses, lai mēslu smaku traucējumi būtu vismazākie.

Bez augstākminētā, operators nav paredzējis veikt citas būtiskas izmaiņas izveidotajā ražošanas sistēmā. Tomēr, ja vides aizsardzības normatīvo aktu izmaiņas, pieprasīs jaunu tehnoloģisko risinājumu vai paņēmieni ieviešanu, operators to godprātīgi izpildīs.

ATĻAUJAS TABULAS

Ķīmiskās vielas, maisījumi un citi materiāli, ko izmanto ražošanas procesā kā izejmateriālus vai palīgmateriālus un kuri nav klasificēti kā bīstami

2. tabula

Nr. p.k.	Ķīmiskā viela vai maisījums	Ķīmiskās vielas vai maisījuma veids	Izmantošanas veids	Uzglabātais daudzums (tonnas), uzglabāšanas veids	Izmantotais daudzums gadā (tonnas)
1.	Mieži	graudaugi	Barības ražošanai	Slēgta, metāla graudu tvertne, 1500t	1765,0
2.	Kvieši	graudaugi	Barības ražošanai	Slēgta, metāla graudu tvertne, 1500t	1620,0
3.	Citi graudaugi vai pākšaugi	graudaugi, pākšaugi	Barības ražošanai	Slēgta, metāla graudu tvertne, 1500t	213,0
4.	Soja	organiskās vielas	Barības ražošanai	Slēgta, metāla tvertne, 96t	711,0
5.	Augu eļļa	organiskās vielas	Barības ražošanai	Slēgta, metāla tvertne, 6t	105,0
6.	Minerālvielas, vitamīni un citas barības papildvielas	organiskās vielas	Barības ražošanai	Slēgta, metāla tvertne, 8t vai papīra maisi 0.2t	320,0

Kurināmā vai degvielas izmantošana siltumenerģijai, elektroenerģijai un transportam iekārtā

4.tabula

	Gada laikā izlietotais daudzums	Sēra saturs (%)	Izmantots			
			ražošanas procesiem	apsildei ⁽¹⁾	transportam iekārtas teritorijā	elektroenerģijas ražošanai
Dabas gāze (1000 m ³)	291		31	260		
Dīzeļdegviela (t)	30	0.1%	1		29	

Uzglabāšanas tvertņu saraksts

5.tabula

Kods ⁽¹⁾	Uzglabāšanas tvertnes saturs ⁽²⁾	Tvertnes izmēri (m ³)	Tvertnes vecums (gados)	Tvertnes izvietojums ⁽³⁾	Pārbaudes datums	
					iepriekšējais	nākamais
B1	Graudi	1500	5 (2009.g)	Virs zemes	16.11.2013	16.08.2014
B2	Graudi	1500	5 (2009.g)	Virs zemes	16.11.2013	16.08.2014
B3	Šķidrie mēsli	4000	8 (2006.g)	Zem zemes	16.11.2013	16.08.2014
B4	Šķidrie mēsli	4000	5 (2009.g)	Zem zemes	16.11.2013	16.08.2014
B5	Šķidrie mēsli	4200	0	Zem zemes	---	Pie nodošanas ekspluatācijā 2014.g vasara
B6	Sašķidrinātā gāze	4000	7 (2007.g)	Virs zemes	16.11.2013	16.08.2014
B7	Dīzeļdegviela	2.5	9 (2005.g)	Virs zemes	16.11.2013	16.08.2014

⁽¹⁾ Katru uzglabāšanas tvertni identificē ar neatkārtojamo iekšējo kodu B1, B2, B3 utt.

⁽²⁾ Tvertnē uzglabātās vielas nosaukums. ⁽³⁾ Atrodas zem zemes, virs zemes vai ēkās.

Ūdens ieguve

9. tabula

Ūdens ieguves avota identifikācijas numurs ⁽¹⁾	Ūdens ieguves avots (ūdens objekts vai urbums)					Ūdens daudzums	
	nosaukums un atrašanās vieta (adrese)	ģeogrāfiskās koordinātas		ūdens saimnieciskā iecirkņa kods	teritorijas kods	m ³ dienā	m ³ gadā
		Z platums	A garums				
Identifikācijas Nr. P200864 LVĢMC Nr. 16206	Ūdens ieguves urbums "Skalderi" Bauskas novads, Īslīces pagasts, „Skalderi”	56 ⁰ 21'49"	24 ⁰ 10'40"	3858700 Īslīce	0400268	68,5	25000,0

⁽¹⁾ Saskaņā ar valsts SIA "Latvijas Vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs" (LVĢMC) klasifikatoru.

Ūdens lietošana

11.tabula

Ūdens ieguves avoti un izmantošanas veidi	Kopējais ūdens patēriņš (m ³ gadā)	Atzdesēšanai (m ³ gadā)	Ražošanas procesiem (m ³ gadā)	Sadzīves vajadzībām (m ³ gadā)	Citiem mērķiem (m ³ gadā)
No īpašniekam piederošiem urbumiem	25 000,0	-	24 700,0	300,0	-

Bīstamās ķīmiskās vielas un maisījumi, kas izmantoti ražošanā kā izejmateriāli vai veidojas starpproduktos vai gala produktos

3. tabula

Nr.p.k. vai kods	Ķīmiskā viela vai maisījums (vai to grupas)	Ķīmiskās vielas vai maisījuma veids	Izmantošanas veids	EK numurs	CAS numurs	Bīstamības klase	Bīstamības apzīmējums	Riska iedarbības raksturojums	Drošības prasību apzīmējums	Uzglabātais daudzums (tonnas), uzglabāšanas veids	Izmantotais daudzums (tonnas/gadā)
1.	VIRKON S Pentakālija bis Sulfamīnskābe Nātrija dodecilbenzo-sulfāts Diakālija peroksidsulfāts	Organiskais savienojums	Dezinfekcijai	274-778-7 226-218-8 246-680-4 231-781-8	70693-62-8 5329-14-6 25155-30-0 7727-21-1	Toksisks kodīgs	H331,311,301 370; 351, 317	T, (GHS07 GHS08)	P202, P272, P302 + P352	0.005 Plastmasas spainis	0,045
2.	DĪZEĻDEGVIELA	Organiskais savienojums	Degviela iekšējam transportam	269-822-7	68334-30-5	Kaitīgs, bīstams videi	H351, H225	Xn,N (GHS08, S08,GHS09)	P202, P220	2,5 m ³ virszemes horizontālais rezervuārs	30,0

Emisijas avotu fizikālais raksturojums

12.tabula

Emisijas avota kods ⁽¹⁾	Emisijas avota apraksts	Emisijas avota un emisijas raksturojums						
		ģeogrāfiskās koordinātas ⁽²⁾		dūmeņa augstums	dūmeņa iekšējais diam.	plūsma	emisijas temperatūra ⁽³⁾	emisijas ilgums ⁽⁴⁾
		Z platums	A garums	m	mm	Nm ³ /h	°C	h/gadā
A1	Cūku novietņu komplekss	56°21'49"	24°10'38"	4	Laukuma avots ~ 230×255m	-	15	24 h/d, 365 d/gadā
A2	Šķidrmēslu krātuve Nr.1	56°21'44"	24°10'43"	4.5	Laukuma avots ~1045m ²	-	15	24 h/d, 365 d/ gadā
A3	Šķidrmēslu krātuve Nr.2	56°21'44"	24°10'40"	4.5	Laukuma avots ~1045m ²	-	15	24 h/d, 365 d/ gadā
A4	Katlu mājas dūmenis, apkures katls 400kw	56°21'46"	24°10'43"	7.6	300	476	160	24 h/d, 365 d/ gadā
A5	Dīzeļdegvielas tvertne	56°21'44"	24°10'43"	2.3	Laukuma avots ~ 2.7×2.2m	-	20	24 h/d, 365 d/ gadā
A6	Graudu pieņemšanas bedre	56°21'48"	24°10'54"	0.5	Laukuma avots 6 × 3.5m	-	20	24 h/d, 61 d/ gadā
A7	Graudu uzglabāšanas tvertnes	56°21'47"	24°10'55"	16.5	Laukuma avots ~ 354 m ²	-	20	24 h/d, 365 d/ gadā
A8	Graudu kalte	56°21'47"	24°10'57"	4.6	Laukuma avots 5.5×2.5m	-	76	8h/d, 16 d/ gadā

⁽¹⁾ Katru dūmeni vai citu emisijas avotu, ja to neuzskata par difūzās emisijas avotu, identificē ar iekšēju kodu A1, A2, A3 utt.

⁽²⁾ Ģeogrāfiskās koordinātas noteiktas ar precizitāti līdz sekundei. ⁽³⁾ Emisijas temperatūra plūsmas mērīšanas vietā.

⁽⁴⁾ Ja emisija nav pastāvīga, sniedz informāciju par tās ilgumu – minūtes/stundā, stundas/dienā un dienas/gadā.

Emisija no neorganizētiem emisiju avotiem un smakas

14.tabula

Emisijas avots	Viela	Smakas koncentrācija (OU_E/m^3) ⁽¹⁾ iekārtas teritorija / teritor. 0.5 km rādiusā/ teritor.0.5–1 km rādiusā	Samazināšanas pasākumi	Smakas raksturojums ⁽²⁾
A1 novietņu komplekss, A2;A3 kūtsmēslu krātuve; Šķidro kūtsmēslu izkliede	Sērūdeņradis	3,0 – 26,2 OU_E/m^3 / 0,45 – 3,0 OU_E/m^3 / < 0,45 OU_E/m^3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ mēsli tiek izkliedēti dienas gaišajā laikā, kad ir mazāk iespējams, ka cilvēki varētu būt mājās, kā arī izkliedi neveiks brīvdienās un svētku dienās; ▪ maksimāli iespēju robežās tiek ievērots vēja virziens; ▪ lai samazinātu cūku uzņemto barības vielu metabolisma produktu negatīvo ietekmi uz vidi, kas ir galvenais smaku radītājs, dzīvnieku barības ražošanai tiek izmantotas tikai tādas receptes, kurās uzturvielas ir sabalansētas un olbaltumvielu (proteīnu) īpatsvars barībā būtu iespējami zemāks; lauku mēslošana tiek saskaņota ar tīrumiem tuvējo māju īpašniekiem	Puvušas olas
	Amonjaks	3,1 – 5,9 OU_E/m^3 / 1,0 – 3,1 OU_E/m^3 / < 1,0 OU_E/m^3		Asa, dedzinoša

⁽¹⁾ Smakas vienību (OU_E) skaits vienā kubikmetrā gāzes standartapstākļos.

⁽²⁾ Piemēram, puvušu olu smaka. Aizpilda, ja smakas intensitāte no avota ir zemāka par smakas noteikšanas metodes robežliksni.

Emisijas avots				Piesārņojošā viela					O ₂ %
Nr. p.k.	nosaukums	ģeogrāfiskās koordinātas		nosaukums	kods	g/s	mg/m ³ ou /m3 (2) E	t/a	
		Z platums	A garums						
1.	Cūku novietņu komplekss (A1)	56°21'49''	24°10'38''	Amonjaks Sērūdeņradis Metāns	020 001 020 036 041 012	0.511 0.044 1.007	-	16.10 1.38 31.75	-
2.	Šķīdumēslu krātuves (A2;A3)	56°21'44'' 56°21'44''	24°10'43'' 24°10'43''	Amonjaks Sērūdeņradis	020 001 020 036	0.671 0.102	-	21.16 3.22	-
3.	Šķīdumēslu iestrāde	---	---	Amonjaks Sērūdeņradis	020 001 020 036	-	-	33.58 0.69	-
4.	Katlu māja, katls 400 kw (A4)	56°21'46''	24°10'43''	Oglekļa oksīds Slāpekļa dioksīds	020 029 020 038	0.017 0.20	76 91	0.594 0.656	3
5.	Dīzeļdegvielas tvertne (A5)	56°21'44''	24°10'43''	Petroleja (dīzeļdegviela)	210 008	0.005	-	0.002	-
6.	Graudu pieņemšanas bedre (A6)	56°21'48''	24°10'54''	Cietās izkļiedētās daļiņas t.sk. PM ₁₀	200 001 200 002	0.056 0.018	-	0.295 0.097	-
7.	Graudu uzglabāšanas torņi (A7)	56°21'48''	24°10'55''	Cietās izkļiedētās daļiņas t.sk. PM ₁₀	200 001 200 002	0.001 0.0003	-	0.040 0.010	-
8.	Graudu kalte (A8)	56°21'48''	24°10'54''	Oglekļa oksīds Slāpekļa dioksīds Cietās izkļiedētās daļiņas t.sk. PM ₁₀	020 029 020 038 200 001 200 002	0.022 0.158 0.556 0.139	26 149 - -	0.011 0.082 0.250 0.063	3

Teorētiskais degšanai nepieciešamais gaisa daudzums - V^0 : sadedzināšanas iekārtām (katlu māja A4) = 9.01 m³/kg; graudu kalte (A8) = 12,16 m³/kg

Teorētiskais dūmgāzu daudzums - V_d^0 : sadedzināšanas iekārtām (katlu māja A4) = 9.01 m³/kg; graudu kalte (A8) = 12,16 m³/kg

Dūmgāzu daudzums atbilstoši noteiktajam (O₂ = 3 %) - V_d : Katlu māja (A4) = 10.56 m³/kg; graudu kalte (A8) = 14.26 m³/kg

Atkritumu veidošanās un rīcība ar tiem

21.tabula

Atkritumu klase ⁽¹⁾	Atkritumu nosaukums ⁽²⁾	Atkritumu bīstamība ⁽³⁾	Pagaidu glabāšanā (tonnas gadā)	Ienākošā atkritumu plūsma (tonnas/gadā)				Izejošā atkritumu plūsma (tonnas/gadā)					
				saražots		saņemts no citiem uzņēm.	kopā	pārstrādāts		apglabāts		nodots citiem uzņēmumiem	kopā
				galvenais avots ⁽⁴⁾	tonnas gadā			daudzums	R-kods ⁽⁵⁾	Daudz.	D-kods ⁽⁶⁾		
020106	Dzīvnieku šķidrie mēsli	nav bīstami	14920	cūku novietne	13806	0	13806	13806	R10	-	-	-	-
200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	nav bīstami	-	personāla telpas	0.02	0	0.02	-	-	-	-	0,02*	0,02
020102	Kritušie dzīvnieki	nav bīstami	-	Cūku novietne	90	0	90	-	-	-	-	90*	96
200121	Dienas gaismas spuldzes	ir bīstami	-	Cūku novietne	0.025	0	0.025	-	-	-	-	0,025*	0,025
150102	Piesārņota tara	ir bīstami	-	Cūku novietne	0.250	0	0.250	-	-	-	-	0,250*	0,250

^{(1), (2), (3)} Atbilstoši Ministru kabineta 2011.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus" un Ministru kabineta 2006.gada 2.maija noteikumiem Nr.362 "Noteikumi par notekūdeņu dūņu un to komposta izmantošanu, monitoringu un kontroli".

⁽⁴⁾ Atsauce jāsniedz par galveno darbību un procesu katram atkritumu veidam.

⁽⁵⁾ R-kods – atkritumu reģenerācijas veids saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 26.aprīļa noteikumiem Nr.319 "Noteikumi par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem".

⁽⁶⁾ D-kods – atkritumu apglabāšanas veids saskaņā ar Ministru kabineta 2011.gada 26.aprīļa noteikumiem Nr.319 "Noteikumi par atkritumu reģenerācijas un apglabāšanas veidiem".

* Līgumus par atkritumu apsaimniekošanu slēgt tikai ar uzņēmumiem, kuri reģionālajā vides pārvaldē ir saņēmuši atkritumu apsaimniekošanas atļauju.

Atkritumu savākšana un pārvadāšana

22.tabula

Atkritumu klase⁽¹⁾	Atkritumu nosaukums⁽²⁾	Atkritumu bīstamība⁽³⁾	Savākšanas veids⁽⁴⁾	Pārvadāto atkritumu daudzums (tonnas/gadā)	Pārvadāšanas veids⁽⁵⁾	Komersants, kas veic atkritumu pārvadājumus	Komersants, kas saņem atkritumus
020106	Dzīvnieku šķidrie mēsli	nav bīstami	Sūknēšana	13806	Cauruļvadu transportēšana	SIA Gaižēni	SIA Uzvaras Lauks
200301	Nešķiroti sadzīves atkritumi	nav bīstami	konteineri	0.02	Autotransports	*	**
020102	Kritušie dzīvnieki	nav bīstami	konteineri	90	Autotransports	*	**
200121	Dienas gaismas spuldzes	ir bīstami	kastes	0.025	Autotransports	*	**
150102	Piesārņota tara	ir bīstami	kastes	0.250	Autotransports	*	**

^{(1),(2),(3)} Saskaņā ar Ministru kabineta 19.04.2011. noteikumiem Nr.302 "Noteikumi par atkritumu klasifikatoru un īpašībām, kuras padara atkritumus bīstamus".

⁽⁴⁾ Konteineri, mucas, maiši un citi.

⁽⁵⁾ Autotransports, dzelzceļš, jūras transports.

* Komersants, kurš ir saņēmis atkritumu apsaimniekošanas atļauju saskaņā ar Atkritumu apsaimniekošanas likuma 12.panta pirmo daļu un atbilstoši MK 13.09.2011 noteikumiem Nr.703 "Noteikumi par kārtību, kādā izsniedz un anulē atļauju atkritumu savākšanai, pārvadāšanai, pārkraušanai, šķirošanai vai uzglabāšanai, kā arī par valsts nodevu un tās maksāšanas kārtību".

** Komersants, kurš ir saņēmis attiecīgu A vai B kategorijas piesārņojošo darbību veikšanai atļauju atbilstoši normatīvajiem aktiem par piesārņojumu.

Ūdens lietošanas bilances shēma

